

9. BENEFICIARIS

9.1. INTRODUCCIO

Aquest capítol no deixa de ser el més suggestiu a tots els treballs dedicats a la desamortització. De fet ens hem trobat una mica amb el que ja sospitàvem en els capítols 6 i 7. Si l'estructura de la propietat a la Lleida decimonònica es caracteritzava per una gradual microparcel·lació, mentre que d'altra banda, encara romania alguna parcel·la de grans dimensions (més escadussera a la plana i a la Segarra que al Solsonès), el resultat de la desamortització havia d'orientar-se cap a la consolidació d'aquesta estructura. És clar, una cosa és la sospita i l'altra ben diferent és la realitat. D'antuvi hem demostrat que els rendiments eren baixos, que les terres subhastades eren cares i, per si això fos poc, hem comprovat que els rendiments de les terres del clergat eren encara més baixos que els declarats en una font oficial (cartilla de Balaguer). Davant d'aquesta deducció hom pot pensar qui podia accedir, o bé a qui podia interessar aquesta oferta de terres si conjunturalment estem en un moment en què les fonts de crèdit hipotecari han minvat. Caldrà esbrinar qui són els grans compradors i què compren, la seva forma de pagament (vals reials o metàl·lic), el tipus de remat (directe o intermediari), si actuen sols o bé en societats, ... Tot plegat ens atansarà a una nova figura: la de l'especulador urbà. Tanmateix no es pot oblidar tota l'ampla gamma de beneficiaris que el projecte de Mendizàbal contemplava i que, d'alguna manera, aprofitaren l'avinentesa. Conèixer el nom de tots aquests personatges no ha estat difícil però documentar quelcom més de la seva vida sí.

Els béns desamortitzats a la província de Lleida anaren a parar de manera molt desigual a mans de 296 compradors. Sovint les escriptures notariales són poc explicatives, lacòniques fins i tot. L'escrivà es dedica a esmentar solament el nom del comprador, la forma de pagament, el nombre de pagues, la data d'adquisició i si la finca ha estat rematada per un intermediari o directament. Ben poques vegades comenta la professió del comprador. De fet, després de la consulta dels manuals notariales, solament sabíem la professió d'un 12% dels beneficiaris (i encara de forma poc explícita) i el lloc de residència d'un 85%.

Tampoc no ens ha aportat massa informació l'obra de Cayetano Barraquer i Roviralta. Per tant, ha estat, imprescindible, doncs la consulta de fonts "oficials" impreses com el "Boletín Oficial de la Provincia de Lérida " o el de Barcelona, on es pot observar el moviment polític d'aquest moment històric.

Es llegeix en llistes de candidats, nomenaments de càrrecs, a banda d'alguna notícia escadussera d'àmbit ciutadà.

També la consulta de l'Arxiu de la Junta de Comerç de Barcelona on s'enregistra anualment el nom del president i vocals, i d'alguna manera l'activitat de la Junta. Aquí hem trobat personatges com Agell, Girona, Ceriola o Codonyet.

Les matrícules de comerç o indústria guardades als arxius comarcals o municipals han estat una important eina de treball. En aquells fulls impresos i manuscrits pel secretari de l'ajuntament s'informa de l'activitat professional dels membres dedicats als sectors secundari i terciari, juntament amb la tarifa o subsidi que pagaven anualment, la categoria (primera, segona, tercera... classe) i, de vegades s'esmenta fins i tot l'adreça de l'establiment.

Amb aquestes fonts hem pogut conèixer l'activitat dels personatges dedicats a aquests sectors esmentats, o bé els que formaven part de l'activitat política d'aleshores. Segueixen sense catalogar els hisendats i pagesos i, ja posats a demanar, si eren propietaris de molta o poca terra. Cal acudir a altres documents per cobrir aquest buit. Hem pensat que part

d'aquests hisendats deuriem estar interessats en obres d'envergadura com la construcció en un futur proper del Canal d'Urgell. Efectivament, fullejant les actes de les reunions prèvies a la construcció trobem constatatats els noms dels assistents, la seva professió (hisendat habitualment) i el lloc de residència. Una vegada decidida la construcció de l'obra comença la compra-venda d'accions, les juntes i presidències; tot plegat constitueix un material ric a l'hora de situar fins i tot ideològicament aquests personatges. Així hem localitzat Francesc Castellana, Francesc Aldomà, Francesc Jover,... entre d'altres.

Potser en un àmbit menys comarcal que la construcció del Canal, situariem la línia ferroviària Barcelona-Saragossa. Això podia suposar l'adquisició d'accions de part de les persones residents a les diferents poblacions del trajecte. Aquesta font ens ha aportat més dades per a la biografia de Joan Alvarez, Francesc Benet, Albert Camps, Josep Carulla, Joan Font, Josep Lamarca, Josep Antoni Llobet i, sobretot, Josep Antoni Morlius, propietari de 650 accions.

Manuscrits de l'època ens poden situar o informar també d'alguns personatges, com el "Manuscrit de Pere Segarra", on es comenta l'activitat de Gaietà Puig, de Francesc Monfà o de la família Ceriola entre altres, o el "Manuscrit de Josep Mestres".

Amb totes aquestes consultes és molta la informació que hem recollit sobre els beneficiaris. Quedaven, però, persones de poc relleu com per ocupar pàgines dels periòdics o bé adquirir accions de "grans obres". Es tractava de pagesos propietaris (un o dos per cada població petita) amb una situació benestant al seu àmbit, i que solament hem pogut conèixer consultant "Projectes d'urbanització" i altres documents diguem-ne secundaris guardats als arxius comarcals, municipals i privats.

Els compradors foranis i estrangers ens han presentat força problemes, tot i que habitualment estaven relacionats amb Lleida o Barcelona. Potser el cas més complex és el de la Societat Civil Belga i el de Lluís Vandenbossche resident a Brussel·les, del qual solament hem pogut ampliar informació i encara dubtosa a l'Arxiu de la ciutat de Barcelona.

Una altra recerca prou important ha estat el "tafaneig" de la vida social de l'època. Consultant la "Llista de personatges convidats a la Llotja durant la visita de la Reina Mare a Barcelona el 1844" o bé la "Llista d'obsequis per a la reina", hem deduït la importància d'alguns càrrecs del moment. Per exemple, Joan Agell que fou presentat a la reina en un lloc destacat.

Finalment la consulta d'altres tesis, tesines i històries d'erudits locals ens permeten completar força bé les biografies dels principals compradors.

Per tal d'aprofitar millor la informació amb què es forneix aquest capítol, seria interessant observar que consta de dues parts: la part diguem-ne teòrica i la "Relació de biografies" dels nostres beneficiaris. Convindria, doncs, que tan bon punt comencin a sortir els noms de compradors s'acudeixi a l'esmentada "Relació". D'aquesta manera la gran quantitat d'informació presentada serà completament aprofitada.

9.2. COMPRADORS DE LA TERRA

Atès que la xifra total de terra adquirida era de 25.146,2 jornals que havien d'ésser repartits entre 296 compradors, cal esbrinar com, quan i per què s'adjudicava la terra d'una manera o d'una altra. A banda d'aquest punt hi ha dos conceptes que ens preocupen força: el lloc de residència del comprador i la seva professió.

Un cop d'ull ràpid ens podria fer pensar en l'existència de molts compradors urbans i pocs rurals. Empíricament és cert, però cal relacionar-ho amb l'activitat professional, amb la

quantitat de diners esmerçats en les adquisicions i, sobretot, estudiar els diferents comportaments a les subhastes. Tota aquesta mena de trencaclosques ens durà a la configuració de dos tipus de compradors:

-Els inversors (comerciants importants) que esperen treure grans rendiments i, per tant, les seves adquisicions són també importants (exemple, els Girona).

-Els propietaris mitjans, que aprofitant l'avinentesa esdevindran propietaris importants (exemple, els Alsina, els Aldomà, els Casals, els Bonell, els Calvet,...). Aquest ventall és ampli i variat.

Però a aquests dos tipus de personatges cal afegir una ampla gamma de beneficiaris. Hi hem d'adjuntar tot un altre grup heterogeni però molt important a l'hora d'estudiar el fenomen desamortitzador:

-Comerciants que esmerçaven els seus estalvis adquirint finques urbanes, grans cases, convents o molins d'oli i farina.

-Intermediaris que es deurién nodrir de tota la xarxa de compra-venda, potser intercanviant altres tipus de pagament fora de l'àmbit estrictament pecuniari. Exemple els Aldomà, els Boix, els Camps,...

-Arrendataris de moltes finques del clergat que mai no rematen res, però segueixen entrant en la xarxa d'arrendar noves finques. Exemple: Marià Sampere de Cervera o Pere Mas de Balaguer que acaba adquirint la setzena part dels 115 jornals dels Trinitaris de Balaguer, a més d'una de les parcel·les.

-Les persones dedicades a professions liberals que compren terres en àrees rurals properes. Exemple: Francesc Benet.

-El petit pagès d'una població que compra terres en una altra més o menys propera. Exemples: Josep Hernández, Jaume Minguell, Francesc Miret, Francesc Monfà,...

-L'emfiteuta que aconsegueix adquirir el domini útil i així fer-se amb la propietat. Exemple: l'hereu Marlet de La Novella.

-Els censals capitalitzats pel censatari (tenim onze casos: Domènec Agulló, Ignasi Batiller, Ramon Codina, Teresa Enric, Domènec Escolà, Ramon Galí, Joan Mestres, Miquel Montañà, Bàrbara i Joaquim Nuet i Andreu Reig).

Per tal de conèixer millor la incidència d'aquestes adquisicions des de diferents angles hem decidit presentar uns quants quadres on la informació de l'apèndix I es classificarà en sis grups de la forma següent:

.-COMPRADORS DE TERRA.

GRUP I-Classificació dels compradors de terra segons el lloc de residència.

GRUP II-Classificació dels compradors de terra directes i dels intermediaris.

GRUP III-Classificació dels compradors de terra individuals i societats. Percentatge de inversions.

.-COMPRADORS DE FINQUES URBANES.

GRUP IV-Classificació de finques urbanes a Lleida i poblacions. Preus.

.-COMPRADORS DE TOT TIPUS DE BÉNS EN GENERAL.

GRUP V-Classificació dels beneficiaris tenint en compte la xifra de despeses i el seu lloc de residència.

GRUP VI-Classificació segons la professió dels beneficiaris.

GRUP I-Classificació dels compradors segons el lloc de residència.

Observem al marge esquerre sis lletres que corresponen a la informació següent:

A-Compradors que rematen béns a la seva població.

B-Compradors de Lleida ciutat que inverteixen fora.

C-Compradors d'una població que inverteixen en una altra (excepte Lleida capital).

D-Compradors de Barcelona.

E-Compradors d'altres províncies.

F-Compradors no identificats.

i a dalt tres carrers amb el nombre de finques, extensió i preu.

CLASSIFICACIÓ I

	FINQUES	EXTENSIO/ JORNALS	PREU RALS BILLÖ
A	362	3.832	4.902.787
B	136	1.351	3.946.032
C	317	2.857	4.039.895
D	249	13.144	10.101.112
E	73	3.948	2.775.906
F	6	15	321.449
TOTALS	1143	25.147	26.087.181

Taula 9-1.

BIBLIOTECA VIRTUAL

S'observa la importància del nombre de finques que es compren a la mateixa població on viu el beneficiari (362) i tampoc no són menyspreables les 317 finques adquirides per gent que no resideix a la població de la nova propietat. Si sumem l'extensió de terres que suposen aquests dos conceptes la xifra és de solament 6.689 jornals. Simptomàticament estem davant d'un grup de compradors molt important; es tracta de pagesos mitjans o petita burgesia local que adquirirà finques, pagades en metàl·lic. Tot plegat formava part d'una inversió molt variada. Exemple Francesc Castellana de Tàrrega, comerciant, adquirí terres al terme de Falcons i era accionista del Canal d'Urgell; o bé Antoni Carulla de Tàrrega que adquirí terra a Vilagrassa i era també accionista del Canal.

Cas molt diferent és el grup D. És el grup econòmicament més poderós. Si haguéssim de resumir amb poques paraules el seu comportament diríem que compraren finques costoses, grans i cobejades (s'entén cobejades dins d'aquest grup D; per als altres eren ja inversemblants). Grans perquè es tractava de peces de més de 100 jornals, costoses perquè superaven els 100.000 rals de billó i cobejades perquè la subhasta deuria ésser renyida; prova d'això és que es remataven el mateix dia de la taxació, duplicant i triplicant amb escreix la xifra de sortida. Aquest és el món dels remats amb intermediaris que ja estan a l'aguait d'una llista concreta de peces. És molt interessant l'estudi d'aquests intermediaris per poder teixir la xarxa d'amistats personals i interessos professionals entre ells (per exemple Francesc Aldomà era l'home de confiança de Lluís Vamdenbossche a l'Urgell, o Joan Viladot d'Ignasi Girona). La forma de pagament sempre era en títols i gairebé en 5 pagues. Rematen el 52,26% de les terres ofertades i el 21,73% de les finques, aportant el 38,71% dels diners posats en circulació.

No és tan important en canvi, la inversió dels compradors lleidatans (burgesos, hisendats i professions liberals) a les comarques (B). Hem constatat que les seves preferències es dirigeixen cap a les partides de més qualitat del terme de Lleida, principalment la de Rejolà i Fontanet. Aquesta opció suposa l'adquisició del 5,3% de les terres, de l'11,9% de les finques i del 15,12% dels diners invertits. De fet, aquest grup B és molt heterogeni. Hom pot comentar el cas de Marià Agelet que adquirí 377 jornals de terra a Salgar, Algerri i Albesa fins a Pere Campí, resident a Lleida i oriünd d'Isòvol; adquirí béns a

Puigcerdà (prop d'Isòvol). El ventall de distàncies respecte el lloc de residència és, com podem veure, molt variat.

Els compradors de províncies veïnes que adquiriren terres a Lleida (E) pertanyen principalment a Reus, Montsó, Fraga, Mequinensa, Saragossa, Andorra i Madrid. La presència d'inversors de terres aragoneses no ens sorprèn massa. Solament cal tenir en compte la situació geogràfica de les poblacions on compraren les terres (Seròs, Granja d'Escarp,...), és una raó de veïnatge. En canvi és prou xocant el tipus de personatge forani que emprà els seus diners en terres lleidatanes. Hom pot trobar, per exemple, des d'una aristòcrata com Dona Antònia García, emparentada amb la família Copons, fins a Francesc Monfort de Torrent de Cinca, hàbil empresari mereixedor de la "Creu de comanador de la Reina Isabel la Catòlica", sense oblidar les biografies sempre sorprenents i documentades del Marquès de Remisa o de Josep Safont.

Finalment després d'una recerca exhaustiva hem de dir que solament trobem 5 finques de compradors dels quals desconeixem el lloc de residència. El fet no és massa greu; són, tot plegat, 15 jornals de terra que no ens poden fer desviar en absolut cap de les nostres conclusions.

Hem de cloure ajudant-nos de la suma dels tres primers conceptes A més B més C i suggerint que si bé el nombre de finques més important anava a parar a mans de lleidatans, part de la terra era aclaparada pels barcelonins. Però això sol no sorprèn massa. Si mirem la xifra dels remats, la inversió d'aquests grans beneficiaris no és pas disparatada. Observem com la suma de A més B més C és gairebé igual a D més E. Es clar que aquells boscos, hisendes i prats ens acostumaven a xifres elevades (més de 100.000 rals, fàcilment), però és que el preu del jornal era molt més econòmic que el de les hortes de regadiu adquirides pels lleidatans (vegeu el capítol 6 apartat 6.7. "Preu de la Terra "). De manera que una conclusió ràpida i precipitada ens podria dur a la deducció següent: "*Els barcelonins compraren moltes terres i econòmiques, mentre que els lleidatans n'adquiriren poques i cares*". Potser ben bé no serà així, cal seguir observant els següents quadres.

GRUP II-Classificació dels compradors directes i dels intermediaris.

Les lletres corresponen a la següent informació: A-Compradors directes.

B-Intermediaris de la ciutat de Lleida.

C-Intermediaris de les poblacions de Lleida.

D-Intermediaris de les poblacions de Madrid i Barcelona.

E-No consta.

CLASSIFICACIÓ II

	FINQUES	EXTENSIÓ/ JORNALS	PREU RS/ BILLÓ
A	905	11.952	14.469.842
B	117	5.671	4.278.414
C	82	4.367	2.821.383
D	37	3.157	4.359.056
E	2	0	158.486
TOTALS	1143	25.147	26.087.181

Taula 9-2.

En aquest quadre hem volgut mostrar i comparar alhora el grup de compradors que acudeixen a la subhasta i els que rematen mitjançant intermediaris. Ja hem esmentat abans la importància de l'intermediari, malgrat que de vegades no comprava res. A la llarga era una

peça fonamental dins de l'engranatge desamortitzador.

Si comparem els resultats del grup A amb els de la suma dels conceptes restants (B més C més D més E), observem que una part importantíssima de les finques es remata directament (905 a 236), però l'extensió rematada és la meitat (A és igual a 11.952 jornals i B més C més D més E és igual a 13.195 jornals), aquí ja es comença a observar el que sospitàvem: "*molta gent adquirí poca terra i poca gent n'adquirí molta*", però compte! Cal fixar-se en la qualitat. La darrera informació és el preu: A és igual a 14.469.842 rals i B més C més D més E és igual a 11.617.339 rals. Proporcionalment són importants els compradors del grup D els grans beneficiaris que ja comentàvem a la classificació anterior, però seguidament hem d'observar la discreció i alhora importància del grup B, d'aquells intermediaris de la ciutat de Lleida, com J.A. Morlius, que actuaren en tots els bàndols (compradors de finques, de censals i intermediaris).

Cal sortir a la defensa de l'intermediari i no confondre'l amb "l'home de palla" o testaferra com sovint s'observa en aquest tipus de treballs. Pensem que no hi ha massa raons per no acudir a la subhasta o per tenir por a esdevenir més o menys ric. Més aviat es tractava d'una qüestió pràctica, de manca de temps o senzillament per evitar el desplaçament a la capital des del lloc de residència. Dels 33 intermediaris localitzats, 17 compren també per ells i 18 no. D'aquests 33, 23 ho fan per raons pràctiques, viuen al lloc de la subhasta, per exemple Silvestre Solà, resident a La Seu d'Urgell encarrega a Camil Boix el remat de finques a La Seu, que seran subhastades a Lleida; o també Lluís Vamdenbossche ho encarrega a Francesc Aldomà. Alguns com els Safont, Murlans i els Mestres apareixen als dos bàndols; també hi pot haver raons de parentiu els Vari ho encarreguen als Grau, els Romeu i els Rexachs als Murlans. De vegades el procés pot ser més llarg, així per exemple, Gregori Veslay ho cedeix a Ramon Mestres i ell a Marià Codonyet, però no és freqüent.

De tota manera l'escriptura notarial respecta molt bé cada figura i no es presta a confusions. Potser l'únic cas on l'intermediari sembla estar prou discret és quan Francesc Codonyet acudí a la compra de les terres dels dominics de Solsona, ubicades al mateix terme i rematades en 92.855 rals.

Les registrà al seu nom (*Fuster, M. escriptura del 18 de gener del 1843*) i en canvi al Registre d'Hipoteques d'Hisenda observem com els diferents pagaments els abonava J.A. Morlius en nom propi (*LL.F.A.H.LL.núm.2606*). Seria el primer i únic testaferra ja que el mateix Morlius l'hem vist a totes les posicions.

Els altres grups d'intermediaris són poc importants, però cal fixar-se en el grup C. Hi ha un element que ens distorsiona tota l'estadística. Es tracta dels 3.523 jornals adquirits per Lluís Vamdenbossche i rematats per Francesc Aldomà d'Agramunt. I és que a Lleida, a diferència d'altres províncies, ens trobem sovint amb aquesta mena d'alteracions que ens durien a conclusions errònies si no coneguéssim la realitat. De fet, i a tall de conclusió d'aquest apartat, no hem d'oblidar la importància del grup A, que potser no formarà part d'aquells dos grups de beneficiaris més importants, però que tard o d'hora ajudaran a arrodonir unes conseqüències gratificants.

Llista de compradors/intermediaris

Agelet, Marià	Trepat, Miquel
Alvarez, Antoni	Poch, Pau; Camps, Albert
Archs, Geroni	Riera, Pere
Benet Francesc	Ticó, Magí
Borràs, Francesc	Raimat Manuel
Bosch, Bertomeu	Trilla, Gil
Bresca, Josep	Morlius, J.A
Castells, Antoni	J. Mur Galindo
Codonyet Marià	Veslay, Gregori
Cortat Josep	Gasque, Pau
Farrés, Vicenç	Morlius, J.A
Fuster, Salvador	Font, Joan
Garcia, Antònia	Mestres, Ramon i Amengol, Valeri
Girona, Ignasi	Pérez Torres, Manuel i Murlans, Josep
Isanda, Ramon	Nivella, Antoni
Jordana, Cànida	Purroy, Antoni
Mestres, Ramon	Gutiérrez González, Antonio
Murlans, Francesc	Rexachs, Magdalena i Antoni
Murlans, Francesc	Romeu, Baptista
Pla i Sancho	Nivella, Antoni
Puig Francesc	Carulla, Joan
Puig, Francesc	Laberina, Antoni
Puig, Joan	Benet Francesc
Quer, Marià	Palau, Mateu
Remisa, Gaspar	Murlans, Francesc
Rovira, Joaquim	Bach, Antoni
Safont, Josep	Safont Jaume i Morlius, J.A
Sala, Antoni	Casals, Antoni
Sala, Ramon	Serra, Domènec
Serradell, Joan	Nivella, Antoni
Solà, Silvestre	Boix, Camil
Utrillo, Miquel	Mercader, Eudald
Vari Maria	Grau, Gaspar

Taula 9-3.**GRUP III-Classificació dels compradors individuals i de les societats. Percentatge d'inversions.**

Aquest grup necessita una sèrie d'aclariments.

En primer lloc les societats han estat registrades pel nom que consta al principi de cadascuna d'elles (per exemple una societat formada per Ignasi Girona on també pot entrar Pau Figuerola, constaran els remats en nom del primer).

En segon lloc, el quadre presenta dos grups:

A-Compradors individuals (281 compradors).

B-Compradors en societat (15 societats).

i a la vegada cinc subgrups en xifres romanes que corresponen a la informació següent:

I-Inversions de més de 500.000 rals de billó.

II-Inversions de 100.000 a 499.999 rals.

III-Inversions de 50.000 a 99.999 rals.

IV-Inversions de 10.000 a 49.999 rals.

V-Inversions de menys de 10.000 rals.

Als carrers verticals hi consten les inversions i el número de finques.

CLASIFICACIÓ III

A	RS DE BIILÓ	% GRUP	% TOTAL	FINQUES	% GRUP	% TOTAL
I	7.124.548	39,16	27,31	68	7,01	5,94
II	8.290.875	45,57	31,78	413	42,88	36,13
III	1.277.595	7,02	4,89	164	17,03	14,34
IV	1.277.845	6,74	4,70	183	19,00	16,01
V	270.963	1,48	1,04	135	14,01	11,81
B						
I	6.397.503	81,03	24,52	85	47,22	7,43
II	1.259.219	15,94	4,82	51	28,33	4,46
III	207.884	2,63	0,79	41	22,77	3,58
IV	19.512	0,24	0,07	2	1,11	0,17
V	11.237	0,14	0,04	1	0,55	0,08
SUMA A	18.191.286			963		84,23
SUMA B	7.895.355			180		15,72
SUMA TOTAL	26.087.181			1143		

Taula 9-4.

D'antuvi s'observa una diferència important entre les inversions dels individuals i les de les societats, però la diferència és més important en observar el número de finques. Ràpidament pensarem que les persones que actuaven en societat adquirien menys béns però de més qualitat (finques més cobejades o molins d'oli i farina,...). Però encara és més gran la sorpresa quan recollim les dades de totes les societats, 15 en total. Les compres de cadascuna són una punció important dins de cada grup, per exemple de la part B el grup I correspon al remat de 4 societats; el grup II, de 5; el III de 4 i el IV i V d'1. Fins aquí hem constatat el fet i prou.

El quadre A mostra els compradors individuals, on el grup I i II ja sumen 15.415.423 rals i 481 finques. Xifra realment important, naturalment tornem a afegir que en aquest grup hi ha les finques més productives, de més qualitat, pagades en títols, els compradors són aquell grup d'hisendats/burguesos i part d'ells de Lleida ciutat. A l'altre extrem queda la suma dels grups III, IV i V, on els diners esmerçats tot plegat són el 15,24% del grup A respecte la suma de l'I i II, però la sorpresa arriba al moment de contrastar-ho amb el nombre de finques, gairebé el 50% (481 suma de I i II i 482 suma de III, IV i V). El grup III és un grup prou original pels seus comportaments, part dels intermediaris registrats en la classificació anterior figuren aquí i paradoxalment és el grup on hi ha menys adquisicions rematades per intermediaris. Les seves professions són des de comerciants de població mitjana a propietaris de finques moderades. El grup V, inclou ja compradors molt petits que rematen terres al mateix terme on resideixen; són potser veïns de les finques adquirides. Aquests tres grups (III, IV i V) són els que conserven més les seves finques (segons l'estudi ràpid dels amillaments i de l'Anuari Riera), compren poc, paguen en metàl·lic i en vint pagues, en síntesi són els beneficiats de la reforma d'Espartero.

Clourem, doncs, aquest grup recordant que solament 15 (5,06%) compradors ocupen el grup B dels 296 registrats, per tant, la descompensació inicial queda més exagerada amb aquestes dades. Arrodonim la deducció afegint que els 281 restants es repartirien les 963 finques i aportarien els 18.191.826 de rals.

9.3. COMPRADORS DE FINQUES URBANES

GRUP IV-Classificació de les finques urbanes a Lleida i a les poblacions.

Beneficiaris.

En el capítol on es tractava la propietat urbana dels ordes religiosos ja hem esbrinat diferents conclusions que ara ja no és necessari repetir, ja que el nostre objectiu és un altre. Si que hem de recordar la xifra total de finques urbanes: 276 entre cases, molins, trulls, convents,... però solament 127 se subhastaren a part, és a dir, sense cap hort ni terra annexa. La venda de finques urbanes a part ens introdueix en un món d'interessos molt diferents al de les propietats rústegues.

Si observem el quadre I (Taula 9-5) d'aquest grup IV ja deduirem ràpidament dues coses: en primer lloc, les finques més cobejades i pagades eren les de Lleida ciutat, i en segon lloc, les més venudes foren molins, cases i convents. Aquest ventall d'ofertes podia ser realment atractiu sobretot pel que fa a les cases, tenim un grup de cases important per sota dels 10.000 rals.

Gairebé podem afirmar que per sota dels 25.000 rals l'oferta de cases és important i en àrees rurals entre els 5.000 i 10.000 rals es pot accedir a un nombre important de cases (vegeu quadre II (Taula 9-6). Ara bé, qui comprava aquest tipus de finques? Observem: hi ha dos tipus de beneficiari; de fet, les 221 peces anaven a parar a mans de 68 compradors (un 22,97% del total), però d'aquests solament 15 adquiriren només una casa (el 5,06% del total). Així doncs, un 22,05% d'aquests compradors de finques urbanes subhastades a part rematen una sola peça -una casa habitualment- de preu més econòmic, pagada en metàl·lic, en vint pagues, i tots al mateix municipi on residien. En canvi l'altre 78% compra més d'una casa, amb trulls i forns, algun molí i sempre ho lloga a altres persones. Tenim registrats els lloguers que podien consistir a arrendar tota una casa, o una habitació, o la planta baixa. Els convents, en canvi, eren peces francament difícils d'adquirir. Eren cases massa grans per a una família i tampoc no eren aptes per a establiments comercials. Els molins d'oli i farina sempre eren una font important d'ingressos. Curiosament els comprà gent que ja tenien d'altres en propietat.

CLASSIFICACIÓ IV

Quadre I

TIPUS	FINQUES	PREUS/RS.
Cases de Lleida	43	2.355.950
Cases de pobles	66	2.953.294
Convents Lleida	5	555.766
Convents pobles	6	487.662
Molins de Lleida	1	904.430
Molins de pobles	6	1.025.935
TOTAL	127	8.283.037

Taula 9-5.

Observem com el 11,11% de les finques venudes (percentatge que suposem les peces urbanes respecte del total de les 1.143 finques subhastades i comprades) aclaparen el 22,56% del total dels diners pagats en l'operació desamortitzadora a Lleida (excepte els censals).

Quadre II

	P	R	E	U	S
SITUACIÓ DE LES CASES VENUES		MENYS DE 5.000 rs	5.001 - 10.000 rs	1.001 - 20.000 rs	+20.001 rs
Cases de Lleida	1		1	6	35
Cases de pobles	34		14	9	9 ¹

Taula 9-6. ¹questes nou cases són cases-castell de l'orde de Sant Joan de Jerusalem i una del Monestir de Poblet a Verdú.

Hom pot distingir dos tipus de finca urbana: la relacionada amb el que podríem anomenar activitats industrials i les dedicades a l'habitatge. Naturalment, no tots els compradors optaren pel mateix tipus de finca, ni tan sols entre els compradors de cases no tothom tenia intenció d'adquirir-ne més d'una. Són els grans compradors els que excel·leixen en peces, diguem-ne, relacionades amb els diferents sectors econòmics com els molins d'oli o farina, els forns, les salines, o bé alguns convents per dedicar-los a activitats d'aquesta mena. De fet el convent sempre fou una peça incòmoda de vendre i, per tant, s'utilitzà per a equipaments o urbanisme (traçat de nous carrers).

Les 221 finques comprades anaven a parar a mans de 68 persones; el resultat seria un ratio de 3,24 finques/comprador, malgrat que la realitat és molt diferent. Aquests 68 compradors són un 22,97% del total dels beneficiaris. Solament un 2,05% rematen una casa i prou. La resta ja havien comprat altres peces o bé eren clients habituals. Cal tenir en compte aquest comprador únic, perquè probablement es tracta de l'accés a la propietat urbana d'algun petit artesà o pagès, per tant, el resultat és digne d'esment. Sempre compraven la casa al lloc on residien, pagaven en metàl·lic i en 20 pagues.

La resta de compradors (78%) compren peces variades i gairebé sempre les lloguen a tercers. Es posaven en lloguer cases, pisos o solament habitacions, forns, cellers, paneres,.. Entre els llogats hom pot trobar gent de tota la gamma social.

Els compradors que reunien més finques urbanes són:

- Pau Figuerola, 16 (14 cases, 1 molí i 1 castell).
- Albert Camps, 12 (tot cases).
- Francesc Benet, 7 (tot cases).

A part cal comentar fets curiosos com Ignasi Girona comprador de 6 molins o Càndido Jordana comprador de dos convents.

Part dels compradors remataven amb certa rapidesa, vegeu, el 37,67% abans de 6 mesos de la taxació; el 13,70% abans d'1 any; el 24,66% abans dels 3 anys i el 9,59% després dels 3 anys. No oblidem que el 14,38% no es remataven i algunes ni tan sols es taxaren. La rapidesa cronològica va directament relacionada amb la cotització. Les peces que sobrepassaven 1 any de taxació la seva cotització no arribava a 150%.

Solament el 5,88% dels compradors esmerçava el 45,70% dels diners i adquiria el 17,72% de les finques, mentre que el 94,12% dels compradors esmerçava el 54,29% dels diners i adquiria el 82,28% de les finques de qualitat inferior, és clar.

9.4. COMPRADORS DE CENSALS

Des del moment en què es posen a la venda els censals es donen quatre tipus de situacions diferents entre els que poden accedir a la subhasta:

*En primer lloc els que redimeixen el seu censal i prou. Seria el cas de Joan Mestres, Ignasi Batiller i Tomasa Marlet; tots són de Lleida i Domènec Escolà de Torres de Segre. Els quatre tenien de censalistes els dominics de la ciutat.

*Una segona situació l'ocupen els que rematen el seu censal i a més n'adquireixen d'altres, com Miquel Mulleres i Andreu Reig de Lleida o Ramon Codina i Antoni Vila de Balaguer. Dins d'aquest grup es dóna una situació curiosa; Teresa Enric de Lleida redimeix un censal que pagava als dominics i alhora n'adquireix d'altres entre els quals es troba el que pagava Miquel Inglés, casat amb ella. Així converteix el seu marit en censatari seu. Hem trobat aquesta situació també entre germans i pares-fills. La xifra de censals adquirits a més del redimit no era alta, podia oscil·lar entre 3 i 10 censals. Es tracta d'una solució optada entre grups socials urbans mig benestants.

*Una tercera forma serien els compradors que no redimeixen perquè ni tan sols són censataris, més aviat són censalistes laics. De fet a Lleida l'únic cas és Pau Figuerola i la seva societat formada per Josep Castelló entre altres no coneguts.

*El darrer cas és el del comprador de censals que no redimeix el seu, esdevenint doncs censatari d'un altre. Posem l'exemple de Josep Castelló de Lleida censatari dels dominics de la ciutat. Ja hem vist que col·labora amb el gran beneficiari Pau Figuerola i en canvi no redimeix el seu censal, sinó que esdevindrà censatari de Manuel Tubau escrivà i veí excel·lentíssim de Lleida.

Quan el censatari era una institució el que s'endeutava era el rector o l'alcalde en el seu cas. Sempre hem trobat un nom concret que hi respon. En cap dels casos el censal fou redimit, sempre comprat.

Vegeu la llista immediata de persones que *redimeixen* el seu deute:

Ignasi Batiller de Lleida	1.819rs 20mrs	1 censal
D.Domènec Agulló de Lleida.....	n.c. xifra.....	1 censal
Teresa Enric de Lleida.....	n.c. xifra.....	1 censal
Ramon Galí	n.c. xifra.....	1 censal
Joan Mestres.....	354rs 30mrs	1 censal
Miquel Montaña.....	1.066rs 22mrs	1 censal
Bàrbara i Joaquim Nuet de Lleida.....	21.672rs	1 censal
Andreu Reig de Lleida	n.c. xifra.....	1 censal
Ramon Codina de Balaguer	8.533rs 11mrs	1 censal
Antoni Vila de Balaguer.....	n.c. xifra.....	1 censal
Domènec Escolà de Torres de Segre.....	2.133rs 11mrs	1 censal

Si els volem situar professionalment, tots ells eren comerciants excepte els Nuet i Domènec Escolà, hisendats d'Alcarràs i Torres de Segre, respectivament. Cap d'ells no adquirí béns immobles de la desamortització a Lleida, però sí que alguns adquiriren més censals. Observem ara la llista de compradors: Agulló,

Josep.....	8.000rs	1 censal
Agustí, Antoni.....	27.176rs	17 censals
Aixalà, Maria Antònia.....	8.868rs	3 censals
Boixet, Ramon	5.467rs	1 censal
Bosch, Antoni.....	40.730rs	20 censals
Carulla, Manel.....	38.347rs	19 censals

Cases, Ignasi.....	158.918rs	58 censals
Castelló, Josep.....	63.111rs	28 censals
Codina, Ramon.....	99.278rs 92mrs	22 censals
Enric, Teresa	3.267rs	2 censals
Escolà, Domènec.....	2.134rs	1 censal
Fausi, Francesc-Carrero,		
Esperança	10.895rs	1 censal
Figuerola, Pau	1.021.036rs	377 censals
Galí, Ramon	4.767rs	2 censals
Garull, Joaquim.....	3.706rs	2 censals
Marlet, Tomassa.....	2.774rs	1 censal
Mestres, Joan.....	400rs	1 censal
Mulleres, Salvador	216.075rs	59 censals
Porta, Bentura.....	16.848rs	7 censals
Reig, Andreu	22.992rs	11 censals
Rovira, Anastasi	4.525rs	1 censal
Sitjà, Joan	87.289rs	58 censals
Tubau, Manuel	25.940rs	6 censals
Vila, Antoni.....	57.579rs 47mrs	12 censals

Segons es veu en aquestes dues llistes predomina la compra de censals per sobre de la redempció. Però esbrinem-ho detalladament. De fet era d'esperar perquè la situació no era pas massa favorable per a la persona empenyorada com ja hem dit. Sabem que solament s'adquiriren el 6,66% dels censals que suposaven el 8,07% del capital. D'aquest volum reduït solament es redimí l'1,53% dels censals i l'1,81% del capital. Podem aproximar-ho a 2,25% perquè en 5 censals no hi consta la seva capitalització sinó que forma part del volum total pagat per aquests personatges que alhora redimien i compraven. En principi, doncs, la desamortització, en aquest aspecte, no deuria afavorir gens ni a la petita pagesia propietària ni als grups socials més necessitats que a partir d'ara passarien a mans d'aquests especuladors amb molts menys escrúpols que els censalistes religiosos. L'oportunitat fou aprofitada per pocs que compraren molt, concretament Pau Figuerola adquirí el 52,90% del capital que es reunia en forma de censals i el 56,17% dels censals comprats, a més de tot el volum de béns immobles que ja hem estudiat en el capítol anterior.

Amb molts menys censals cal esmentar Salvador Mulleres de Lleida, Joan Sitjà de Barcelona i Ignasi Cases de Lleida, tots ells dedicats al sector terciari. El 20% de diners esmerçats en la compra de censals a Lleida queda distribuït entre 20 persones, les xifres són gairebé insignificants, però cal esmentar Manuel Tubau escrivà de Lleida i veí excel·lentíssim; sempre rematava amb una societat formada per Ramon Mestres i Jaume Sala, excepte en la compra de censals. Un altre personatge que hem de destacar és Antoni Vila de Balaguer, germà de Ramon i Francesc; tots ells comerciants de primera classe.

Part dels compradors abonaven les xifres dels remats en metàl·lic i en vuit pagues, però aquesta uniformitat desapareix a l'hora d'estudiar la diferència entre el preu de capitalització del censal i el preu del remat. Es tracta d'un increment del 18,64% de mitjana. En tots els casos en què el remat és elevat hem trobat que el comprador era un personatge benestant i potser acostumat a escometre tot allò que li interessa en l'ocasió més adient. No hi manquen, doncs, ni Pau Figuerola ni el seu soci Josep Castelló en els remats superiors al 50% del preu de capitalització. El preu més alt el rematava Maria Antònia Aixalà de Lleida, en tres censals dels dominics pels quals n'abonà el 69,94% de més.

9.5. COMPRADORS DE CENSOS EMFITEUTICS

Podem concebre la desamortització de censos des de dues vessants diferents: en primer lloc la redempció que s'ofereix als posseïdors del domini útil per tal de fer-se amb el domini directe mitjançant la capitalització de les rendes a un interès certament elevat; i en segon lloc, la subhasta dels censos no redimits per tal d'ésser comprats.

El gran nombre de censos subhastats d'antuvi fa pensar que la redempció deuria ser gairebé nul·la. Els beneficiaris dels 145 censos comprats dels 525 subhastats correspondran a tres tipus de personatges: els que volen redimir el cens, els que el volen comprar i els grans compradors, que -de fet- serien un subgrup dins el grup anterior. Entre els que *redimeixen* el cens tenim Josep Solé d'Arbeca, que redimia 3 jornals 10 pórques establertes pel Curat d'Arbeca, capitalitzats en 2.966 rs. i taxats en 1.150 rs. Abonava aquesta xifra en metàl·lic i en 20 pagues. Antoni Minguell de Barbens conseguia el domini directe de 4 jornals 10 pórques del curat de Barbens capitalitzats en 12.300 rs i taxats en 3.800 rs, xifra que pagaria també en metàl·lic i en 20 anys. Vicenç Morell de Balaguer, dues peces a Barbens de 4 pórques i 1 jornal 6 pórques, capitalitzades en 13.800rs i rematades en 1.550 rs.

Els germans Jaume i Francesc Sala de Ponts que així recuperen les terres dels beneficis fundats per avantpassats. Es tracta dels beneficis de Sant Miquel, Sol Serrat i Sant Pere de Ponts. Tot plegat capitalitzats en 14.111 rs.

La xifra total de diners recollida en aquest primer apartat és de 20.611 rs. Solament el 0,79% dels esmerçats en les taxacions i l'1,93% dels bestrets en les vendes o remats.

Aquest segon grup recull els *compradors* del domini directe que així s'asseguraven el cobrament d'un cens. El ventall de beneficiaris és variat i no hi manquen els pagesos rics de petites poblacions, observeu la presència de Ramon Bosch d'Altet, d'Antoni Bonell i Manuel Bragós de Bellvis, de Josep Companys de Tarròs, de Francesc Aldomà d'Arcs i de Valeri Armengol de Montgai, tots ells propietaris importants de la població esmentada. Aquest grup rematava 30 finques i aportava el 25,36% dels diners.

Sense sortir d'aquest grup hom pot afegir-hi un subapartat per als grans beneficiaris de la desamortització a Lleida. Es tracta d'aquells pagesos-comerciants que d'antuvi havien còpsat el mercat dels arrendaments formant societats o en solitari. Es tracta de noms com Ramon Mestres d'Agramunt, Joan Agell de Barcelona, Joan Puig i Coll de Lleida, Jaume Ceriola de Barcelona, Jaume Sala de Balaguer, Francesc Castellana de Tàrrega, Pau Borràs de Reus, Francesc Miret de Torres de Segre i Gaietà Quer d'Aitona, entre d'altres. Aquest grup adquiria el 72,15% dels censos aportant el 72,71% dels diners bestrets en tota l'adquisició de censos.

.-DRETS SENYORIALS.

A més de la venda dels censos es vengueren altres drets senyorials com *l'onzè* de Guardiola, Tossal Roig, Miravall, Devesa de Montellà i lo Bosc, dels missionistes de Barcelona taxat en 33.000 rs i adquirit per Joan Puig i Coll.

El dia 19 de maig de 1848 es subhastava el *terratge* d'Utxesa, Gebut, Adar i Carratalà de la Comanda de Torres de Segre. El 21 d'octubre de 1850 es reanuncia a l'oferta però ara més explícitament. La crònica del butlletí ens diu que a Utxesa es cobrava el terratge de 732 jornals, dels quals 242 eren de conreu i la resta past; el de Gebut, 1.416 jornals, 672 de conreu i la resta herbes, tot es taxava en 52.000 rs i es capitalitzava en 210.000 rs. El de Gebut i Carratalà foren comprats per Francesc Esteve i Gaya, Josep Gaya i Antoni Palau, pagesos veïns d'Aitona; el d'Utxesa per Ignasi Gomà i Josep Escolà pagesos de Torres de Segre i el d'Adar per Josep Montagut i Josep Cebrià, hisendats d'Adar i veïns de Llardecans. Tots els esmentats pagaren en metàl·lic i en vuit pagues.

Finalment la subhasta de les *herbes* fou també disputada; les de Belcaire, Filella i Pinell foren taxades en 55.466 rs. i rematades en 306.500 rs per Marià Agelet de Lleida el 29 de novembre de 1844; abans les cobrava el Monestir de Poblet.

Les dels termes de Montalé i Bullidor pertanyents al Monestir de Montserrat foren comprades per Jaume Ceriola per 760.000 rs. el 13 d'octubre de 1844.

Els dominics de Tremp tenien dret a les herbes de 160 jornals de terra del Mas Clariana de Ponts, essent adquirides per Jaume Seix i Gallart de Tremp el dia 14 de maig de 1846 per 8.500 rs. juntment amb altres peces de terra.

En conjunt la subhasta de drets senyorials suposa una cinquantena d'anuncis pertanyents a catorze cases que aportaren a Hisenda 1.281.500 rals on naturalment no manquen els compradors benestants.

A mesura que aportem més dades sobre la desamortització, ens adonem que tot sembla estar preparat per beneficiar un grup social concret. Tanmateix si reflexionem sobre aquest cas veurem que d'una banda s'accepta la llei de desamortització eclesiàstica (amb la venda de terres, finques urbanes, censos i censals) i després la desamortització civil (a partir de 1855) fins i tot. Ara bé, ben pocs projectes es coneixen sobre la redempció de censos laics. Així doncs, part dels propietaris podien exigir censos als seus emfiteutes fins al 1945. Tot ens fa pensar en unes mesures liberals que afavorien en realitat un grup social concret (el dels propietaris més o menys benestants i a una nova burgesia agrària). Aquests afortunats liberals beneficiaris de totes les mesures abans esmentades eren ben poc primmirats a l'hora d'atacar l'Església, malgrat que ells mateixos eren arrendataris, censataris o emfiteutes d'aquesta mateixa institució. Les mesures desamortitzadores els convertien en propietaris plens de la terra, alhora que redimien els seus censals i en compraven d'altres; tot plegat era un negoci perfecte que alhora els permetia reproduir el sistema amb altres subjectes pacients.

9.6. COMPRADORS D'ARRENDAMENTS EN METALLIC

En principi cal diferenciar entre les peces del clergat regular o dels capítols, i les del clergat secular (curats, rectories i beneficis). Les primeres eren terres de certa qualitat i grandària. Cal pensar, doncs, que després de la publicació de les condicions es deurien reunir els pagesos o altres interessats i entre ells s'apujava el preu de taxació. Certament la puja deuria dependre de la qualitat de la terra, bàsicament.

El preu mitjà de l'arrendament d'una terra campa de secà pot oscil·lar entre 30 i 50 rs/jornal (depèn de la qualitat) i una de regadiu 90-200 rs/jornal; si és horta de regadiu i de primera qualitat pot arribar a 720 rs/jornal; la vinya 80rs/jornal; el bosc i la terra erma entre 3 i 12 rs/jornal. Una terra campa pot ser 10 vegades més cara que l'erma, però entre 13 i 23 vegades més econòmica que l'horta de regadiu.

El subarrendament deuria ser freqüent sobretot quan hem observat que les relacions del clergat es reduïen a unes quantes famílies fidels, que precisament es devien dedicar a activitats parasitàries d'aquesta mena. Per exemple Marià Sampere de Cervera o Ramon Masó de Tàrraga, tots dos lluny de la pagesia però lligats a la terra per activitats diverses. Esdevenen arrendataris destacats de terres eclesiàstiques sobretot del clergat secular, cadascun d'ells és arrendatari de 9 i 8 cases de clergat, respectivament. La quantitat de terra acumulada supera els cent jornals, de qualitat diversa i espargida en els termes municipals propers. Sorprenentment hom pot pensar que aquests personatges en arribar "l'oportunitat" de poder accedir a les subhastes de les terres eclesiàstiques, adquiriren almenys les que tenien adjudicades en explotació, però no és així. Hi ha una manca de capillaritat entre propietari i

arrendatari (gran arrendatari). Dóna la impressió que cada un es manté en la seva àrea d'influència. Només uns es converteixen en propietaris de la terra que explotaven, es tracta del matrimoni format per Jaume Cases i Teresa Sans d'Arcs i Castellldans, respectivament, que adquiriren les deu parcel·les dels Trinitaris de Bellví. Es tractava de propietaris mitjans residents als Arcs.

Un cas curiós és el de Ramon Solà de Balaguer arrendatari de 24 peces dels dominics de la mateixa ciutat. No acudí a la subhasta de les terres que ell menava sinó a la dels carmelites calçats de la seva població i a la dels mercedaris de Tàrrega, esdevenint propietari d'unes terres i alhora arrendatari d'unes altres que a partir d'ara pertanyien a 4 propietaris diferents. Ja hem vist en el capítol sisè que aquest fet era habitual en altres llocs estudiats d'Espanya.

El cas dels petits arrendataris era molt diferent part d'ells amb prou feines podien pagar la renda anual en metàl·lic, per tant l'accés a les subhastes era un autèntic somni.

9.7. COMPRADORS DE TOT TIPUS DE BÉNS EN GENERAL

Fins ara hem presentat diferents classificacions dels compradors, però mai una visió genèrica. Pensem que cal mostrar almenys uns quadres on es pugui veure el comportament del comprador de béns desamortitzats a la província de Lleida des d'una visió més globalitzadora.

GRUP V- Classificació dels beneficiaris tenint en compte la xifra de despeses i la població de residència.

CLASIFICACIÓ V

DEPRESES	P O B L A C I O N S				
Grup 1 +1.000.000 rs	Lleida	Barcelona			
	Madrid	Coll de Nargó			
de 500.000 a 1.000.000 rs	Balaguer	Poal			
	Castellldans	Tàrrega			
Grup 2	Granja d'Escarp				
	Guissona				
de 100.001 a 500.000 rs	Agramunt	Tremp	Montsó	Màlaga	
	Albagès	Torres de Segre	Montblanc	Torrente de Cinca	
	Cervera	Vilagrassa	Puigcerdà	St. Julià de Lòria	
Grup 3	Gerri		Saragossa	La Seu d'Urgell	
	Granyena				
de 50.001 a 100.000 rs	Alins	Reus			
	Vilanova de Meià				
Grup 5 -50.000 rs	Ametlla	Balltarga	Fraga	Ponts	Tarràs
	Alcogul	Barbens	Guardiola	Puigvert Lleida	Verdú
	Abnenar	Bellví	Gratapolls	Sanauja	Vinaixa
	Altet	Belianes	Guàrdia	St. Martí de Maldà	Vilosell
	Algerri	Bellpuig	Montalbà	Santa Coloma	Vicfret
	Arbeca	Borges Blanques	Montgai	La Sentiu	
	Aitona	Bullidó	Menàrguens	Soses	
	Blancafort	Civís	Pobla de Segur	Solsona	

Taula 9-7.

El quadre ha estat confeccionat recollint dos tipus de comportaments dels compradors: un, s'ha fet tenint en compte el lloc de residència dels beneficiaris amb

inversions més importants. D'aquesta manera s'han omplert els grups 1 i 2; i els altres (Grups 3, 4 i 5), s'han confeccionat recollint el comportament genèric, és a dir, la norma. Per exemple, som prou conscients que el nom de la ciutat de Lleida podria figurar als cinc grups, malgrat tot pensem que és més simptomàtica la classificació de comportaments totalment oposats, així la lectura és ràpida i efectiva.

En aquest darrer grup (Classificació 5) hem realitzat l'estudi dels beneficiaris tenint en compte dues variables: el seu lloc de residència i el volum total de les seves despeses.

Dels 323 municipis registrats a la província de Lleida, la desamortització afectà 131; els compradors eren oriünds de 67 poblacions diferents (57 de la província de Lleida i 10 de foranis).

Si repassem ràpidament els diferents grups veurem potser el que de fet ens esperàvem. En el grup 1 no desperta cap mena d'admiració la presència de ciutats com Barcelona o Madrid i tampoc Lleida, i més si recordem l'empenta dels compradors lleidatans. En canvi defuig de la norma l'aparició de Coll de Nargó, es tracta de Maties Gual que rematà un bosc de quatre hores de circumferència pel qual pagà gairebé un milió de rals de billó, potser hauria d'estar al grup 2, però hem decidit de classificar-lo en aquest grup per fer més evident la desviació.

El grup 2 no ens duria cap novetat, i el 3 és ocupat per compradors pertanyents a 16 poblacions diferents de les quals 7 no són de Lleida. Consultant la biografia d'aquests elements foranis ens adonem de la seva rellevància econòmica i social. És important observar aquesta presència de compradors foranis en els grups de despeses importants.

En els grups 4 i 5, sobretot al cinquè el nombre de poblacions és ja variat però predomina la presència de nuclis molt petits. Podríem afegir-hi finalment que en aquest grup s'hi apleguen 83 compradors dels 296 esmentats. Tots plegats adquiriren el 7,15% del volum de terres venudes i hi esmerçaren solament el 5,17% dels diners invertits a Lleida en la desamortització de Mendizàbal.

Poc a poc observem com les diferents classificacions ens condueixen a una conclusió evident: *dispersió de compradors en el cas de finques petites i econòmiques, i concentració en el cas de peces grans i cares.*

GRUP VI-Classificació segons la professió dels beneficiaris.

Les professions dels compradors de béns nacionals de la província de Lleida són prou variades. Predominen els comerciants i professions liberals, seguits dels propietaris i hisendats. Els dos grups predominats són massa heterogenis per esbrinar-los detalladament. Solament cal fer una reflexió: en el grup dels comerciants hi ha inclòs des de Manuel Girona o Murlans i Mestres fins a qualsevol petit propietari d'un establiment de ciutat o població petita. Hi ha alguns personatges com Gaspar Remisa o Ignasi Girona que alhora podrien figurar en moltes professions (propietaris, hisendats, industrials, banquers, negociants,...).

El grup dels propietaris també és prou curiós, però amb l'aggravant que d'aquest grup tenim poques dades biogràfiques. Dels pocs personatges que sabem alguna cosa acostumen a ser els "rics" del poble, propietaris de censals i cobradors d'arrendaments diferents. Un exemple prou clar serien els Bragós, els Caba o els Quer, de vegades dedicats a la política; principalment són els alcaldes de les seves respectives poblacions.

També ens sobta l'elevada xifra de polítics. Hom pot pensar que gairebé tots els diputats deuriem comprar terres desamortitzades.

Una altra curiositat és que en alguns compradors la professió no és única.

Quan són advocats són també o notaris o diputats i quan són hisendats solen ser també polítics i arrendadors, a la vegada que part dels hisendats solen tenir algun títol universitari.

Pel que fa als botiguers, part d'ells (el 30%) tenen més d'un establiment en diferents poblacions.

El grup més fàcil ha estat el dels artesans, malgrat no ser massa abundants a les nostres llistes.

Malauradament no ens consta l'ofici de 110 persones (el 42,31%) amb les fonts utilitzades fins ara. Els cadastres d'una mostra de poblacions han estat la guia per situar-los. Es tractava de petits o mitjans propietaris que pagaven xifres discretes de contribució urbana i rústica. Res no ens impedeix de classificar-los com a pagesos (en el sentit de treballadors de la seva terra).

-Què compren?

El grup dels artesans prefereix cases de dimensions petites o mitjanes, mentre que els propietaris de molins n'aclaparen més. Els comerciants prefereixen finques de dimensions grans però no molt cares (la proporció rs./jornal). Pensem que en aquest grup es troba l'autèntic afany inversionista i especulador. Els hisendats, en canvi, amplien les seves propietats amb terres variades, mentre que les professions liberals prefereixen terres de qualitat (hortes de regadiu) però no moltes.

Tot plegat dona la impressió que el mercat de béns nacionals a Lleida quedava d'antuvi molt ben distribuït.

CLASSIFICACIÓ VI

	PROFESSIONS	Nº COMPRADORS %	BÉNS %	RALS %	FINQUES %
Propietaris	78	26,35	8,71	5,82	18
Hisendats	13	4,39	10,32	8,21	12
Pagesos	92	31,08	5,20	6,14	17,89
Artesans	12	4,05	1,30	2,81	6,69
Comerciants	36	12,16	46	37,13	22
Industrials	12	4,05	2	6,71	8,31
Negociants	7	2,36	8	5,3	3,12
Professions liberals	35	11,82	14,20	23,24	11,39
Aristocràcia	1	0,34	0,02	0,53	0,1
Nfilitars	4	1,35	2,81	4,13	0,67
Banquers	2	0,67	0,01	0,04	0,11
Secretaris	1	0,34	0,11	0,05	0,22
Diligència	1	0,34	0,10	0,03	0,01
Fondista	1	0,34	0,12	0,02	0,01
Taula billar	1	0,34	0,11	0,04	0,01
TOTAL	296	100	100	100	100

Taula 9-8.

9.8. CONCLUSIONS

Malgrat que la xifra de terra desamortitzada sigui solament de 3.143 finques que representen 42.856 jornals i uns guanys per a l'Administració de 39.224.120 de rals de billó (inclosa alguna ocultació que hi podia haver en aquells anys) insistim que aquesta quantitat de terra era ben poc important respecte el total provincial.

Tot i això convé recordar que la desamortització és una de les mesures més espectaculars posades en marxa pels liberals. Cal no oblidar que la propietat de la terra en va sortir afavorida amb la revolució liberal. Ara bé, no totes les subhastes previstes arribaren a ser rematades, i no totes les rematades quedaren definitivament en mans del primer propietari.

Però a més hi havia tot un ventall de situacions que també es podien donar, des de les anul·lacions, suspensions, fallides fins a les finques que ni tan sols es remataren. També hi va haver finques que es remataren dues i tres vegades, sortosament totes aquestes incidències són poc freqüents en aquesta província.

El nombre de finques no venudes deu ser degut a una manca d'interès per part de la demanda; haurem de matisar que les finques més grans foren rematades ràpidament, mentre que les tornades al clergat estaven entre les menys cobejades. El remat de les finques que havien estat taxades en una xifra més elevada del que convenia a les seves característiques, fou lent i de vegades fins i tot es revisava el preu, es retaxava. Pel que fa a les subhastes anul·lades la quantitat és molt baixa, gairebé no arriben al 2%.

Si ens fixem en la redempció dels censos, part de les vegades el possessors del domini útil no acudeixen a la subhasta per manca de diners amb què afrontar la redempció. En canvi, no podem dir el mateix en el cas dels arrendaments en metàl·lic on certament hem trobat un cas curiós -i d'altra banda ja documentat en altres indrets de Catalunya-, on l'arrendatari no acudeix a rematar la finca. Tot fa pensar que ser propietari no li interessava massa, aquest arrendatari preferia mantenir-se en la mateixa òrbita. No podem oblidar una colla de finques que foren tornades al clergat després del Concordat amb la Santa Seu el 1851, part d'elles del clergat secular.

Sovint hem dit que la burgesia comerciant era la gran beneficiària de la desamortització a Lleida, i que els pagesos i els hisendats rurals hi tenien molt a veure. Però ara estem en el capítol on realment cal esbrinar-ho detalladament. En principi ens arrisquem i volem anar més enllà. Fixeu-vos, en aquest tipus de remats no solament el beneficiari és el que compra. Hi ha tota una complexa xarxa *d'intermediaris* que mai no compren res i en canvi es mouen en aquest muntatge de les subhastes. Què en treuen d'acudir a les subhastes en nom d'altres? Recordem que dels 33 intermediaris que coneixem, 17 compren béns i 18 no. El 20,62% de les finques que suposen el 52,47% de la terra comprada i el 55,46% dels diners bestrets en l'adquisició de les terres esmentades foren adquirides mitjançant aquesta figura. Són les grans parcel·les i naturalment pertoquen als grans beneficiaris. Les xifres són importants, però en els altres tipus de béns la presència de l'intermediari no es gens freqüent, no es documenta ni en els censos, ni en els arrendaments ni gairebé en les finques urbanes.

Un altre sector també beneficiat i que potser roman sovint en una discreció gairebé absoluta, és l'integrand d'alguna *societat* on gairebé sempre hi figura el nom d'una o més persones, i en canvi n'acostumava a haver més. No oblidem que nosaltres hem documentat 15 societats que compraren el 15,83% de les finques rústiques i que aportaren el 30,26% del capital.

També qui acudeix a rematar el cobrament de *drets senyoriais* com l'onzè o les herbes pot fer-se amb uns ingressos gens menyspreables. Es el cas de Joan Puig i Coll de Talladell que acudí a rematar l'onzè del missionistes de Barcelona, o alguns pagesos Adar, Gebut, Llardecans i Utxesa remataren el terratge pertanyent a la comanda santjoanista. Noms com Marià Agelet o Jaume Ceriola rematen l'herbatge pertanyent a alguns pobles de les comarques de la plana que abans cobraven el Monestir de Poblet i Montserrat.

Altres casos curiosos i sovint oblidats són els compradors que acudeixen a redimir el seu *cens emfitèutic* i així esdevenen propietaris, o bé els que aconsegueixen reunir una altra vegada el patrimoni familiar mitjançant la incorporació algun *benefici*. O bé la capitalització de *censals* pel mateix censatari és tota una proesa. Malgrat tot, era una nova oportunitat oferida per les lleis desamortitzadores.

A banda d'aquestes ocasions que tenen una incidència merament testimonial, hem de repassar la *compra de terres* que a la llarga és la mesura més coneguda. Ens interessa saber

quina quantitat de terra fou comprada per foranis, i quina pels residents a la mateixa població. La proporció és la següent: 284 finques (el 31,66%) foren rematades per compradors residents a la mateixa població on s'ubica la nova propietat. Es tracta d'un volum de 3.997,5 jornals de terra adjudicats a compradors petits, que hi esmercen el 18,79% dels diners moguts en la compra de terres. Davant d'aquest grup hi ha el dels compradors barcelonins que adquireixen el 21,73% de les finques, que es queden amb el 52,26% de la terra i que paguen el 38,71% dels diners. És a dir, molta terra i barata (recordem que a les grans extensions el preu/jornal era més econòmic i la qualitat de la terra més baixa). Ara bé, quina quantitat de terra no va a mans de pagesos? Doncs sembla que el 40,42% dels compradors (la burgesia) adquireixen el 73,34% de la terra comprada i paguen el 64,48% dels diners abonats en aquesta operació. És clar, sovint en algunes escriptures alguns d'ells (comerciants o professions liberals) apareixen posteriorment com a hisendats. Malgrat tot, els hem respectat els seus orígens.

Pel que fa als beneficiaris de les *finques urbanes* el 78% compra més d'una peça, no hi manquen els molins o forns que són utilitzats per tal d'obtenir rendiments importants, o bé cases on es podien llogar les diferents habitacions i els baixos. La resta de gent compra una sola casa situada a la mateixa població de residència, pagada en metàl·lic i en vint pagues.

Arribem a l'episodi discutit i discutible, car en tota aquesta tesi hem estat afirmant que els grans beneficiaris eren la burgesia. Si ara reunim la llista de professions en tres: burgesia, propietaris i altres oficis, veurem que el 61,82% dels compradors són persones lligades a la terra, diguem-ne burgesia agrària (propietaris, hisendats, pagesos), de fet, no sabem quants d'ells la treballaven però sospitem que ben pocs. Aquest grup compra el 47,89% de la terra i hi esmerça el 20,17% dels diners bestrets en l'operació desamortitzadora.

D'altra banda, els comerciants són el 12,16%, compren el 22% de les terres i aporten el 37,13% dels diners. És clar que hauríem d'afegir a aquest grup els industrials, negociants, banquers, ... i tots els que poden ser definits com a burgesos. Aleshores el resultat seria que el 32,08% dels compradors, adquireix el 44,96% de les finques i paga el 72,56% dels diners. Fet i fet els dos grups esmentats (propietaris i burgesos) compren gairebé la mateixa quantitat de terra, però els diners bestrets pel grup "burgès" és molt més important. Amb aquestes xifres cadascú ho pot valorar com vulgui, les xifres són aquestes. Personalment pensem que el gran fracàs és que segueixen comprant la terra majoritàriament els que no la treballen, és dir, la burgesia, però a la llarga, *aquesta era la seva revolució*.

Per això una part important va ser pagada en vals reials, precisament perquè llurs posseïdors eren els més interessats a endossar-los a la primera ocasió. Aquest no és un fet nou a la desamortització; el mateix cas s'ha donat a Castella, Astúries, València, Tarragona, Girona i altres indrets estudiats de Catalunya. Hem de remarcar que la concentració de les adquisicions, és semblant a l'existent abans de les vendes. Amb això podríem recordar que la desamortització contribueix a consolidar el fenomen que ja s'estava gestant. Observeu els resultats sintetitzats en un sol quadre de tots els comentaris fets al respecte:

RALES INVERTITS PER CADA GRUP DE COMPRADORS.

Valor de les compres	Nº compradors	% finques	% remat
+1.000.000 rals	2,68%	8,37%	34,42%
500.001 a 1.000.000	4,58%	6,69%	19,12%
250.001 a 500.000	9,16%	13,60%	23,40%
100.001 a 250.000	11,07%	13,60%	11,64%
50.001 a 100.000	7,26%	6,14%	4,39%
-50.000	65,27%	51,62%	7,05%

Taula 9-9.

Finalment és interessant pensar el ressò que deuria tenir la desamortització entre els seus contemporanis. Solament cal recordar que dels 323 municipis que tenia la província, aquesta desamortització afectà 131. Els compradors eren oriünds de 67 poblacions diferents, de les quals només 10 no eren lleidatanes.

9.9. RELACIÓ DE BENEFICIARIS

-ABADAL, Antoni:

Resident a Lleida.

Farmacèutic.

Adquirí en societat amb Manuel Tubau una casa al Carrer Sant Llorenç de Lleida.

Pagava 15.600 rals en títols.

-AGELET, Marià:

Resident a Lleida.

Comerciant. Tractant de carns i arrendador de pasts per a abastir les vaques (preu 10.000 rals).

Les seves finques eren rematades per Miquel Trepal. Adquirí 377 jornals pagant 488.070 rals. Tot plegat 21 finques. Els Agelet reberen de la reina Isabel II el títol de Comtes de Vinatesa. El seu fill Miquel Agelet i Besa fou diputat liberal l'any 1876 i el seu nét Jaume Agelet i Garriga, poeta.

-AGELL I TORRENTS, Joan:

Nascut a Sanatüja el 1809.

Comerciant barceloní, vocal de la Junta de Comerç els anys 1841, 1843 i 1844; aquest darrer any fou sots-president accidental i regidor de l'Ajuntament de Barcelona. Precisament amb aquest càrrec de regidor, figura a la llista de convidats a la Llotja per honorar la Reina Mare aleshores de visita a Barcelona.

La seva activitat política havia començat el 1840 quan fou elegit diputat per la candidatura monàrquico-constitucional encapçalada per Baldomero Espartero, però el 1843 hi renuncià.

El 1844 trobem a Joan Agell com a professor interí de física aplicada amb sou d'11.900 rals de billó. El catedràtic Pedro Vieta es jubilava el 1845 i per ocupar aquesta plaça vacant fou cridat Agell amb els termes següents: "*Atendiendo que Don Juan Agell desempeña por nombramientos de esta Junta la Càtedra de Física, se trata de poseerla en propiedad ya sea concediéndola a aquel profesor o llamando a*

oposiciones según costumbre de esta Junta más arreglando el método establecido u órdenes vigentes". Això es deia el dia 6 de febrer del 1845, no obstant el 30 d'octubre del mateix any la Junta afegeix: "...lo que se propuso en su día fue imposible y a Don Juan Agell se le propone la de Química de esta Universidad..."

Efectivament el dia 26 de juny del 1846 es presenta a les oposicions de Química i amb data 1 de juliol la Junta diu: *"...que a pesar de la responsabilidad y sinsabor que a menudo suele acompañar, pero se le impide la circunstancia de tomar parte en las oposiciones porque a Don Joaquín Balcells se unen los efectos de parentesco con el tribunal..."*

Malgrat tot algunes fonts el presenten com a: *"...propietario, diputado y catedrático de física..."*

Pel 1863 era Rector de la Universitat de Barcelona. El 1846 formava part de la Junta de Govern de la "Compañía Ibérica de Seguros" (contra riscos marítims, incendis, langosta, pedra, granizo, en las cosechas no levantadas, avenidas de ríos y otras plagas). També el 1851 era vocal de la "Caja de Ahorros de la provincia de Barcelona".

Adquiria un total de 355 jornals de terra i abonava 457.333 rals, tot plegat 80 finques de diferent grandària, amb 7 cases i un convent. El 1896, els seus hereus encara disposaven de les mateixes terres. El seu domicili era al carrer Hospital, número 28 de Barcelona.

-ALDOMA I RIBE, Ramon:

Resident a Castellldans.

Propietari.

Adquirí terra i corrals a Castellldans pertanyents a Scala Dei. Tot plegat 43 jornals en pagaria 167.696 rals.

-El dia 4 de juliol del 1841 adquirí terra a Castellldans pertanyent a Scala Dei, 21 jornals. En pagaria 12.900 rals.

-El dia 4 de juny del 1841 adquirí terra a Castellldans pertanyent a Scala Dei. Tot plegat 5 jornals. En pagaria 11.000 rals.

-El dia 2 d'abril del 1841 adquirí corrals a Castellldans pertanyents a Scala Dei, tot junt 6 jornals. En pagaria 11.600 rals.

-El dia 4 de juny del 1841 adquirí terra a Castellldans pertanyent a Scala Dei. Tot plegat 11 jornals. En pagaria 9.800 rals.

-El dia 17 de febrer del 1843 adquirí corrals a Castellldans pertanyents a Scala Dei. En pagaria 100.000 rals en metàl·lic.

-El dia 6 d'octubre del 1847 adquirí un hort tancat a Castellldans pertanyent a Scala Dei. En pagaria 22.396 rals.

-ALDOMA, Francesc:

Resident a Castellldans i Arcs.

Hisendat. El 1875 ocupava el lloc número 49 de la llista dels grans contribuents de la província de Lleida. Projector del canal d'Urgell, formava part de la Junta amb Geroni Ferrer i Valls, Francesc Jover, J.A.Xammar, Magí Macià, Francesc Castellana, Felip Culleré i Felip Gasol. Actuava d'intermediari de Lluís Vamdenbosche i pagava les seves finques sempre. Adquirí dues heretats a Castellldans i terra a Arcs, tot plegat 220 jornals 8 pórques, desemborsant 146.500 rals.

-ALDOMA, Ignasi:

Resident a Bellví.

Propietari.

- Adquirí terra a Castellldans per 4.500 rals, tot plegat 1 jornal 9 pórques, pagant en metàl·lic.
- ALIO, Josep Ignasi:
Resident a Fraga i després a Lleida.
Advocat, diputat durant el bienni 1854-1856 en el partit de Josep Castejón. Adquirí un convent a Ciutadilla per 42.666 rals.
- ALSINA, Julià:
Resident a La Seu d'Urgell.
Adquirí dues peces de terra del Agustins de La Seu, tot plegat 4 jornals pels quals abonava la xifra de 83.800 rals.
- ALVAREZ, Joan:
Resident a Lleida.
Propietari i xocolater.
Adquirí una horta a la partida Rufe de Lleida de 5 jornals, pertanyent a les Monges de l'Ensenyança de Lleida. Pagà 63.200 rals en títols. Tenia 5 accions de la xarxa ferroviària Barcelona-Saragossa.
- ALVAREZ, Joan Antoni:
Resident a Lleida.
Sastre.
Adquirí dues cases a Lleida. Acudien a les subhastes els seus intermediaris Anastasi Poch i Albert Camps. Tot plegat abonava la xifra de 33.200 rals. Propietari de 5 accions de ferrocarril Barcelona-Saragossa.
- ANGLES I VALLES, Josep:
Resident a Cervera i comerciant.
Adquirí 12 jornals de terra i una casa a Cervera desemborsant la xifra de 17.600 rals.
-El dia 23 de juny del 1849 adquirí terra a Cervera pertanyent als Mercedaris Sant Ramon, per 4 jornals. No consta el preu. Pagava en títols i en metàl·lic.
-El dia 14 de juliol del 1849 adquirí una casa a Cervera pertanyent als Dominics de Cervera per 15.000 rals. Pagava en títols i en metàl·lic.
-El dia 10 de març del 1849 adquirí terra per 8 jornals. Pagaria en metàl·lic la quantitat de 2.600 rals.
- ARAN, Valeri:
Resident a Balaguer.
El dia 6 de novembre del 1843 adquirí el domini directe d'un solar a Albagès, pertanyent al Monestir de Poblet, eren 6 pórques per 266 rals. Pagava en metàl·lic.
- ARCHS, Geroni:
Resident a Lleida.
Notari i escrivà.
Pere Riera de Ponts rematava per ell.
El dia 18 de febrer del 1842 adquirí el solar reramuns dels Mínims de Ponts tot plegat 1 jornal. En pagaria 1720 rals. Pagava en títols i en metàl·lic.
- ARMENGOL, Joan:
Resident a Agramunt.
Adquirí 9 jornals 3 pórques a les Sitges, pagant en metàl·lic els 9.900 rals. Pertanyien als Missionistes de Barcelona.
- ARMENGOL, Valeri:
Resident a Montgai i més tard a Agramunt.
Propietari.

- Fou membre de la "Germandat de la Sang" d'Agramunt. Adquirí 52 jornals 4 pórques a Montgai, procedents del curat del mateix poble. Abonava la xifra de 27.455 rals.
- AROVITG, Pau:
Resident a Tàrrega, al carrer Sant Agustí.
Sabater, tractant de bestiar boví i proveïdor de carns. Pagava matrícula de quarta classe durant els anys 1841 a 1867. La botiga de sabates la trobem documentada al carrer Urgell de Tàrrega.
La seva família constava de 4 membres.
Adquirí dues palleres i una casa als carrers de la Mercè i Sant Agustí de Tàrrega, respectivament. Pertanyien als Mercedaris de la mateixa ciutat. Tot plegat pagava 23.563 rals en metàl·lic.
- BALART, Felip:
Resident a Alins.
Hisendat i comerciant.
El dia 25 de desembre del 1847 adquirí terra al terme de Seuri i Llessuí, pertanyent als Benets de Gerri, 27 jornals 8 pórques. Pagaria 8 pagues en metàl·lic. Abonava la xifra de 58.639 rals.
- BALLART, Antoni:
Resident a Blancafort de Vallbona.
Adquirí 4 jornals 6 pórques a Blancafort de Vallbona. Pagaria en metàl·lic 11.233 rals.
El dia 31 de juliol del 1844 adquirí 4 jornals 6 pórques a Rocafort de Vallbona. Pagaria en metàl·lic 11.233 rals.
- BANYERES I GARDELL, Josep:
Resident a Almenar.
Diputat progressista republicà i conservador el 1876. Nomenat president de la Diputació de Lleida el 1871.
Adquirí 11 jornals 5 pórques de les Bernardes de Tamarit a Almenar. Pagava en títols i en metàl·lic, abonant 17.666 rals.
- BELLUS, Manuel:
Resident a Sant Martí de Maldà i a Lleida.
Diputat liberal.
El dia 24 d'abril del 1843 adquiria 1 jornal 7 pórques per 6.666 rals i pagava en metàl·lic.
- BENATJUAN, Gervasi:
Resident a La Seu d'Urgell.
Actuà d'apoderat i curador "ad lites" de les germanes Martí i Pinazo de Barcelona, va promoure una instància en busca de Teresa i Antoni Martí de Barcelona perquè calia repartir els béns de Sebastià Martí i repartí legítimes.
El dia 4 de juliol del 1840 adquirí terra de secà, tot plegat 7 jornals 6 pórques per 90.000 rals al terme de la Seu. Pagava en títols. Pertanyia als Agustins de La Seu.
- BENAVENT, Bonaventura:
Resident a Gerri.
Hisendat. Formava part de la comissió per a la construcció del ferrocarril Espanya-França (pel Noguera Pallaresa) el 1880.
El seu germà Antoni Benavent era diputat.
El dia 18 de juliol del 1840 adquirí terra pertanyent als Benets de Gerri, al terme de Gerri, per 7 jornals 2 pórques per 19.000 rals. Pagava en metàl·lic.

- BENET, Francesc:
Resident a Lleida.
Advocat, fiscal de lo civil. Accionista del "Canal d'Urgell" i propietari de 10 accions del ferrocarril Barcelona-Saragossa. Pare de Francesc Benet i Colom, diputat conservador de la Diputació de Barcelona, famós per les seves lluites contra la fil·loxera el 1879.
Adquirí terres i cases a Llobera, Borges Blanques, les Avellanes i Lleida. Tot plegat 16 finques de 110 jornals 5 pórques per les quals pagaria 320.159 rals en metàl·lic.
- BERENGUER I BERENGUER, Manuel:
Resident a Montblanc.
Notari, morí sense descendència.
Fill de Manuel Berenguer, comerciant de Tàrraga.
-Adquirí béns mobles i immobles a les subhastes de Tarragona, on desemborsà 203.390 rals.
-Al 1842 adquirí església i convent dels Trinitaris d'Avinganya a Seròs per 81.500 rals. Pagava en títols.
-El dia 18 d'abril del 1843 a Poblet adquirí un solar a Albagès per 440 rals.
-El dia 18 d'abril del 1843 a Poblet, adquirí la hisenda amb casa "El Tallat", tot plegat 102 jornals per 53.875 rals. Pagaria en metàl·lic.
- BERGA, Antoni:
Resident a La Seu d'Urgell.
-El dia 4 d'octubre del 1842 adquirí un pati a La Seu, al carrer Sant Agustí per 1.600 rals en 8 pagues. Pagava en títols i en metàl·lic.
-El juliol del 1840 adquirí 6 jornals 7 pórques de terra de regadiu a La Seu per 144.700 rals. Pagava en títols.
- BOBE, Josep:
Resident a Vinaixa.
El dia 8 de juliol del 1844 adquirí 2 jornals 6 pórques amb figueres a Vinaixa per 1.000 rals. Pagava en metàl·lic.
- BOIX, Camil:
Resident a Lleida.
Procurador, terratinent. Republicà. Rematà força finques per altres, però ell no n'adquirí cap.
- BONASTRE, Josep: Resident a Vilagrassa.
El dia 31 de desembre del 1845 adquirí 4 jornals a Vilagrassa per 5.800 rals. Pagava en metàl·lic.
- BONELL, Antoni:
Resident a Bellvís.
Propietari. Arrendatari del vintè i trentè dels fruits de Bellvís per a construir la nova església. Comissionat per anar a Madrid a negociar la nova obra. El dia 11 de juliol del 1844 adquirí 25 jornals 2 pórques. Pagà en metàl·lic la xifra de 12.550 rals.
- BONET, Pau:
Resident a Tàrraga.
El dia 24 de novembre del 1840 adquirí 2 jornals dels Mercedaris de Tàrraga. Pagà en títols per valor de 3.966 rals i 8 pagues.
- BONET, Ramon:
Resident a l'Ametlla.
El dia 14 d'abril del 1849 adquirí 2 jornals 4 pórques de terra de l'ordre santjoanista al

- terme de Cervera. Pagava en metàl·lic.
- BORRAS, Pau i Cia:
Resident a Reus.
Comerciant, botiga de ferreteria.
Adquirí 12 peces de terra de 77 jornals a Sanaüja, Ribelles i Alguaire, pertanyents a l'ordre santjoanista. Abonava la xifra de 75.195 rals en metàl·lic.
- BORRAS, Francesc:
Resident a Balaguer.
Ferrer.
Manuel Raimat de Les Avellanes rematava per ell.
-El dia 22 de març del 1846 adquirí casa al carrer Constitució de les Avellanes, pertanyent als Premonstratessos de les Avellanes. Pagaria en metàl·lic la quantitat de 3.700 rals.
-El dia 5 de maig adquirí casa a Vilanova de les Avellanes. Pagaria 14.000 rals en metàl·lic.
Tot plegat abonava la xifra de 17.700 rals.
- BOSCH, Bertomeu:
Resident al carrer de Baix de Balaguer.
Hisendat a Altet. Advocat, baixa potser per defunció l'any 1854. Pagava 376 rals 26 mrs. de subsidi. Tenia 11 jornals 1 porca de terra.
Gil Trilla rematava per ell. El dia 6 de febrer del 1842 adquirí tres peces de terra campa de 4 jornals 5 pórques a Balaguer pertanyent a les Clarisses de Balaguer. Tot plegat 35.500 rals. Pagava en metàl·lic, 8 pagues.
- BOSCH, Ramon:
Resident a Altet.
Proveïdor de carn.
El dia 4 d'octubre del 1844 adquirí terra del Curat d'Altet de 2 pórques a Altet. Abonava la xifra de 1.125 rals. Pagaria en metàl·lic.
- BRAGOS, Manuel i Jaume:
Residents a Bellvís.
Propietaris.
Jaume Bragós fou alcalde constitucional de Bellvís l'any 1844, també era advocat. El recorden obres com la construcció de l'actual església del poble. Tota la documentació de la seva alcaldia es guarda al seu arxiu particular. El dia 9 de juliol del 1844 adquirien plegats 3 jornals de terra a Bellvís per 1.200 rals.
- BRESCA, Josep:
Resident a Màlaga.
J.A. Morlius rematava per ell.
El dia 8 de novembre del 1844 adquiria salines a Gerri, pertanyents als Benets de Gerri per 406.200 rals. Pagaria en títols.
- CABA, Jaume:
Els Caba eren residents als Arcs.
Propietaris. Ja des del segle XVIII en els testaments dels seus hereus hi figuren diverses fundacions de misses al Convent de Les Sogues de Bellvís. Prestamistes de censals. El dia 9 de juliol del 1844 Jaume adquirí 15 jornals de terra als Arcs en dues peces, pertanyent a l'esmentat convent de Les Sogues. Pagava en títols i en metàl·lic la xifra de 7.800 rals.
- CABROL, Antoni:

- Resident a Belianes.
El dia 22 d'abril del 1844 adquirí casa i era de 2 pórques. Pagaria 3.820 rals en metàl·lic.
- CALVET, Francesc:
Resident a Puigcerdà.
Propietari de dos telers de mitges de llana.
-El dia 18 d'abril del 1849 adquirí una peça de terra a Balltarga, pertanyent als Agustins de Puigcerdà, de 4 pórques. Valia 700 rals. Pagava en metàl·lic i en una sola paga.
-El dia 29 d'agost del 1844 adquirí 12 jornals 1 porca de terra a Balltarga, de les Clarisses de Puigcerdà, per 33.800 rals pagats en títols.
- CALVET, Joan-REVES, Bertomeu:
Residents a Puigcerdà.
Joan era propietari d'una botiga de vinagre, oli i sabó. Bertomeu no està localitzat a l'Arxiu de Puigcerdà. El dia 20 de maig del 1842 adquiriren 47 jornals de terra pertanyent als Dominics de Puigcerdà, al terme de Balltarga, en 14 peces. Pagarien 79.400 rals en títols.
- CAMARASA, Jordi i Cia:
El dia 10 de febrer del 1843 adquirí un molí d'oli a Tragó de Noguera, pertanyent al Monestir de Poblet, per 80.500 rals. Pagaria en títols.
- CAMPI, Pere:
Resident a Lleida o a Isòvol.
-El dia 10 de setembre del 1845 adquirí casa i pallera als Prats de la Cerdanya, pertanyents a les Clarisses de Puigcerdà, per 5.900 rals. Pagava en títols.
-El dia 15 de novembre del 1845 adquirí 44 jornals de les Clarisses de Puigcerdà, a Prats de Cerdanya per 84.691 rals. Pagaria en títols.
- CAMPS, Albert:
Resident a Lleida.
El 1856 comptava amb arrendament del pont de Lleida i era propietari d'un establiment de venda de pa i del forn. Adquirí 150 accions dels ferrocarrils Barcelona-Saragossa (Feia d'intermediari per rematar altres finques i cedir-les).
-El dia 12 de desembre del 1842 adquirí tres cases al carrer Segarra, números 6, 7 i 8 de Lleida, de les Clarisses de Lleida. Tot plegat 80.000 rals, que pagaria en títols i en metàl·lic.
-El dia 12 de desembre del 1842 adquirí tres cases al carrer Clavell, números 37, 39 i 40 de Lleida, de les Clarisses de Lleida. Tot plegat 16.336 rals, que pagaria metàl·lic en 8 pagues.
-(Vegeu Figuerola, P. i les adquisicions en societat).
-(amb Morlius, Mestres, J., Gaudier, Serrés i Anglès). El dia 1 de juliol del 1842 adquirí 94 jornals 4 pórques pagant en títols i en metàl·lic.
-El dia 28 de març del 1843 adquirí 10 pórques de terra campa a Balaguer, pertanyent als Trinitaris de Balaguer. Abonava la quantitat de 9.600 rals, pagant en metàl·lic.
-El dia 20 de setembre del 1849 adquirí el convent dels Trinitaris de Bellvís per 202.000 rals en una paga. Pagaria en títols.
-El dia 16 d'abril del 1849 adquirí 4 jornals i un convent a Agramunt, pertanyents als Franciscans d'Agramunt, tot plegat per 106.833 rals.
-El dia 15 d'abril del 1844 adquirí casa al carrer del Forn de Castellans per 3715 rals, pertanyent a Scala Dei. Pagaria en títols.

- El dia 17 de febrer del 1843 adquirí 2 corrals a Castellldans per 8.400 rals, pertanyents a Scala Dei. Pagaria en títols.
- El dia 25 de setembre del 1847 adquirí 2 jornals de terra i 2 edificis a Castellldans, pertanyents a Scala Dei. Tot plegat 49.438 rals. Pagaria en títols.
- El dia 24 de març del 1849 adquirí 13 pórques de terra, per 5.156 rals, pertanyent a Scala Dei.
- El dia 24 de març del 1849 adquirí casa, celler i cup a Fuliola, a Poblet, per 20.500 als. Pagaria en títols.
- (i Cia) El dia 12 d'octubre del 1842 adquirí un molí fariner a Alguaire de l'ordre santjoanista d'Alguaire. Tot plegat 402.000 rals.
Entre totes les adquisicions desemborsaria 903.978 rals pagant en títols, i com hem observat força remats en societat i sovint actua d'intermediari. El seu fill Albert Camps fou diputat republicà el 1868.
- CANES, Josep i Cia:
Resident a Tàrraga.
Indústria particular i diligència (de 8 cavalls). Pagava 192 rals de matrícula. Era accionista del Canal d'Urgell. Adquirí el convent dels Agustins i el dels Carmelites de Tàrraga amb hort inclòs. Pagava 266.000 rals en títols.
- CAPELLA, Tomàs:
Resident a Barcelona.
Comerciant.
Remataven per ell Jaume Mestres i Ramon Mestres Cendrós.
-El dia 20 de gener del 1842 adquirí 16 pórques a Cervera, dels Caputxins de Cervera, per 36.000 rals. Pagava en títols.
-El dia 23 de març del 1842 adquirí vinya a Cervera de 16 jornals 5 pórques, pertanyent als Dominics de Cervera. Tot plegat 20.200 rals. Pagava en títols.
- CARBONELL, Joan:
Resident a Granyena.
Alcalde de Cedó?
-(amb Francesc Farré) El dia 10 de març del 1849 adquirí 54 jornals de terra de l'ordre santjoanista, al terme de Granyena. Tot per 150.200 rals. Pagaria en metàl·lic.
-(amb Francesc Farré) El dia 27 d'octubre del 1849 adquirí 4 jornals 5 pórques de terra campa a Granyena. Abonava la quantitat de 4.560 rals. Pagava en títols.
- CARBONELL, Jaume:
El dia 19 de novembre del 1848 adquirí 1 porca de terra pertanyent a l'ordre santjoanista a Granyena. Valia 400 rals.
- CARULLA, Antoni:
Resident a Tàrraga.
Indústria particular. Accionista del "Canal de Urgel". El dia 16 de novembre del 1841 adquirí 6 jornals de terra a Vilagrassa, per 17.900 rals. Pagava en metàl·lic.
- CARULLA, Joan:
Resident a Poal.
El dia 9 de desembre del 1843 adquirí terra per 15.766 rals.
- CARULLA, Josep:
Resident a Agramunt.
Confiter, adquirí 15 accions del ferrocarril Barcelona-Saragossa. Adquirí 5 jornals 4 pórques de terra a Agramunt, per 3.500 rals. Pagaria en metàl·lic.
- CASALS, Pere:

- (societat)
Resident a Montgai i Lleida.
Arquitecte de l'Ajuntament de Lleida fins el dia 11 d'abril del 1841.
-(amb Valeri Armengol de Montgai). El dia 5 d'abril del 1843 adquirí una finca registrada dues vegades a Montgai de 52 jornals 5 pórques. Tot plegat 27.455 rals. Pagaria en metàl·lic.
- CASALS, Antoni:
Resident a Balaguer.
Mercader de robes i comerciant de segona categoria. Especulador i venedor de patates i fruits "no granos ni líquidos". Pagava 160 rals de subsidi.
-A l'octubre del 1840 adquirí 2 pórques dels Franciscans de Balaguer, per 5.200 rals. Pagaria en títols i en metàl·lic. En declarar-se insolvent el dia 12 de setembre del 1847 ho adquirí Pere Ametlla de Balaguer i les finques 1 i 2 dels mateixos franciscans de Balaguer.
-El dia 2 d'abril del 1839 adquirí 1 jornal 2 pórques de terra, pertanyent als Franciscans de Balaguer per 22.100 rals. Pagaria en títols i en metàl·lic.
Tot plegat desemborsava la xifra de 27.300 rals.
- CASES, Jaume-SANS I PARERA, Teresa:
Jaume era resident a Arcs el 1842, però el 1841 a Castellldans. Teresa era resident a Arcs el 1842.
-El dia 20 de juliol del 1842 adquiriren 11 finques a Bellvís de 71 jornals 5 pórques, pertanyents als Trinitaris de Bellvís. Pagarien 29.867 rals en 20 pagues i en 2 escriptures.
-El dia 9 de març del 1841 adquiriren 7 jornals de terra pertanyent a Scala Dei. Pagarien 2.775 rals en metàl·lic.
-El dia 20 de desembre del 1842 adquiriren 3 jornals de terra pel seu fill, pertanyent a Scala Dei. Pagarien en metàl·lic 800 rals.
-El dia 20 de desembre del 1843 adquiriren 11 jornals de terra pel seu fill, J.A. Cases Sans, pertanyent a Scala Dei. Pagarien 1.950 rals en metàl·lic.
-El dia 11 d'agost del 1841 adquiriren 2 forns a Castellldans pertanyents a Scala Dei, per 8.450 rals. Pagarien en metàl·lic.
-El dia 23 de març del 1842 adquiriren terra al costat del castell d'Albagès, per 1.700 rals. Pagarien en metàl·lic.
- CASTELLA, Ramon:
Resident a Agramunt.
El dia 14 de juliol del 1840 adquirí 3 jornals 8 pórques de terra, pertanyent als Mercedaris d'Agramunt, per 2.000 rals en 8 pagues. Pagaria en títols i en metàl·lic.
- CASTELLANA, Francesc:
Resident a Tàrrega.
Propietari del molí d'oli.
Fill d'Antoni Castellana, comerciant de Tàrrega. Acudí a Lleida per a reunir-se amb l'alcalde i planificar el Canal d'Urgell. Es tractava d'una reunió de propietaris de l'Urgell amb Geroni Ferrer i Valls per a resoldre les bases de la futura construcció del Canal. Accionista del Canal d'Urgell. El dia 12 de setembre del 1844 adquirí 6 jornals 6 pórques de terra a Falcons, per 1.300 rals. Pagaria en metàl·lic.
- CASTELLS, Antoni:
Resident a La Seu d'Urgell?
Joaquim Mur Galindo rematava per ell.

El dia 22 d'octubre del 1840 adquirí 2 jornals de camp dels Dominics de La Seu. Tot plegat, 19.300 rals. Pagaria en títols.

-CASTEJON I BAJILS, Josep:

Resident a Vilanova de Meià.

Advocat i hisendat. Era veí de les finques que comprava. Considerat el primer republicà històric de la província de Lleida. El seu germà Ramon Castejón i Bajils havia estat alcalde de Lleida entre els anys 1855 i 1872 i, en temps de la Primera República governador civil de València i Barcelona. Mor el 1887. Propietari d'un xalet modernista on s'ubicà la primera clínica de Lleida "casa de Salud de San Nicolás de Bari".

-El dia 4 de maig del 1846 adquirí 50 jornals de bosc a Peramola, per 1.200 rals en 20 pagues. Pagaria en metàl·lic.

-El dia 7 d'abril del 1844 adquirí 2 jornals 4 pórques a Vilanova de Meià per 966 rals.

-El dia 26 d'abril del 1844 adquirí era i cup a C. Església de Meià, per 1.100 rals. Pagaria en metàl·lic.

-El dia 26 d'abril del 1844 adquirí terra a Meià, per 9.985 rals. Pagaria en metàl·lic.

-El dia 10 de setembre del 1844 adquirí terra a Meià, per 853 rals. Pagaria en metàl·lic.

-El dia 7 d'abril del 1844 adquirí panera i celler amb cup a Guissona, tot plegat 38.400 rals. Pagaria en metàl·lic.

-El dia 3 de març del 1844 adquirí les finques d'un veí del terme de Meià, 11 jornals 7 pórques, per 25.299 rals. Pagaria en metàl·lic.

Tot plegat desemborsava una xifra de 77.803 rals.

-CERIOLA I CASTELLA, Jaume:

(pare de Jaume i Josep Ceriola i Flaquer).

Resident a Agramunt o Barcelona.

Concessionari i soci fundador i únic de la societat que duia el seu nom. Número 1 dels concessionaris de la línia de ferrocarrils Barcelona-Martorell i un dels socis fundadors de la carretera Camino de Hierro del Centro, constituïda el dia 13 d'abril del 1852. Accionista de "La fabril algodonerà" de la qual en fou accionista majoritari.

El dia 21 de setembre del 1847 l'Excelentíssim senyor Don Jaime Ceriola, diputat a Corts per Agramunt, acceptava l'encàrrec de representar a la Junta de Comerç de Barcelona a Madrid en "*...la audiencia que deberán concurrir con los delegados de la comisión de fàbricas relativo a la cuestión de entrada de manufacturas de algodón...*". El dia 6 d'octubre del 1847 es tornava a tractar el cas.

Participà en la subhasta per importar tabacs de Virgínia i Kentuqui els anys 1846-1847-1848 a 170 rals de billó el quintà, però no guanyà.

Vocal de la societat anònima, fabril i industrial "La España Industrial". Això solament completaria l'àmplia informació de la tesi d'Angels Solà.

Adquiria la Hisenda Montalé-Bullidor del Monestir de Montserrat pagant en metàl·lic la quantitat de 760.000 rals.

-CERIOLA I FLAQUER, Josep:

Resident a Barcelona.

Comerciant, diputat.

Fill de Jaume Ceriola i Castellà i germà de Jaume, casat amb Inés Pérez de Seoane, filla dels comtes de Velle, morta als 17 anys de febres de part. El dia 19 de febrer del 1844 adquirí la hisenda Montsuar del Monestir de Poblet de 263 jornals 3 pórques, Fuliola. Abonà 360.000 rals. Pagaria en títols.

-CIVIT, Josep:

Resident a Alcobulg.

El dia 14 de març adquirí el domini directe del solar de 6 pórques a Albagès i casa a Fuliola, del Monestir de Poblet. Tot plegat 20.766 rals. Pagaria en metàl·lic.

-CLAVE I VIDAL, Joan Baptista:

Comerciant barceloní. Nascut a Anglesola el 1807. Fill de Joan Baptista Clavé i Teresa Vidal. El 1833 es casà amb Ignàsia Ramon i Domènech. El 1842 creà la societat "Girona, germans Clavé i Cia", però el 1854 se'n retirà. Durant aquests anys compra cases, hisendes, accions, obligacions i títols al portador. El seu germà Miquel Clavé formava part de la companyia Clavé-Dotre-Fabra, fabricants de roba de seda.

Adquirí una heretat subhastada en 21 lots però rematada en un sol, ubicada a Anglesola, pertanyia als Trinitaris de la població, constava de 155 jornals i abonava la xifra de 194.000 rals.

-CODOÑET I GOLFERICHS, Marià:

Resident a Barcelona i Solsona.

Gregori Veslay rematava per ell, ho cedia a R. Mestres i aquest a Marià Codoñet.

Segons la crònica del Diari de Barcelona del dia 1 de gener del 1851, quan viatjava per Granollers fou arrestat i conduit de Granollers a Barcelona per indocumentat, tot i que resa la crònica "...es persona bien conocida...", a la vegada que el dia 2 de gener del 1851 el mateix diari afegeix que "llevaba los documentos necesarios" a la fe de erratas, però no desmenteix l'arrest.

El seu germà Raimundo, "...Abogado de los Tribunales del Reino, Teniente de Alcalde y por ausencia del Señor Juez, Regente de primera instancia de Solsona...".

El 1842 fou vocal de la Junta de Comerç Secció Interior i Pressupostos. El dia 14 d'octubre del 1842 formava part d'un tribunal d'oposicions per a atorgar la càtedra d'Agricultura Teòrica, Pràctica i Botànica.

Convidat a l'acte del Saló Gran de la Llotja durant la visita de la Reina Mare.

-Adquirí vinya al terme de Solsona, pertanyent als Dominics de Solsona, de 15 jornals 1 porca. Abonà 48.000 rals. Pagava en títols.

-El dia 8 de febrer del 1843 adquirí 16 pórques de terra dels Caputxins de Solsona, al terme de Solsona. Abonà 5.982 rals en 8 pagues. Pagaria en metàl·lic.

-COMA, Joan: Pagès de Castellnou d'Oluges.

-El dia 12 de febrer del 1845 adquirí 9 jornals de terra a Sanaüja. Abonà la quantitat de 9.658 rals, pagant en metàl·lic.

-El dia 20 de febrer del 1844 adquirí 32 jornals 8 pórques de terra a Preixens, Ponts i Penelles. Tot plegat 7.640 rals, pagant en metàl·lic.

-COMELLA, Joan: Resident a Ponts.

-El dia 3 d'abril del 1844 adquirí 1 jornal 7 pórques de terra a Ponts. Pagaria en metàl·lic la quantitat de 3.060 rals.

-El dia 5 de maig del 1844 adquirí 1 jornal 6 pórques de terra a Ponts. Pagaria en metàl·lic la quantitat de 1.370 rals.

-El dia 3 d'abril del 1844 adquirí 2 jornals a Ponts per una vinya. Pagaria en metàl·lic la quantitat de 1.240 rals.

-COMPANYS, Josep:

(avi del President de la Generalitat de Catalunya Lluís Companys)

Resident a Tarròs.

-El dia 9 de juliol del 1844 adquirí 7 jornals 4 pórques de terra al terme de Bellvís, pertanyent al Curat de Bellvís. Pagaria en metàl·lic la quantitat de 2.650 rals.

- El dia 1 de maig del 1844 adquirí 29 jornals al terme de Tarròs, pertanyent al Curat de Tarròs. Pagaria en metàl·lic la quantitat de 48.550 rals.
- CORTAT, Josep: Resident a Lleida.
Intendent jubilat. Accionista del "Canal d'Urgell". Pau Gasque rematava per ell. El dia 14 d'agost del 1842 adquirí casa al carrer Palma, número 2 de Lleida, pertanyent a les Monges de l'Ensenyança de Lleida. Pagaria en títols un valor de 30.000 rals en 8 pagues.
-El dia 20 de juliol del 1842 adquirí 3 horts veïns a la partida Rufeia Lleida de 7 jornals 8 pórques, pertanyents a les Monges de l'Ensenyança de Lleida. Pagaria en títols un total de 141.966 rals en 8 pagues.
- COSTAFREDA, Felip:
Resident a Castellldans.
Era pagès.
El dia 11 de juliol del 1841 adquirí casa al carrer Major de Castellldans, pertanyent a Scala Dei. Abonà la quantitat de 5.000 rals.
- CHARLES, Antoni:
Resident a Algerri.
El dia 21 de novembre del 1844 adquirí 15 jornals de terra del Monestir de Poblet, a Algerri. Pagaria en metàl·lic 7.300 rals.
- CHIESA, Joaquim:
Resident a Puigvert de Lleida.
El dia 6 de novembre del 1843 adquirí 19 jornals de terra a Puigvert pertanyent a Scala Dei. Pagaria en metàl·lic 33.900 rals.
- CUADRAT, Pau:
Resident a Albagès.
El dia 9 de desembre del 1848 adquirí el convent d'Algerri, pertanyent al Monestir de Poblet, pagant en metàl·lic la quantitat de 104.000 rals.
- DARBRA, Josep:
Resident a Gualter.
Teixidor.
El dia 1 de febrer del 1844 adquirí 9 jornals de terra a la partida Capítol de Solsona. Abonà un total de 7.842 rals.
- DARBRA, Miquel:
Resident a Ponts.
El dia 3 d'abril del 1844 adquirí 8 pórques de terra campa a Ponts. Pagaria en metàl·lic 1.869 rals.
- DORIA I CASTELLA, Antoni:
Resident a Gerri de la Sal.
Comerciant.
-El dia 24 d'agost del 1842 adquirí 247 vares de terra a Gerri de la Sal pertanyent als Benets de Gerri. Abonà 4.360 rals.
-El seu fill, Antoni Dòria Cuberes, comprà el dia 21 de novembre del 1847 13 jornals 1 porca de terra per 45.360 rals. Pagaria en títols.
- DUARRI, Antoni:
Resident a Lleida.
Agent de negocis.
El dia 10 de febrer del 1849 adquirí 1 jornal de terra pertanyent als Mercedaris de Lleida a la partida Montcada. Pagà en metàl·lic la quantitat de 3.800 rals.

- ELIES, Jaume:
Resident a Balltarga.
Adquirí 9 pórques de terra al terme de Balltarga, dels Agustins de Puigcerdà, tot plegat per 1.700 rals pagats en metàl·lic i en una sola paga.
- ESCALE, Magí:
Resident a Sanaüja.
El dia 18 de març del 1844 adquirí 25 jornals 5 pórques de terra a Ribelles. Pagà en metàl·lic 24.481 rals.
- ESTALELLA I BINEFA, Antoni:
Resident a Vilagrassa.
Propietari. Accionista del Canal d'Urgell.
Adquirí terra a Vilagrassa, del Curat de Vilagrassa, per 6 jornals. Pagaria en metàl·lic.
- ESTANY, Pere:
Resident a Vicfret.
El dia 20 de gener del 1846 adquirí 4 jornals a Preixens, per 6.350 rals. Pagaria en metàl·lic.
- FABREGUES, Manuel:
Resident a Lleida. BIBLIOTECA VIRTUAL
Es dedicava a llogar mobles.
-El dia 24 d'agost del 1842 adquirí casa al carrer Obradors, 17 de Lleida, pertanyent a les Clarisses de Lleida. Pagaria en títols i en metàl·lic la quantitat d'11.000 rals.
-El dia 24 d'octubre del 1841 adquirí la partida Rejolà, pertanyent als Dominics de Lleida de 3 jornals 1 porca. Pagaria en metàl·lic 74.000 rals en 8 pagues.
- FAIBELLA, Llorenç:
Resident a Lleida. CERVANTES
Cirurgià.
Regidor de la Junta Governativa de Lleida durant la Primera Guerra Carlina.
El dia 8 de febrer del 1839 adquirí 1 jornal 7 pórques de terra horta a Lleida, pertanyent a les Clarisses de Lleida. Pagaria en títols i en metàl·lic la quantitat de 6.600 rals.
- FARRAN MENOR, Josep:
Resident a Castellldans.
Propietari d'una taula de billar a Lleida.
El dia 11 de juliol del 1841 adquirí 2 cases al carrer Major de Castellldans, pertanyents a Scala Dei. Pagaria en metàl·lic 10.000 rals.
- FARRERONS, Antoni:
(societat)
Resident a Castellldans i el 1851 a Borges.
Adquirí casa i corral amb trulls i cups a Borges, a la Plaça Major. Abonà 59.000 rals.
- FARRERONS, Ramon:
Resident a Borges Blanques.
El dia 30 de novembre del 1842 adquirí era a Borges d'11 pórques. Pagà en metàl·lic la quantitat de 7.864 rals.
- FARRES, Vicenç:
No consta el lloc de residència.
J.A. Morlius rematava per ell.
El dia 29 de setembre del 1841 adquirí un hort a la partida Fontanet d'1 jornal 8 pórques, pertanyent a les Monges de l'Ensenyança de Lleida i casa a la plaça de Sant

- Llorenç, número 3. Tot plegat per 175.000 rals, pagant en títols i en metàl·lic.
- FERRANDIZ, Josep:
Resident a Lleida.
Albeitar.
El dia 9 de juny del 1844 adquirí casa al carrer Barri Nou del Pla, Lleida, pagant 14.500 rals.
- FIGUEROLA, Pau:
Resident a Lleida.
Comerciant i accionista del "Canal de Urgel".
-El dia 7 de desembre del 1840 adquirí casa anomenada "Seminari Vell" al carrer Seminari Vell, 21, de Lleida, pertanyent a les Monges de l'Ensenyança de Lleida. Pagà en títols la quantitat de 60.000 rals.
-(amb Albert Camps i Cia) El dia 17 de maig del 1842 adquirí 47 jornals 3 pórques, pertanyents a les Monges de l'Ensenyança de Solsona. Pagà en títols la quantitat de 36.591 rals.
-(vegeu I. Girona "Hort dels Caputxins").
-El dia 26 de juny del 1840 adquirí horta de 2 jornals 4 pórques dels Carmelites Calçats de Lleida. Pagà en metàl·lic la quantitat de 36.000 rals en 8 pagues.
-El dia 8 de maig del 1844 adquirí 7 cases, de la número 5 a la 11, al carrer Portalet de Sant Andreu, Lleida, pertanyents a Scala Dei. Pagà en títols la quantitat de 139.788 rals.
-El dia 26 de juny del 1840 adquirí casa al carrer Sant Joan, 3 de Lleida, pertanyent a Scala Dei. Pagà 120.000 rals.
-El dia 23 de novembre del 1847 adquirí casa i castell a Castellldans, pertanyents a Scala Dei. Tot plegat 60.000 rals. Pagaria en títols.
-El dia 11 d'agost del 1843 adquirí 5 cases al carrer Major de Castellldans, pertanyents a Scala Dei. Pagaria 31.000 rals en títols (amb Ignasi Girona).
-El dia 17 de juny del 1841 adquirí corral i pallera a Castellldans, pertanyents a Scala Dei i també adquirí un molí d'oli a Castellldans amb Ignasi Girona. Pagà en títols i en metàl·lic la quantitat de 262.000 rals.
-El dia 9 de març del 1841 adquirí amb Ignasi Girona terra a Castellldans, per 38 jornals. Abonà 45.600 rals en títols.
-El dia 9 de març del 1841 adquirí amb Ignasi Girona 34 jornals de terra a Castellldans, pertanyent a Scala Dei. Abonà 43.500 rals.
-El dia 16 de desembre del 1847 adquirí amb Ignasi Girona 18 jornals de terra a Castellldans, pertanyent a Scala Dei. Abonà 6.500 rals en títols.
-El dia 11 d'agost del 1841 adquirí 10 jornals de terra a Castellldans pertanyent a Scala Dei. Abonà 15.140 rals.
-El dia 9 de març del 1841 adquirí 149 jornals de terra pertanyent a Scala Dei. Abonà 202.225 rals en títols.
-El dia 23 de desembre del 1843 adquirí castell a Albagès, pertanyent al Monestir de Poblet. Pagaria en metàl·lic la quantitat de 8.500 rals.
-(amb Josep Castelló i Cia) El dia 24 de novembre del 1849 adquirí els censals dels Carmelites Calçats de Lleida. Pagà en metàl·lic 76.089 rals.
-(amb Josep Castelló i Cia) El dia 24 de novembre del 1849 adquirí els censals dels Carmelites Descalços de Lleida. Pagà en metàl·lic 736.188 rals.
Tot plegat adquirirà 299 jornals i abonarà la xifra de 1.067.344 rals per les finques i 812.277 rals per la compra de censals.

- FOLES, Ferran:
No consta el lloc de residència.
El dia 28 d'agost del 1839 adquirí 9 jornals 2 pórques de terra pertanyent als Dominics de Lleida. Pagaria en títols la quantitat de 100.000 rals.
- FONT, Joan-ROIG, Ramon:
Residents a l'Ametlla.
El dia 24 d'abril del 1849 adquiriren 2 jornals de terra de l'ordre santjoanista. Pagarien 2.700 rals en metàl·lic.
- FONT, Joan:
Resident a Lleida.
Botiguer de roba, comerciant de segona categoria. Propietari d'una acció de la companyia ferrocarril Barcelona-Saragossa.
-El dia 7 de juliol del 1845 adquirí 9 jornals 8 pórques de terra als Menàrguens. Pagaria en metàl·lic, 3.000 rals.
-El dia 7 d'abril del 1845 adquirí 5 pórques de terra a La Sentiu, 1.840 rals. Pagaria en metàl·lic.
- FONOLL, Josep i Cia:
Resident a La Seu d'Urgell.
Fill de Gervasi Fonoll, hisendat i negociant.
-El dia 4 de febrer del 1842 adquirí 2 finques de 12 jornals de terra de secà a La Seu dels Agustins de La Seu, per 49.600 rals en 8 pagues. Pagaria en metàl·lic.
-El dia 22 de desembre del 1840 adquirí 14 jornals dels Dominics de La Seu, per 63.500 rals. Pagaria en títols.
-El dia 1 de setembre del 1842 adquirí 4 jornals al terme de La Seu, dels Dominics de La Seu, per 53.000 rals.
- FONTANET, Josep:
Resident a Tàrraga.
El dia 28 de gener del 1844 adquirí 1 jornal 5 pórques a Vilagrassa, per 4.700 rals. Pagaria en metàl·lic.
- FORGA, Josep:
Resident a Tremp?
Diputat provincial pel partit de Tremp l'any 1850, defensava idees semblants a Jaumeandreu.
El dia 19 de gener del 1841 adquirí 20 jornals de terra de rec al terme de La Seu, pertanyent als Agustins de La Seu, anomenada "Riu Coló". Pagaria en metàl·lic, 55.800 rals en 8 pagues.
- FUSTER I ARNALDO, Manuel.
Resident a Lleida.
Advocat i propietari.
Fill de Manuel Fuster i Vaquer, notari. Fou alcalde de Lleida durant el 1838 i següents, aleshores es traçava a la ciutat el carrer Democràcia, que ocupava l'enderrocada església de Santa Magdalena, el fossar i d'altres dependències. Durant el Bienni es retirà de l'alcaldia i no manifestà adhesions polítiques. El 1860 torna a l'alcaldia, inaugura el ferrocarril i l'Institut Nacional de Sant Isidre, enderroca les muralles de la ciutat. Comença la Fira Agrícola, el 1864. Instal·là el nou sistema de Correus al convent dels Agustins on també hi havia el Teatre Principal. Comença el pla d'urbanització (Pla Fontserè). Construeix safarejos públics, millora les clavegueres, il·lumina la ciutat amb gas en lloc d'oli. Construï la nova presó, però el

que li donà més fama és la transformació d'una albereda a l'altre costat del riu en Camps Elisis. Compta Madoz, que quan era diputat i visitava Lleida "...se hospedaba en casa del propietario y abogado Manuel Fuster...".

El dia 31 d'octubre del 1840 adquirí 14 jornals 4 pórques a Lleida, pagant en títols i en 8 pagues.

Bibliografia del personatge:

-Rodes, P. "*Manuel Fuster i Arnaldo*". *Centro Comarcal Leridano, juny del 1963.*

-*Revista Lleida, número 50. "Lleidatans d'ahir i lleidatans d'avui", anys 1927-1928.*

-*Revista Calivada, febrer del 1951. "Manuel Fuster i Arnaldo".*

-FUSTER, Salvador:

Resident a Lleida.

Polític.

Rematava les seves finques Joan Font.

Era propietari de terra a Balaguer.

-El dia 27 de desembre del 1843 adquirí 32 jornals de terra a Alpicat, per 86.916 rals.

-El dia 9 d'agost del 1844 adquirí una casa al carrer de la Palma, 12, de Lleida, per 16.200 rals.

-GARCIA, Antònia:

Resident a Montsó (Osca).

Aristòcrata.

Remataven per ella Ramon Mestres i Valeri Armengol.

-El dia 5 de juliol del 1843 adquirí 1 jornal 3 pórques de terra de primera qualitat dels Mercedaris de Lleida, a la partida Fontanet. Pagà 12.000 rals en títols.

-El dia 18 d'abril del 1843 adquirí casa al carrer Plateria, 34, de Lleida, 2 hortes, una a la partida Rufeà de 2 jornals i l'altra a Vallcalent de 4 jornals, pertanyents als Carmelites Descalços de Lleida. Pagaria en títols el valor de 122.100 rals en 8 pagues.

-El dia 28 d'agost del 1838 adquirí hort a la partida Gardeny de Lleida, pertanyent als Dominics de Lleida, de 2 jornals 10 pórques. Pagaria 60.000 rals.

-GAUDIER i VILASECA, Francesc:

Resident a Cervera. Mestre adroguer i interventor interí de l'estafeta de correus de Cervera. Casat amb Ramona Serrés i Rovira, marmessora del testament del seu fill.

El dia 9 de febrer del 1841 rematava una casa dels Agustins de Cervera, situada al carrer Major de Cervera per 13.144 rals. Pagava en metàl·lic i en 8 pagues. Acudia al remat Josep Lamarca.

-GAUDIER, Ramona:

Resident a Guissona.

El dia 6 d'abril del 1844 adquirí una casa al carrer Bisbal de Guissona, Xantre de Guissona, per 7.196 rals. Pagaria en metàl·lic. Adquirí la casa amb el seu marit Tomàs Canosa.

-GELONCH, Joan:

Resident a Lleida.

El dia 25 de maig del 1840 adquirí 12 jornals al terme d'Anglesola, pertanyents als Mercedaris de Tàrrrega. Pagaria 30.000 rals en 8 pagues i en metàl·lic.

-GIGO, Marià:

Resident a Lleida.

Advocat i hisendat. Regidor de l'Ajuntament de Lleida durant el Trienni Liberal i el 1834.

Adquirí 3 horts de 20 jornals 4 pórques a la partida Fontanet, pertanyents als

- Dominics de Lleida. Pagaria 300.500 rals en títols.
- GIRONA, Joan:
Resident a Lleida i després a Barcelona.
Propietari d'un molí de 3 premses.
Fill d'Ignasi Girona i germà de Manuel Girona. Viatjà a Suïssa i estudià a París (becat per la Junta de Comerç de Barcelona) la construcció de màquines de vapor. Quan tornà a Espanya instal·là el seu taller a Vilanova i la Geltrú el 1837.
Diputat el 1844. El dia 10 de febrer del 1849 adquirí 2 cases als Agustins de Tàrraga, una al Raval i l'altra al carrer Sant Agustí de Tàrraga per 7.500 rals en 8 pagues. Pagà en títols i en metàl·lic.
- GIRONA I TARGA, Ignasi-VILADOT, Joan-MACIA I LLEOPART, R.:
Ignasi Girona nasqué el 1782 a Tàrraga, fill d'Antoni Girona, el 1822 apareix a Barcelona amb una solidesa econòmica important, potser acumulada amb diners procedents de la venda de blat.
El 1824 efectua una sèrie d'arrendaments que li donen 108.592 lliures a l'any. Entre els seus fiadors coneixem a Joan Viladot i Noró i a Antoni Mitjana.
Adquirí béns desamortitzats a Barcelona, però l'Urgell fou el seu interès bàsic, potser amb vistes a un canal de propera construcció. Efectivament, el 1853, la societat emprengué la construcció del canal d'Urgell que obtingueren del seu antic concessionari Gaspar Remisa.
Invertí 2000 duros en "La Porcelana", 10.000 duros a la "Industrial Quincallera" i en el negoci de pastisseria "Torres i Cia".
Participà amb la societat "Girona hnos." en l'ampliació del port de Barcelona i en la construcció de la línia ferroviària Barcelona-Portbou.
La seva àrea d'activitat era Catalunya, malgrat que el seu fill Jaume fundés el "Banco de Castilla" a Madrid.
Figurava a la llista de "Mayores Contribuyentes de Barcelona" al número 12. Pagava 4.244 rals de contribució territorial i 8.745 rals de subsidi a la llista de Lleida ocupava el número 19.
La societat "Girona hnos.-Clavé i Cia" tenia la seu a la plaça Sant Francesc, 1 de Barcelona i "Girona i Cia" al carrer Freixuras, 17 on hi havia la "Fàbrica de Pintados". Rematava en societat amb Joan Viladot i A. Macià Lleopart, els seus intermediaris eren Manuel Pérez Torres i Josep Murlans. Sense cap mena de dubte la desamortització fou per ell un dels seus negocis, rematà 25 peces i abonava la xifra de 5.130.469 rals. Cal afegir a més l'adquisició de la finca "Torre Neral" (que ells anomenaven Castell del Remei) a Jaume Torrents. A l'inventari post-mortem consta una grandària de 763 jornals, 20 dels quals ocupava el Canal.
Morí el 1866 a l'edat de 85 anys.
- El dia 15 d'abril del 1841 adquirí molí i hort a la partida Gualda de Lleida, pertanyent a les Clarisses de Tarragona. Pagaria 904.430 rals en títols i en 8 pagues.
- El dia 23 de maig del 1844 adquirí la "Heretat Gualda" camí de Torre-farrera de 52 jornals, pertanyent a les Clarisses de Tarragona. Pagaria 411.000 rals en títols i en 8 pagues.
- El dia 24 d'abril del 1840 adquirí, juntament amb Pau Figuerola de Lleida, l'"Hort dels Caputxins", pertanyent als Caputxins de Lleida, per 13 pórques. Pagarien 89.000 rals en títols i en 8 pagues.
- El dia 27 d'agost del 1841 adquirí 7 jornals 9 pórques de terra a Tàrraga, pertanyent als Mercedaris de Tàrraga. Pagaria 12.266 rals en títols i en 8 pagues.

- (societat) Al 1841 adquirí terra campa, hort i convent església, de les Carmelites de Salgar, de 42 jornals. Pagaria 76.320 rals en metàl·lic i en 8 pagues. Compra emmascarada, adquirida teòricament per Marià Agelet.
- (societat) El dia 29 de juny adquirí molí i terra a Torrebesses, de 39 jornals, pertanyents a Scala Dei. Pagaria 101.675 rals.
- Adquirí terra a Alentorn, Artesa, Cervera i Vilbes, hisenda "Collfred" al terme de Collfred, hisenda "Condals" a Sant Pere dels Arquells i Cervera de 1.222 jornals 6 pórques, i també 2 molins de farina a Artesa de Segre i una casa a Artesa de Segre. Tot plegat abonava la xifra de 3.298.837 rals i tot pertanyia al Monestir de Montserrat.
- El dia 9 de desembre del 1848 adquirí molí d'oli i farina a Alcolgul, més 3 jornals de terra, pertanyents al Monestir de Poblet. Pagaria 134.941 rals.
- El dia 21 de juny del 1842 adquirí un molí d'oli a Alòs. Pagaria en títols la quantitat de 102.000 rals.
- GOIXI, Estanislao:
Resident a Madrid.
El dia 1 de setembre del 1842 adquirí vinya dels Dominics de La Seu al terme de La Seu de 16 jornals. Pagà en títols 35.500 rals.
- GRAELLS, Isidre:
Resident a Lleida.
Comerciant.
- El dia 9 d'octubre del 1842 adquirí 2 jornals 1 porca de terra horta a la partida La Mariola, de les Clarisses de Lleida, veí de finca, per 23.397 rals, pagant en títols, però es declarà insolvent i el dia 15 d'abril del 1842 serà adquirida per Bentura Lamarca.
- El dia 7 de desembre del 1842 adquirí casa al carrer Sitjà d'Albesa, pertanyent a Scala Dei. Pagaria en metàl·lic 10.400 rals.
- GRAS, Francesca-OLLER, Antònia:
Residents a Madrid.
El fill de Francesca Gras era Josep M. Gras i Soldevila, advocat "que no ejerce".
El dia 26 d'agost del 1842 adquiriren l'heretat dels Carmelites Calçats, al terme de Lleida, de 80 jornals, 333.647 rals en metàl·lic, però el 31 d'octubre del 1844 ja es declaraven insolvents i l'adquirí Domènec Montaner.
- GUAL, Maties:
Resident al Coll de Nargó.
Arrendador de dos molins d'oli de l'Ajuntament de Lleida per 75.000 rals.
El dia 25 de setembre del 1845 adquirí bosc a Espluga-Solduga de 4 hores de circumferència, pertanyent als Benets de Gerri. Pagaria en títols 964.000 rals.
- GUILLEUMET, Pere:
Resident a Balaguer.
No consta a les matrícules de comerç de Balaguer, ni al "Libro del cobro para la contribución territorial de 1848".
A l'octubre del 1840 adquirí hort pertanyent als Franciscans de Balaguer, 9 pórques. Pagaria en títols i en metàl·lic 7.100 rals.
- HERNANDEZ, Francesc:
Resident a Lleida. El 1846 resideix a Balaguer i és procurador i tractant de bestiar mular.
- El dia 12 de desembre del 1842 adquirí casa al carrer Nou, 7 de Lleida, de les Clarisses de Lleida. Pagaria títols, 10.760 rals en 8 pagues.

- El dia 14 de febrer del 1840 adquirí 4,5 jornals de terra, pertanyents als Franciscans de Balaguer. Pagaria en títols.
- El dia 1 de febrer del 1844 adquirí 2 jornals de terra, pertanyents al Curat de Vilagrossa, per 4.500 rals en metàl·lic.
- El dia 2 de març del 1844 adquirí 22 jornals 6 pórques a Ribelles, per 26.585 rals. Pagaria en metàl·lic.
- (amb Joan Font de Lleida) El dia 18 de març del 1843 adquirí 19 jornals a Ribelles, per 10.421 rals.
- HERNANDEZ, Josep:
 - Resident a Menàrguens.
 - El dia 7 de novembre del 1843 adquirí 6 jornals de terra a Algerri, pertanyent al Monestir de Poblet. Pagaria en títols 2.000 rals.
- HOSTALRIC, Josep:
 - Resident a Lleida.
 - Advocat.
 - El dia 23 de desembre del 1843 adquirí horta a la partida Mariola, de les Clarisses de Lleida, 11 pórques. Tot plegat 35.500 rals, pagant en metàl·lic i en 8 pagues.
- HUGUET I CABA, Francesc:
 - Resident a Guissona.
 - Propietari i adroguer de Guissona.El seu germà Carles huguet era metge de Tàrrrega el 1845.
 - Adquiria 7 peces de terra dels Agustins Calçats de Guissona ubicades al terme de Masoteres. 37 jornals tot plegat, es tractava d'una horta (poques pórques), terra, vinya i 20 jornals de bosc matosser. Pagà 26.993 rals.
 - A més el convent dels Agustins de Guissona.
 - El dia 27 de gener del 1841 adquirí 22 jornals de terra a Neal, pertanyent als Missionistes de Guissona. Pagaria en títols 200.000 rals.
 - (amb Francesc Monfà de Sant Martí de Maldà) El dia 24 d'abril del 1843 adquirí 6 jornals 6 pórques a Sant Martí. Pagaria en metàl·lic 14.580 rals.
 - El dia 7 d'abril del 1845 adquirí terra a Guissona. Serien 67.370 rals.
- IBARZ o IBARS o YBARZ I FOIX, Gregori: Resident a Mequinensa.
 - Ministre "andador" segons el "Estado de Ynfanzones de 1835" guardat a l'Arxiu Municipal de Mequinensa.
 - El seu germà Tomàs Ibars i Foix era professor de medicina i cirurgia, residí a Lleida, Vinaced i Pomar.
 - El dia 16 d'abril del 1846 adquirí a Seròs 494 jornals de terra pagats en títols dels Bernats d'Escarp, per 48.000 rals. El seu pare Gaietà Ibars de Oriol tenia una sèrie de drets senyorials sobre aquesta propietat, malgrat que els fems estaven arrendats a Marià Quer d'Aitona.
- IGLESIES I FIGUEROL, Josep:
 - Resident a Agramunt.
 - Pagès.
 - El dia 20 de juliol del 1839 adquirí 6 jornals 8 pórques a Agramunt, dels Mercedaris d'Agramunt. Pagaria en títols i en metàl·lic la quantitat de 13.632 rals.
 - Adquirí la Granja Maravall, al terme de Juneda, del Monestir de Montserrat, de 2.799 jornals. No consta el preu.
- ISANDA, Ramon:
 - Resident a Tàrrrega al carrer Carme.

- Accionista del "Canal de Urgel".
Cafeter, joc de billar, comerciant de tercera classe, pagava 325 rals de matrícula. El seu germà Josep Isanda era confiter al carrer Major de Tàrrega. Trobem la seva matrícula de comerç des del 1836 al 1850. Antoni Nivella rematava per ell.
- El dia 14 de febrer del 1840 adquirí 3 jornals 2 pórques dels Dominics de Balaguer. Pagaria en títols 9.800 rals.
 - A l'abril del 1840 adquirí 2 jornals 6 pórques de terra a Balaguer, pertanyent als Dominics de Balaguer. Pagaria 12.000 rals en títols.
 - A l'octubre del 1840 adquirí hort dels Franciscans de Balaguer de 2 pórques. Pagaria 12.200 rals en títols i en metàl·lic.
- JORDA I SANTACREU, Antoni:
Resident a Madrid.
Adquirí una heretat a Nostra Senyora de Bon Repòs per 1.227 jornals dels Premonstratessos de les Avellanes. Pagaria 160.000 rals.
- JORDANA i DANIS, Cándido:
Resident a Cervera.
Mestre serraller, fill de Melció Jordana també serraller, malgrat que els escrivans que enregistraven les seves adquisicions sempre deien que era notari. Antoni Purroy rematava per ell.
- El dia 19 de setembre del 1844 adquirí convent al camí de Tàrrega, pertanyent als Trinitaris d'Anglesola. Pagaria 25.300 rals en 2 pagues i en títols.
 - Al maig del 1848 adquirí 16 faneques de terra dels Jesuïtes de La Seu per 20.734 rals.
 - El dia 8 de novembre del 1844 adquirí convent pertanyent als Missionistes de Guissona per 20.704 rals. Pagaria en títols.
- JOVER, Francesc:
Resident a Tàrrega.
Advocat de Tàrrega, Cervera i Agramunt. Director adjunt de la Junta del Canal d'Urgell el 1852. Diputat que seguí les orientacions de Josep Castejón el 1854-1856. Accionista del "Canal de Urgel". Altres germans, Josep Jover diputat i Ramon Jover advocat tenien també accions del "Canal de Urgel". El dia 20 de juliol del 1839 adquirí terra a Agramunt pertanyent als Mercedaris d'Agramunt de 7 jornals 4 pórques. Pagaria 5.000 rals en títols i en metàl·lic.
- JOVER, Joan:
Resident a Agramunt.
Advocat.
Els Jover d'Agramunt s'alçaren en armes el 29 de setembre del 1868 durant la regència del duc de la Torre. Ells i els Castejón de Vilanova de Meià encapçalaren un grup de 1.000 republicans a Tremp. Adquirí 41 jornals a Florejachs, dels Missionistes de Barcelona. Pagaria en metàl·lic 9.900 rals.
- JUBES I CERQUEDA, Josep:
Resident a La Seu d'Urgell.
Hisendat i negociant.
- El dia 14 de juliol del 1841 adquirí amb Josep Escaró de La Seu 10 jornals 6 pórques dels Agustins de La Seu al terme de La Seu. Pagaria 70.000 rals en títols i en 8 pagues.
 - El dia 22 d'octubre del 1840 adquirí 4 jornals dels Dominics de La Seu. Pagaria 17.200 rals en títols.

- KIRNER, Fidel:
Resident a Lleida.
Rellotger.
El dia 14 d'agost del 1840 adquirí casa al carrer Palma, 1, de Lleida, pertanyent a les Monges de l'Ensenyança de Lleida. Pagaria 40.800 rals en 8 pagues i en metàl·lic.
- LABERNIA, Antoni:
Resident a Lleida.
Comerciant. El seu pare també era comerciant resident a Bellpuig. El dia 8 d'octubre del 1840 adquirí 25 jornals al camí de Puigvert, pertanyents a Scala Dei. Pagaria 20.000 rals en 8 pagues i en metàl·lic.
- LAMARCA, Josep:
Resident a Lleida.
Propietari i secretari de l'Ajuntament durant el Trienni Liberal. Adquirí 5 accions del ferrocarril Barcelona-Saragossa. Podria ser el pare d'Agapit Lamarca, sogre de Francesc Macià. El dia 24 d'abril del 1840 adquirí 5 pórques dels Caputxins de Lleida. Pagaria 13.000 rals en metàl·lic.
- LAMARCA, Baptista:
Resident a Lleida. BIBLIOTECA VIRTUAL
Propietari.
El dia 22 de novembre del 1843 adquirí 9 jornals a Vilanova dels Remolins. Pagaria 22.600 rals en títols.
- LAMARCA, Bonaventura:
Resident a Lleida. MIGUEL D.
Propietari. CORDILLANES
Tenia dret a rebre la tercera part del Filipons de Vic. El dia 23 de desembre del 1843 adquirí terra Pda. Mariola, de les Clarisses de Lleida, de 2 jornals 10 pórques. Pagaria 30.000 rals en metàl·lic i en 8 pagues.
- LLOBET, J. Antoni:
Propietari de Cervera. Fuster de Sant Martí de Maldà. Adquirí 60 accions del ferrocarril Barcelona-Saragossa. Adquirí 42 jornals 5 pórques de terra a Cervera i mig bosc. Pagaria en metàl·lic 17.366 rals.
- LLORENS, Antoni:
Resident a Lleida.
Botiguer de robes al detall.
-El dia 24 de juny del 1842 adquirí casa, corral i terrassa al carrer Nou, 22, de Lleida, a les Clarisses. Pagaria en metàl·lic 29.000 rals.
-El dia 7 d'abril del 1844 adquirí 10 pórques al terme de La Sentiu. Pagaria 5.212 rals en metàl·lic.
-El dia 21 d'abril del 1846 adquirí 8 jornals 4 pórques al terme de Sidamon. Pagaria 11.600 rals en metàl·lic.
- LLOVET, Joan:
Resident a l'Ametlla.
El dia 14 d'abril del 1849 adquirí a l'Ametlla 4 pórques. Pagaria 1.000 rals en metàl·lic.
- LLOVET, Miquel:
Resident a l'Ametlla.
El dia 14 d'abril del 1849 adquirí 6,5 jornals. Pagaria 1.920 rals en metàl·lic.
- MACIA I LLEOPART, A.:

- Realitzava les seves adquisicions en societat amb Girona i Viladot. Diputat a Corts per Barcelona.
- Senador per Barcelona, Girona i Tarragona a Madrid per la candidatura progressista. Membre del Tribunal Suprem de Justícia.
- MAJORAL, Antoni-FONOLL, Ot:
Residents a Lleida, però oriünds de La Seu d'Urgell. Pascual Madoz definia Ot Fonoll com a "*...joven ilustrado y de aplicación poco común...*". Ot fou el primer director de l'Escola Normal de Lleida i deixeble de Pablo Montesino.
- El dia 24 de maig del 1842 adquiriren sorral prop del Segre a la partida de Santa Magdalena a La Seu, de 14,5 jornals, pertanyent als Agustins de La Seu. Pagarien en títols i en metàl·lic la quantitat de 1.333 rals.
- El dia 19 de gener del 1841 adquiriren 7 jornals de terra pertanyent als Dominics de La Seu, a La Seu. Pagarien en títols i en metàl·lic la quantitat de 26.001 rals.
- MARI, Mateu:
Resident a Lleida.
Propietari d'un forn de coure pa sense botiga.
El dia 21 de gener del 1842 adquirí casa al carrer Nou, 24 de Lleida, pertanyent a les Clarisses de Lleida. Pagaria 20.914 rals.
- MARIMUNT, Josep Antoni:
Resident a Montalbà, però pagava matrícula de comerç a Lleida. Entre els seus negocis hem trobat el de venedor de llet de vaca, tractant de carns i arrendatari d'herbes per a pastar moltons, d'aquest arrendament en pagava 30.000 rals.
- El dia 29 de desembre del 1848 adquirí 1 jornal 7 pórques de terra pertanyent als Bernats de Santes Creus. Pagaria en metàl·lic 1.200 rals.
- El dia 20 de gener del 1849 adquirí terra la terme de Florejachs, pertanyent als Missionistes de Guissona. Pagaria en metàl·lic.
- MARTI, Francesc:
Resident a Lleida.
Metge.
El dia 10 de febrer del 1842 demanà formar part de la "Sociedad Médica General de Socorros Mutuos de Barcelona". El seu germà Josep Martí era advocat de tribunals del regne, conseller provincial supernumerari i jutge de primera instància en comissió de la ciutat i partit de Solsona.
- MAS, Pere:
Resident a Balaguer.
Vivia al carrer de Baix de Balaguer. Pagava 80 rals de subsidi. Les seves activitats són diverses i variades: arrendador del pontatge per 16.000 rals, arrendador de l'enllumenat per 6.000 rals, proveïdor de carn, venedor de bestiar i comerciant de tercera categoria. Era l'arrendat de totes les finques dels Trinitaris de Balaguer. El dia 16 de juny del 1849 adquirí una setzena part dels fruits de 115 jornals a Balaguer, pertanyents als Trinitaris de Balaguer. Pagaria en metàl·lic. No consta el preu.
- MASANET, Josep:
Resident a Barcelona.
El dia 5 de juny del 1844 adquirí 8 jornals de terra al terme de Guissona. Pagaria 63.750 rals en títols.
- MAZA, Juan:
Resident a Lleida.
Advocat.

- El dia 23 d'abril adquirí casa al carrer Major de Vilosell, pertanyent al Monestir de Poblet. Pagaria 5.000 rals en metàl·lic.
- El dia 16 d'abril del 1846 adquirí hort de 4 jornals a Pont de Suert i molí de farina al mateix lloc, pertanyents al Monestir de Lavaix. Pagaria 46.080 rals en títols i en metàl·lic.
- MESALLES, Joaquim:
 - Resident a Soses.
 - El dia 22 de novembre del 1843 adquirí bosc a Vilanova dels Remolins, de 5 jornals 8 pórques. Pagaria 13.300 rals en metàl·lic.
- MESTRES I CENDROS, Jaume:
 - Resident a Barcelona.
 - Comerciant i diputat.
 - El dia 15 de juliol del 1840 adquirí 3 jornals 6 pórques de terra al terme d'Agramunt, pertanyent als Mercedaris d'Agramunt, juntament amb Josep Canals. Pagaria 3.166 rals en metàl·lic.
 - El dia 14 de juliol del 1841 adquirí 23 jornals de terra al terme d'Agramunt, pertanyent als Mercedaris d'Agramunt. Pagaria 24.566 rals en metàl·lic i en 8 pagues.
 - El dia 15 d'octubre del 1840 adquirí juntament amb Jaume Mestres i Segarra (resident a Agramunt i comerciant) una panera al carrer Mercè de Tàrrega, pertanyent als Mercedaris de Tàrrega. Pagaria 24.000 rals en metàl·lic i en 8 pagues.
 - El dia 20 de maig del 1839 adquirí la Torre Neral dels termes de Boldú i Castellserà, pertanyent al Monestir de Poblet, de 300 jornals. Pagaria 900.000 rals en títols.
 - El dia 22 d'octubre del 1839 adquirí "El Tarassó" heretat de 336 jornals i n'abonà 190.200 rals i també terra al terme d'Almenara de 637 jornals abonant 66.300 rals. Tot plegat pare i fill hi invertiren 1.208.232 rals.
- MESTRES I CENDROS, Ramon:
 - Resident a Agramunt.
 - Comerciant, germà de Jaume Mestres i Cendrós. Antoni Gutiérrez de Madrid rematava per ell. Accionista del "Canal de Urgel". Ocupava el lloc número 42 de la llista de grans contribuents de la província de Lleida.
 - El dia 18 d'octubre del 1838 adquirí 13 jornals 10 pórques de terra al terme d'Agramunt, pertanyent als Mercedaris d'Agramunt. Pagaria 20.800 rals en títols i en 8 pagues.
 - El dia 27 de desembre el seu "home de palla", Antoni Rexachs, adquirí un convent al carrer Carme de Lleida, pertanyent als Carmelites Calçats de Lleida. Pagaria en títols la quantitat de 104.000 rals. Ho rematà A. Gutiérrez González.
 - El dia 28 de juliol del 1838 adquirí casa al carrer Sabaters, 3-4 de Lleida, pertanyent als Dominics de Lleida. Pagaria 119.000 rals en títols i en 20 pagues. A. Gutiérrez rematava per ell.
 - El dia 9 de febrer del 1841 adquirí hort pertanyent als Franciscans de Cervera de 2 jornals. Pagaria 61.000 rals en títols.
 - (vegeu Jaume Sala-Scala Dei).
 - (vegeu Manuel Tubau-Monestir de Poblet).
 - El dia 25 de maig del 1842 adquirí casa a Verdú pertanyent al Monestir de Poblet. Pagaria 103.000 rals en títols.
 - El dia 6 de setembre del 1844 adquirí 10 pórques de terra pertanyents al Curat de Castellserà. Pagaria 325 rals.
 - El dia 6 de setembre del 1844 adquirí 1 jornal 10 pórques de terra pertanyents a la

- Confraria d'Agramunt. Pagaria 400 rals.
-El dia 6 de setembre del 1844 adquirí 3 jornals 8 pórques de terra pertanyents a la Confraria d'Agramunt. Pagaria 1.650 rals en títols.
- MESTRES, Isidre:
Resident a Lleida.
Courer.
Adquirí 1 jornal 4 pórques de terra a Cedó, pagant 1.900 rals.
- MIAS, Pere:
Resident a Tàrrega, potser emparentat amb Pere Mias i Codina, polític i advocat (diputat republicà el 1868). El dia 5 d'abril del 1842 adquirí un hort al camí Talladell-Tàrrega d'1 jornal 1 porca, pertanyent als Carmelites Calçats de Tàrrega. Pagà 45.500 rals en títols i en 8 pagues.
- MINGUELL, Antoni:
Resident a Barbens.
El dia 11 de juliol del 1845 adquirí 4 jornals 10 pórques de terra a Barbens. Pagaria 3.800 rals.
- MINGUELL, Jaume:
Resident a Torregrossa i el 1852 a Tàrrega.
Accionista del "Canal de Urgel".
El dia 11 de juliol del 1844 adquirí 21 jornals de terra a Vilanova de la Barca. Pagaria 2.280 rals en metàl·lic.
- MIR I BRESCA, Josep:
Resident a La Seu d'Urgell.
Recaptador d'impostos de La Seu.
-El dia 2 de gener del 1844 adquirí 2 jornals 6 pórques de terra. Pagà 10.550 rals en metàl·lic.
-El dia 28 de gener del 1844 adquirí pati al terme de Montellà. Pagà 4.360 rals en metàl·lic.
- MIRET, Francesc:
Resident a Torres de Segre.
Especulador de grans i llogador de mobles.
-El dia 2 d'agost del 1845 adquirí 2 cases a Castellans. Pagaria 10.332 rals en metàl·lic.
-El dia 18 de juliol del 1849 adquirí 2 cases i castell a Torres de Segre de SJJ. Pagaria 262.960 rals en metàl·lic.
-El dia 14 de juliol del 1849 adquirí corral, hort, bassa a Torres de Segre de SJJ. Pagaria 8.294 rals en metàl·lic.
-El dia 22 de novembre del 1843 adquirí 12 jornals 6 pórques de terra a Vilanova dels Remolins. Pagaria 58.000 rals en metàl·lic.
- MITJANA, Antoni:
Comerciant de Barcelona.
Fiador dels arrendaments d'Ignasi Girona i del Marquès d'Alfarràs.
-El dia 23 de desembre del 1845 adquirí molí de farina a Torre Neral, i el dia 23 de novembre del 1843 adquirí 54 jornals de terra al costat del molí de Torre Neral. Pagaria en títols la quantitat de 130.000 rals.
- MOMBRA, Julià:
Resident a Barcelona.
El dia 14 de juliol del 1841 adquirí una casa al carrer Nou, 23, de Lleida, pertanyent a

- les Clarisses de Lleida. Pagaria 28.500 rals en títols.
- MONFA, Francesc:
 Resident a Bullidó.
 Propietari.
 -(vegeu F. Huguet).
 -El dia 1 de maig del 1844 adquirí 5 jornals de terra a Tornabous, pertanyents al Curat de Tarròs. Pagaria 9.400 rals en metàl·lic.
- MONFORT, Francesc:
 Resident a Torrente de Cinca.
 Hisendat important de la província d'Osca. El 1833 començà la seva activitat de criar cucs de seda amb uns mètodes molt avançats, tal com es feia a Europa. Comptava amb boscos de moreres prop del Cinca (prop de 300.000 arbres). Es tractava d'arbres de 20 pams d'alçada ingertats amb la millor espècies de morera espanyola. Fins feia pocs anys aquests terrenys eren un "soto" amb pedres, el senyor Monfort hi construï un malecò per evitar inundacions del riu. A més compta amb 80.000 rals moreres "multi-caulé" de 25 pams d'alçada, es multipliquen per estaca i de la poda anual ja se'n treuen més de 3 milions de plantes noves a punt de replantar. Aquestes moreres a França creixen en 9 pams i aquí 13, se n'obté 3 collites a l'any.
 El cuc de seda és el "tribolinitis" de tercera cria. Per filar el capoll s'utilitza 10 torns dirigits per 6 noies. la seda filada el 1842 va valer 104 rals la lliura. Es pot veure doncs els avantatges de la novetat i la feina que dóna a les noies del poble.
 El 1844 la Diputació Provincial d'Osca enviava al ministeri de Governació mostres de seda filada pel senyor Monfort, la Reina va disposar que una mostra d'aquest teixit figurés al Conservatori d'Arts per "*...a honra del interesado y estímulo de emprendedores...*" i el senyor Monfort rebia la "Cruz de Comendador en la Real Orden de Isabel la Católica".
 -El dia 29 de setembre del 1841 adquiria 53 jornals de terra dels Bernats d'Escarp al terme de Massalcoreig per 215.950 rals.
 -També adquirí d'edifici enrunat del convent dels Bernats d'Escarp. No consta el preu.
- MONSONIS, Antoni:
 Resident a Lleida.
 El dia 24 d'abril del 1849 adquirí casa al carrer Juncosa d'Albagès, pertanyent al Monestir de Poblet. Pagaria 60 rals en títols.
- MONTANER, Domènec:
 Vegeu Gras, Francesca.
- MONTSERRAT, Salvador:
 Resident a Balaguer el 1845.
 Mercader de "paños y sedas, algodón y lana, ordinarios al pormenor".
 A l'any 1849 adquirí casa al carrer Major, 36 de Balaguer, pertanyent als Trinitaris d'aquesta vila. (convent).
- MOR, Joan:
 Resident a Albagès.
 Germà de Francesc Mor, diputat conservador el 1871.
 El dia 9 de desembre del 1848 adquirí 5 jornals 4 pórques de terra a Albagès. Pagaria en metàl·lic 7.200 rals.
- MOR, Jaume:
 Resident a Albagès.
 Germà de Francesc Mor, diputat conservador el 1871. El dia 23 de novembre del 1842

- adquirí casa i terra (?) a Juncosa. Pagaria en metàl·lic 31.900 rals.
- MORAGUES, Ferran: Resident a Barcelona.
Escrivà, propietari i regidor de l'Ajuntament Provincial de Barcelona el 1849. (Diario de Barcelona, 8 d'agost del 1849).
-El dia 31 d'octubre del 1844 adquirí 21 pórques de terra al terme de Llobera, pertanyents a les Monges de l'Ensenyança de Solsona. Pagaria 1.075 rals en metàl·lic en 8 pagues.
-El dia 4 de febrer del 1846 adquirí 76 jornals de terra a Tartarull. Pagaria 51.089 rals en metàl·lic.
-El dia 19 d'abril del 1844 adquirí 146 jornals de terra a Guardiola. Pagaria 65.206 rals.
- MORELL, Vicenç:
Resident a Balaguer.
-El dia 11 de juliol del 1844 adquirí 1 jornals 10 pórques de terra a Barbens. Pagaria 1.550 rals.
-El dia 11 de juliol del 1844 adquirí 10 jornals 9 pórques de terra a Castellserà. Pagaria 2.160 rals.
- MORERA, Josep:
Resident a Lleida.
Botiguer de robes.
Potser emparentat amb Jaume Morera i Magí Morera i Galícia, diputats conservadors de Lleida el 1876.
El dia 11 de març del 1843 adquirí 6 jornals de terra a Vilagrassa, pertanyent al Curat de Vilagrassa. Pagaria 7.000 rals en metàl·lic.
- MORERA I FARRE, Ramon:
Resident a Santa Coloma de Queralt.
El dia 8 de juliol del 1844 adquirí 1 jornal 7 pórques de terra a Arbeca, pertanyent al Curat d'Arbeca. Pagaria 950 rals.
- MORLIUS, J. Antoni:
Resident a Lleida.
Comerciant, prestador de diners, arrendador del peatge del pont de Lleida per 100.200 rals i arrendatari dels drets provincials del pont de Lleida per 160.000 rals, propietari d'una tartana de quatre cavalls i del "Mesón Morlius", governador de la província el 1846 i accionista del Canal d'Urgell. Accionista del ferrocarril Barcelona-Saragossa, comptava amb 650 accions i el seu germà J.M. Morlius tenia 100 accions, de la línia Reus-Tarragona i també era propietari. Jaume Nadal i Albert Camps remataven per ell. Administrador de les rendes de les comandes de Sant Joan de Jerusalem.
-El dia 24 de juny del 1842 adquirí el llenyer de les Clarisses de Lleida per 2.700 rals. Pagaria en metàl·lic.
-El dia 21 de novembre del 1843 adquirí 2 jornals 7 pórques de terra horta a la partida Rejolà de Lleida, pertanyent a les Clarisses de Lleida. Pagaria 104.000 rals en metàl·lic i en 8 pagues.
-El dia 20 de juliol del 1842 adquirí casa al carrer Plateria, 33, de Lleida, pertanyent als Carmelites Descalços de Lleida. Pagaria 12.200 rals en metàl·lic i en 8 pagues.
-El dia 18 de gener del 1843 adquirí 31 jornals 5 pórques al terme de Solsona, pertanyents als Dominics de Solsona. Pagaria 92.855 rals. Les rematava en nom de Francesc Codoñet de Solsona però després les abonava ell.
-(vegeu Sala, J.-Scala Dei).

-El dia 21 de novembre del 1843 adquirí molí de farina i terra a Gerri de 2 jornals 7 pórques, pertanyents als Benets de Gerri. Pagaria 61.000 rals en metàl·lic.

-El dia 15 de desembre del 1848 adquirí 25 jornals 6 pórques de terra a Albagès, pertanyent al Monestir de Poblet. Pagaria en metàl·lic 31.911 rals.

-El dia 9 de desembre del 1848 adquirí 1 jornal 8 pórques de terra, pertanyent al Monestir de Poblet. Pagaria en títols 1.040 rals.

-El dia 19 de maig del 1842 adquirí 2 cases a Lleida, carrers Sant Martí i Tallada. Pagaria en títols 104.845 rals.

-MURLANS I TORRES, Francesc:

Resident a Madrid i Barcelona.

Comerciant.

Fill de F. Murlans i Llopart de Madrid. Antoni i Magdalena Rexachs de Madrid remataven per ell, i Baptista Romeu també. En ocasions actuava d'intermediari pel marquès de Remisa, per exemple en el cas del convent dels Mercedaris de Lleida. Observem la seva afició en l'adquisició de boscos:

-El dia 23 de juliol del 1843 adquirí 8 jornals de terra, bosc de Can Llord al terme de Llobera, de 509 jornals 11 pórques, bosc al terme de Llobera, de 271 jornals, bosc de Can Perecamps, al terme de Llobera, de 535 jornals 3 pórques o bosc al terme de Perecamps, de 428 jornals. Tot plegat, pertanyent a les Monges de l'Ensenyança de Solsona, 99.522 rals pagats en títols.

-El dia 23 de desembre del 1843 adquirí heretat al terme de Pinell, heretat "hostal del Geli" a Pinell, casa a Clarà, heretat "Cancastell" a Pinell, part vinya i bosc, pertanyent tot als Dominics de Solsona, 2.485 jornals. Pagaria 1.215.700 rals.

-El dia 3 de juliol del 1844 rematava la "Xisperta" però el mateix dia la revenia al marquès de Remisa. Pertanyia a Scala Dei i n'havia abonat 500.000 rals.

-El dia 24 d'octubre del 1846 adquirí 120 jornals de terra, més una pallera i dos corrals a Pont de Suert, pertanyents als Bernats de Lavaix. Pagaria en títols 125.000 rals.

-El dia 29 de setembre del 1842 adquirí 2 jornals de terra a Escarp, pagant en títols 1.240 rals.

-A Sòria adquirí 1.671 hectàrees per 1.213.000 rals. De vegades apareix com a Murlans i companyia, rebent finques desamortitzades sobretot de G. Remisa.

-A la província de Lleida hi esmerçà 1.316.462 rals.

-NADAL I MEROLES, Jaume:

Resident a Lleida (1804-1872), nat i mort a Lleida.

Metge.

Formava part de l'Ajuntament de Lleida el 1852, cap de milícies el 1834 durant el govern provincial i durant el Bienni Progressista, durant la monarquia isabelina evolucionà cap al moderantisme, però durant el pronunciament del 29 de setembre del 1868 farà costat als progressistes de Lleida.

El 1837 apareixia la nova "Societat de Fomento de la Il·lustración" de caràcter liberal, es creà premsa liberal i Biblioteca Provincial alimentada amb llibres de convents extingits i dirigida per Jaume Nadal. Donava classes a l'Institut de Lleida, tenia al seu càrrec les assignatures de Història Natural i Agricultura.

-El dia 23 d'agost del 1842 adquirí un hort de la partida Rufeia de 3 jornals, pertanyent a les Monges de l'Ensenyança, a Lleida. pagaria 59.766 rals en títols.

-El dia 23 de setembre del 1842 adquirí una horta de la partida Rufeia de 5 jornals 1 porca, pertanyent a les Monges de l'Ensenyança de Lleida. Pagaria 73.500 rals en

- títols i en 8 pagues.
- NOGUES, Antoni i Cia:
(Torà, Antoni i Erola, Francesc)
Residents a La Seu d'Urgell?
El dia 12 d'octubre del 1841 adquiriren 4 jornals de terra campa de regadiu al terme de La Seu, pertanyent als Agustins de La Seu. Pagaria 96.800 rals en títols i en 8 pagues.
 - OLIU, Josep:
Resident a Barcelona.
D'ofici sabater i tenia l'establiment a la Plaça de l'Angel, 5 de Barcelona.
El dia 29 de setembre del 1842 adquirí 18 jornals de terra a Massalcoreig, pagant 8.500 rals.
 - OLIVE, Francesc:
Resident a Lleida.
El dia 1 de juliol del 1842 adquirí cases al carrer Obradors 30-31, pertanyents a les Clarisses de Lleida. Pagaria en metàl·lic la quantitat de 12.000 rals.
 - ORIOI I ARGELAGA, Pau:
Resident a Albagès.
El dia 9 de desembre del 1848 adquirí 1 jornal de terra al terme d'Albagès, pertanyent al Monestir de Poblet. Pagaria en metàl·lic 1.200 rals.
 - ORIOI I BARBES, Josep:
Resident a Albagès.
El dia 9 de desembre del 1848 adquirí 1 jornal 1 porca de terra a Albagès, pertanyent al Monestir de Poblet, pagant en títols i en metàl·lic 1.450 rals.
 - ORIOI I QUADRAT, Josep:
Resident a Albagès.
El dia 9 de desembre del 1848 adquirí 7 jornals de terra a Albagès, pertanyent al Monestir de Poblet. Pagaria 11.460 rals.
 - ORRIT, Teresa i Isidre:
Residents a Arbeca.
El dia 21 de gener del 1842 adquiriren 5 jornals 8 pórques de terra al terme d'Arbeca, pertanyent als Mercedaris de Sant Ramon. Pagarien en metàl·lic 22.350 rals i en 8 pagues.
 - OVIEDO I GIL, Manuel de:
General, governador militar de Lleida, casat amb Maria Dolores Chavero.
-El dia 13 de novembre del 1842 adquirí una heretat a Os Balaguer de 294 jornals. Pagaria 600.999 rals.
-A l'abril del 1843 adquirí un convent a Os Balaguer per 103.400 rals.
-El dia 22 de juny del 1844 adquirí un graner a Lleida, per 142.000 rals.
 - PERELLO, Antoni:
Resident a Vilagrassa.
Fill de Miquel Perelló, comerciant.
-El dia 17 de novembre del 1840 adquirí 8 jornals 1 porca de terra al terme d'Anglesola, pertanyent als Mercedaris de Tàrraga. Pagaria 76.200 rals en títols.
-El dia 26 de febrer del 1844 adquirí 16 pórques de terra a Vilagrassa. Pagaria en metàl·lic la quantitat de 4.933 rals.
 - PIPO I POMES, Antoni:
Resident a Cervera. Forner. Casat en primeres núpries amb Ramona Palou i Esteve i

en segones amb Paula Arsigues i Farré. El dia 12 de novembre del 1847 adquirí un convent i un hort de 3 pórques, pertanyents als Franciscans de Cervera. Pagaria 104.758 rals.

-PLA I SANCHO, Josep:

Resident a Tàrrega.

Procurador. Tenia una botiga de pa a Balaguer i una d'espardenyes.

Antoni Nivella, (albeitar de Balaguer), rematava per ell.

-El dia 31 d'octubre del 1844 adquirí era al terme de Tàrrega, de 6 pórques, pertanyent als Mercedaris de Tàrrega. Pagaria 3.640 rals en títols i en 8 pagues.

-El dia 8 de desembre del 1840 adquirí 2 jornals 2 pórques de terra al terme de Balaguer, pertanyent als Dominics de Balaguer. Pagaria 22.532 rals

-El dia 30 d'octubre del 1840 adquirí 3 jornals 10 pórques de terra al terme de Balaguer, pertanyent als Franciscans de Balaguer. No consta la quantitat que pagaria en títols.

-El dia 30 de juliol del 1844 adquirí convent dels Franciscans de Balaguer, per 152.000 rals.

-POCH, Anastasi:

Resident a Sant Julià de Lòria.

Antoni Duarri, sastre de Lleida, rematava per ell.

-El dia 17 de febrer del 1843 adquirí en societat amb Josep Prim i Baptista Pujades 4 jornals 4 pórques a Sanaüja i 74 jornals a Vilanova de l'Aguda. Tot plegat 36.200 rals en títols i en 8 pagues.

-El dia 20 de juliol del 1842 adquirí 2 cases al carrer Argenteria 23 i 32 de Lleida, pertanyents als Carmelites Descalços de Lleida. Pagaria 30.000 rals en metàl·lic.

-El dia 19 de maig del 1843 adquirí amb Pere Mulet 2 jornals de terra horta de la partida Rufeia de Lleida, pertanyent als Carmelites Descalços de Lleida. Pagarien 51.000 rals.

-El dia 1 de març del 1849 adquirí la Hisenda "Borda dels Frares" per 254 jornals, pertanyent als Mínims de Ponts. Valia 402.000 rals i ell en pagaria 201.946, en metàl·lic i en 8 pagues.

-POCH, Pau:

Resident a Sant Julià de Lòria.

El dia 20 de setembre del 1844 adquirí 18 jornals 9 pórques d'hortos i terra campa a La Seu d'Urgell, pagant en títols 50.800 rals.

-PONTS, Jaume:

Resident a Bellpuig.

-El dia 20 d'abril del 1840 adquirí 3 jornals 9 pórques de terra a Bellpuig, pertanyent als Franciscans de Bellpuig. Pagaria en títols 6.300 rals.

-El dia 13 de març del 1843 adquirí 8 jornals 8 pórques de terra a Bellpuig, pertanyents a les Monges de Vallbona. Pagaria 11.400 rals en metàl·lic.

-PORTA, Ramon:

Resident a Cervera. Pagès.

El dia 31 d'octubre del 1842 adquirí 24 jornals al terme de Ciutadilla, pertanyents als Dominics de Ciutadilla. Pagaria en títols 151.200 rals.

-PRATS, Jaume:

Resident a Tremp.

Farmacèutic.

El dia 11 d'agost del 1849 adquirí un solar i convent pertanyent als Dominics de

- Tremp. Pagaria en metàl·lic 30.700 rals.
- PRIM, Josep i Cia (Bonaventura Lamarca):
 Resident a Lleida.
 Fabricant de sabó amb caldera de 45 a. i adroguer.
 Diputat a Corts a Madrid el 1842. La diligència en què viatjava en prendre possessió del càrrec fou robada a Pedragosa entre Fraga i Lleida, a més hi viatjaven el diputat Vilaregut i senyora i la marquesa de Castellósrius.
 -El dia 21 de gener del 1842 adquirí una casa al carrer Nou, 25 de Lleida, pertanyent a les Clarisses de Lleida, pagant 16.000 rals en títols.
 -El dia 24 de juliol del 1842 adquirí una casa al carrer Clavell, 36 de Lleida, pertanyent a les Clarisses de Lleida. Pagaria en títols 16.000 rals.
 -El dia 14 d'agost del 1840 adquirí hort a Pardinyes Altes de Lleida d'1 jornal 10 pórques, pertanyent a les Monges de l'Ensenyança de Lleida. Pagaria 16.200 rals en metàl·lic i 8 pagues.
 -El dia 5 d'octubre del 1842 adquirí casa i corral al carrer Argenteria 16 de Lleida, pertanyents als Carmelites Descalços de Lleida. Pagaria 3.600 rals.
 -El dia 24 d'agost del 1843 adquirí casa al carrer Segarra, 33, 1^a de Lleida, pertanyent als Trinitaris de Lleida. Pagaria en títols 5.400 rals.
- PUIG I BOSCH, Gaietà:
 Resident a Tàrrega, Belianes i Talladell.
 Propietari del molí d'oli de 2 premses de Tàrrega, considerat comerciant de primera classe. El seu fill Gaietà Puig i Boladeres fou diputat liberal el 1876. Es conserva el seu arxiu particular a Talladell "Arxiu de la família Gassol-Puig de Talladell". El dia 28 d'abril del 1842 adquirí 31 jornals 7 pórques de terra a Portell, pertanyents als Mercedaris de Sant Ramon. Pagaria 32.500 rals en metàl·lic i en 8 pagues.
 -El dia 24 de novembre del 1840 adquirí 2 jornals 3 pórques de terra a Anglesola, pertanyents als Mercedaris de Tàrrega. Pagaria 3.500 rals en títols.
 -El dia 26 de gener del 1840 adquirí un hort pertanyent als Dominics de Balaguer, de 2 jornals pagant en metàl·lic la quantitat de 15.000 rals en 8 pagues.
 -El dia 13 de març del 1843 adquirí 12 jornals 11 pórques a Bellpuig, de les Monges de Vallbona, pagant 45.220 rals en metàl·lic.
- PUIG I COLL, Joan:
 Resident a Agramunt.
 Comerciant. Accionista del "Canal de Urgel".
 Els tres germans Puig, Joan, Josep i Francesc pertanyien a la "Germandat de la Sang" de la vila d'Agramunt. Era una organització de caràcter filantròpic. Eren rics propietaris.
 Francesc Benet rematava per ell.
 -El dia 20 de juliol del 1838 adquirí 100 jornals 4 pórques de terra, pertanyents als Mercedaris d'Agramunt. Pagaria 118.926 rals en títols i en 8 pagues.
 -El dia 31 d'octubre del 1843 adquirí molí d'oli a Alguaire, pertanyent a les Monges d'Alguaire, pagant 136.000 rals en títols.
 -El dia 31 de maig del 1845 adquirí 77 jornals de terra a Guardiola, pertanyents als Missionistes de Barcelona. Pagaria 80.600 rals.
 -El dia 6 d'octubre del 1844 adquirí 2 jornals 3 pórques de terra a Agramunt, pertanyents a la Confraria d'Agramunt. Pagaria 9.500 rals.
- PUIG I COLL, Francesc:
 Resident a Poal el 1842, el 1847 a Balaguer i a Lleida el 1850.

Al 1850 era alcalde de Lleida.

Joan Carulla i Antoni Laberina remataven per ell.

Ocupava el lloc número 34 de la llista de grans contribuents de la província de Lleida.

-El dia 6 de febrer del 1842 adquirí una peça de terra d'1 jornal al terme de Balaguer, de les Clarisses de Balaguer, per 14.400 rals en títols i en 8 pagues.

-El dia 26 de febrer del 1842 adquirí una peça de terra campa de les Clarisses de Balaguer de 16 jornals al terme de Balaguer per 8.400 rals en títols i en una paga.

-El dia 18 de gener del 1841 adquirí un hort a Balaguer pertanyent als Carmelites Descalços de Balaguer, de 15 pórques. Pagaria 61.700 rals en títols.

-Al 1842 adquirí un hort a Balguer d'1 jornal 8 pórques, pertanyent als Trinitaris de Balaguer. Pagaria 11.500 rals en títols.

-El dia 6 d'abril del 1842 adquirí un hort a Balaguer de 5 jornals 2 pórques, pertanyent als Dominics de Balaguer. Pagaria 41.813 rals en títols.

-El dia 26 de juliol del 1842 adquirí la heretat "Cases de Barbens" a Anglesola, pertanyent al Monestir de Poblet, de 231 jornals. Pagaria 283.000 rals en títols.

-Adquirí casa a la Plaça Major d'Agramunt, pertanyent a les Magdalenes de Barcelona, pagant en títols 101.000 rals.

Tot plegat invertiria 521.813 rals en la compra de béns.

-PUIG, Ramon:

Resident a Lleida.

Tractant de carns.

-El dia 10 d'abril del 1840 adquirí dues cases al carrer Carretera, 2 i 3 de Lleida, pertanyents a les Clarisses de Lleida. Pagaria en títols 108.080 rals.

-El dia 11 d'agost del 1841 adquirí una horta de la partida Fontanet de Lleida d'1 jornal 8 pórques, pertanyent a les Clarisses de Lleida. Pagaria 80.000 rals en títols i en 8 pagues.

-El dia 12 de gener del 1844 adquirí 4 jornals de terra a Puigvert de Lleida, pertanyent a Scala Dei. Pagaria 3.200 rals en títols.

-PUJADES, Joan Baptista:

Resident a Lleida.

-El dia 22 de març del 1846 adquirí el dret a "pastar de les herbes del Mas Clariana" al terme de Ponts, pertanyent als Agustins de Sanaüja. Pagaria en 8 pagues i en metàl·lic.

-Adquirí un molí d'oli a Borges en metàl·lic, per 179.000 rals.

-PUJAL, Joan:

Resident a Civis.

El dia 4 de juliol del 1841 adquirí una masia i un prat de 13 jornals 3 pórques, pertanyents als Dominics de La Seu. Pagaria en metàl·lic 13.850 rals.

-QUER, Gaietà:

Resident a Aitona.

Hisendat de la família Quer d'Aitona. Entre els seus descendents trobem Pius Font i Quer (fill de Sofia Quer i Roca, néta(?) de Gaietà). Capdavanter de la botànica catalana.

El dia 31 d'agost del 1839 adquirí 37 jornals de terra a Seròs pertanyents als Trinitaris d'Avinganya. Pagaria en metàl·lic 10.010 rals.

-QUER, Marià:

Resident a Granja d'Escarp i el 1846 a Lleida.

Hisendat. Diputat conservador el 1876. Formava part de la junta gestora per a la

construcció de ferrocarril entre Espanya i França (pel Noguera Pallaresa). Tenia arrendats els fons de les terres ermes del terme de Seròs. Mateu Palau rematava per ell.

-Adquirí una casa al carrer Palma, 5 de Lleida per 14.900 rals i una altra al carrer Cavallers, 23 per 355.000 rals. Ambdues pertanyien a les Monges de l'Ensenyança de Lleida. Pagaria en títols i en 8 pagues.

-El dia 18 d'abril del 1849 adquirí a Castellldans 6 pórques de Scala Dei per 2.640 rals.

-El dia 14 de juliol del 1849 adquirí un molí d'oli i farina a Torres de Segre, en societat, però no sabem el nom dels altres socis, per 171.072 rals.

Tot plegat invertia la xifra de 543.612 rals.

-REBERTER, Ramon:

Resident a Guissona.

El dia 27 de juny del 1844 adquirí 3 cases al carrer Estudi i carrer Bisbal de Guissona per 328.600 rals. Pagaria en metàl·lic.

-REBES, Bertomeu:

Resident a Lleida.

-El dia 25 de febrer del 1845 adquirí 7 jornals de terra al terme de Gósol, pagant en metàl·lic 8.799 rals.

-El dia 25 de febrer del 1845 adquirí 8 jornals de terra al terme de Gósol, pagant en metàl·lic 22.164 rals.

-El dia 25 de febrer del 1845 adquirí 1 jornal 9 pórques de terra a Sanauja, pagant en metàl·lic 3.095 rals.

-El dia 23 de novembre del 1843 adquirí pati a Montellà, al Capítol Seu, pagant en metàl·lic 2.873 rals.

-REIG I QUADRAT, Miquel:

Resident a Albagès.

El dia 9 de desembre del 1848 adquirí 4 jornals 2 pórques de terra a Albagès, pertanyents al Monestir de Poblet. Pagaria 6.820 rals en metàl·lic.

-REMISA I MIARONS, Gaspar:

Resident a Madrid.

Capitalista.

Francesc Murlans era el seu intermediari.

-El dia 28 d'agost del 1845 adquirí convent al carrer de Sant Antoni de Lleida, pertanyent als Mercedaris de Lleida. Pagaria 282.000 rals en títols.

-El dia 3 de juliol del 1844 adquirí "La Xisperta", al terme de Castellldans, de 1.272 jornals, pertanyent a Scala Dei. Pagaria 500.000 rals en títols.

-El dia 23 de juliol del 1848 adquirí una heretat a Castellldans de 220 jornals, pertanyent a Scala Dei. Pagaria en títols 221.000 rals.

Tot plegat abonà la xifra de 1.003.000 rals. A. Sòria també adquirí béns desamortitzats, concretament quatre finques de 1.150 hectàrees per 995.599 rals.

De la seva biografia sabem que nasqué a Sant Hipòlit de Voltregà, sembla ser que la seva família procedia dels Països Baixos; la fortuna de la família no deuria ésser massa considerable, almenys no ho fou prou per a l'ambició de l'hereu, Gaspar, que vers l'any 1810 comença a fer soroll en el món de les finances de Barcelona. La seva fortuna es forjà en anys especialment difícils: 1812-1822.

La seva col·laboració amb les autoritats franceses no fou cap obstacle, una vegada evacuada la ciutat per les forces napoleòniques, féu bon servei als exèrcits reials.

L'any 1818 funda la casa "Remisa i Casals", de la qual era soci el seu cosí Josep

Casals i Remisa, encara que la major part del capital era seu. Comença aquí la seva carrera com a banquer.

L'any 1823 fou decisiu per a ell. Es féu càrrec de l'avituallament de l'exèrcit francès, li costaria molt de rescabalar els diners invertits en l'empresa, fins que l'any 1826 i amb l'ajut del general Castaños se'n sortirà. Així comença a introduir-se en els cercles oficials de la Secretaria de Hisenda. El ministre López Ballesteros l'anomena Director General del Tresor Reial, el mateix any 1826.

Entretant la banca de Barcelona quedà en mans del seu cosí, i a Madrid fundarà una sucursal de la casa "Casals i Remisa" que aviat superaria la central de Barcelona.

Remisa no fou un polític ni es lligà obertament a cap partit, però per comunió d'ideals, s'acostà al partit moderat.

Altres negocis seus foren les mines de carbó de Guadalcanal i Riotinto, i el Canal de Castella aquest darrer amb el 70% del capital.

L'any 1833 presentaria la dimissió del càrrec, i el 1843 seria senador. Poc intervingué en política, però la seva influència a la capital va créixer molt. Comptava amb l'amistat de la reina Maria Cristina, fins i tot assessoraria a Ferran II de Nàpols. L'any 1835 se li concedí el títol de Vescomte de la Casa Sanz i Marquès de la Casa Remisa.

Una carta de Llauder reflecteix la seva indignació davant el bandolerisme dels barcelonins pels fets de juliol de 1835. No elogiava la política desamortitzadora de Mendizàbal, la qualificà d'injusta i desencertada econòmicament (Paradoxa).

Admirava França i la política de Guizot, gran amic seu. Des de Madrid no oblidava la màxima aspiració de la burgesia catalana: el proteccionisme.

Una vegada acabada la construcció del Canal de Castella, emprengué la construcció del Canal d'Urgell: 1844. Era sense cap mena de dubte el punt més alt de la carrera d'en Remisa.

L'empresa que ocuparia el final de la seva vida fou el Banc de Isabel II, presidit per ell, i concebut amb les noves directrius de la Banca Europea. Fou rival del Banc de "San Fernando" que romania ja antic i encarcerat. Però amb la febre especuladora del 1847, Remisa hagué de suportar la fusió d'aquests dos bancs.

Morí l'any 1847 sense que la seva fortuna trobés digne continuador.

-REÑE, Josep Antoni:

Resident a Lleida i abans a Fondarella.

Fondista.

El dia 6 de novembre del 1843 adquirí casa, celler, trulls i corrals a Fondarella.

Pagaria 26.000 rals en títols.

-REXACH I CASTELLS, Antoni:

Resident a Lleida.

Xocolater i fabricant de sabó amb una caldera de 45a.

-El dia 31 d'octubre del 1841 adquirí juntament amb Magdalena Rexach la "Fonda la Bordeta" a Reramurs de Lleida, pertanyent als Trinitaris de Lleida. Pagaria 136.000 rals en títols.

-El dia 16 de setembre del 1847 adquirí 11 pórques de terra de la partida Fontanet, pertanyent als Trinitaris de Lleida. Pagaria 10.200 rals.

-El dia 8 de gener del 1840 adquirí una horta a la partida Jesús d'1 jornal. Pagaria 29.000 rals.

-El dia 19 d'abril del 1839 adquirí un hort d'1 jornal 7 pórques, pertanyent als Franciscans de Lleida. Pagaria 61.200 rals en títols.

-REY, Miquel:

- Resident a Albagès.
Pagès.
-El dia 23 de març del 1846 adquirí casa al carrer Forn de Vinaixa, pertanyent al Monestir de Poblet. Pagaria 6.000 rals.
-El dia 9 de desembre del 1848 adquirí 1 jornal 8 pórques de terra del Monestir de Poblet, pagant 1.900 rals en metàl·lic.
- RIBALTA, Antoni:
Resident a Guardiola de Ribelles.
El dia 10 de febrer del 1843 adquirí 55 jornals de terra dels Missionistes de Barcelona, per 30.300 rals.
- RIBE, Josep Antoni:
Resident a Lleida.
Hisendat i propietari d'una tartana de cinc cavalls, regidor de l'Ajuntament liberal de Lleida durant el Trienni.
El dia 16 d'abril del 1842 adquirí al mur Sant Ferran un hort, a Lleida, pertanyent als Carmelites Calçats de Lleida. Pagaria 1.600 rals en títols i en 8 pagues. No consta la grandària.
- RIBELLES, Josep Antoni:
Resident a Castellldans.
-El dia 11 d'agost del 1841 adquirí casa al carrer Forn de Castellldans, pertanyent a Scala Dei. Pagaria 162.000 rals en metàl·lic.
-El dia 3 de juny del 1841 adquirí casa al carrer Major de Castellldans, pertanyent a Scala Dei. Pagaria 5.000 rals en títols.
- RIERA I COMELLES, Josep:
Resident a Ponts.
Teixidor.
El dia 17 d'octubre del 1849 adquirí vinya a Ponts de 2 pórques de grandària, pertanyent als Mínims de Ponts. No consta el preu i pagaria en títols i en metàl·lic.
- RIERA, Pere:
Resident a Ponts.
-El dia 21 d'abril del 1841 adquirí 1 jornal 7 pórques de terra a Ponts, pertanyents als Mínims de Ponts. Pagaria 10.839 rals en metàl·lic.
-El dia 3 d'abril del 1844 adquirí 1 jornal d'erma a Ponts, per 530 rals pagats en metàl·lic.
-El dia 3 d'abril del 1844 adquirí 1 jornal d'erma a Ponts, per 290 rals pagats en metàl·lic.
- RIERA, Salvador: Resident a Bullidor.
El dia 1 de maig del 1844 adquirí 3 jornals de terra a Tornabous, pertanyents al Curat de Tarròs. Pagaria 3.300 rals en metàl·lic.
- RIVERA, Jacint: Resident a Gra.
El dia 18 de desembre del 1848 adquirí casa a Sant Martí de la Morana pertanyent als Missionistes de Guissona. No consta el preu pagat en metàl·lic.
- ROBINAT, Josep-SANS I QUERALT, Antònia:
Residents a Arbeca.
El dia 2 de juliol del 1844 adquirí 3 jornals de terra campa a Arbeca pagant 1.800 rals en metàl·lic.
- ROCA I BARCONS, Francesc:
Resident a Tàrrega.

El dia 20 de gener del 1849 adquirí un corral al carrer de la Font de Tàrrega, pertanyent als Agustins, per 625 rals en metàl·lic i una sola paga.

-ROCA, Joan Baptista:

Coronel graduat de l'exèrcit de terra i al "Diario de Barcelona" apareix com a coronel d'artilleria i hisendat. Secretari de la "Comisión especial para el repartimiento de la contribución territorial de Barcelona".

-El dia 13 de febrer del 1843 adquirí 225 jornals de terra a Archs, al Mas Bertran al terme de Castellldans, pertanyents a Scala Dei, per 205.500 rals.

-El dia 13 de febrer del 1843 adquirí 145 jornals de terra al terme de Concabella a Arcs, pertanyents a Scala Dei, per 140.000 rals.

-El dia 9 de desembre del 1840 adquirí el "Mas Roig" al terme de Juneda, pertanyent a Scala Dei, per 637 jornals de past. Pagaria 315.000 rals.

Però Joan Baptista Roca després d'acudir a les subhastes i rematar uns preus molt alts, al cap d'una o dues pagues es declarava insolvent, cedint les propietats a d'altres compradors. Pensem, però, que es podria tractar d'un especulador de béns immobles i qui sap si d'un home de palla de Josep Salomó o del Marquès de Remisa que sempre acudien a cobrir les seves insolvències.

-ROCA, Domènec:

Resident a Vilagrassa.

-El dia 23 d'abril del 1843 adquirí 1 jornal 10 pórques de terra. Pagaria en metàl·lic. No consta el preu.

-El dia 26 de febrer del 1844 adquirí 13 pórques reg. de terra pertanyent al Curat de Vilagrassa. Pagaria en metàl·lic 5.600 rals.

-ROCA, Josep: Resident a Verdú.

El dia 25 de maig del 1842 adquirí 6 pórques de terra a Verdú per 1.300 rals en metàl·lic.

-ROIG, Antoni:

Resident a l'Ametlla.

El dia 14 d'abril del 1849 adquirí 10 jornals de terra de S.J.J.a Cervera per 960 rals en metàl·lic.

-ROMEU, Joan Bautista:

Resident a Lleida.

Hisendat i contractista de l'enlluernat de la ciutat per 26.500 rals, tractant de carns i propietari d'un molí de dues bigues.

Republicà progressista, va fer costat a l'alçament del governador militar Josep Fernàndez de Teràn, el 1868 contra el règim isabelí.

-El dia 16 de setembre del 1842 adquirí una horta de la partida Fontanet de 2 jornals 5 pórques i de la partida Jesús d'1 jornal 8 pórques, pertanyents a les Monges de l'Ensenyança de Lleida. Pagaria 203.500 rals en títols i en metàl·lic.

-El dia 16 de setembre del 1842 adquirí una casa al carrer Tallada 2, de Lleida. Pagaria 18.775 rals.

-El dia 15 d'abril del 1841 adquirí casa a Portalet de Sant Andreu 12, de Lleida, pertanyent a Scala Dei, pagant 14.832 rals en títols.

-El dia 21 de gener del 1842 adquirí 6 jornals de terra pertanyents a Scala Dei, pagant 2.405 rals en metàl·lic i en 8 pagues.

-El dia 21 de gener del 1842 adquirí 15,5 jornals de terra de Castellldans, pertanyents a Scala Dei, pagant 2.900 rals en títols.

-El dia 21 de gener del 1842 adquirí casa al carrer Major de Castellldans, pertanyent a

- Scala Dei, pagant 5.000 rals en metàl·lic.
-El dia 21 de gener del 1842 adquirí 20 jornals de terra a Castellldans, pertanyents a Scala Dei, pagant 25.500 rals en metàl·lic.
-El dia 2 de març del 1844 adquirí 7 jornals 4 pórques de terra pertanyents al Curat de Benavent, pagant en metàl·lic 20.600 rals.
-El dia 25 de juny del 1843 adquirí 5 jornals 4 pórques a Cedó, pagant en metàl·lic 3.500 rals.
-Adquirí casa al capítol, de Lleida, pagant 13.900 rals en metàl·lic.
Tenia arrendades totes les finques d'1 jornal 7 pórques dels Franciscans de Lleida per 693 rals.
- ROMEU, Pere:
Resident a Lleida.
Propietari d'un molí d'oli de dues bigues.
Casat amb Magdalena Rexachs.
El dia 22 de desembre del 1843 adquirí un hort a la partida de la Mariola de 4 jornals.
No consta el preu.
- ROMEU, Ramon:
Resident a Lleida.
-El dia 9 de juliol del 1844 adquirí casa al carrer Nulius de Lleida, pagant en metàl·lic 9.600 rals.
-El dia 9 de juliol del 1844 adquirí casa al carrer Barri Nou del Pla, pagant en metàl·lic 14.200 rals.
- ROQUE, Serafi:
Resident a Tremp.
Hisendat. Formava part de la "Sociedad-Casino" de Tremp.
El dia 5 de maig del 1849 adquirí un molí d'oli a Sant Martí de la Barcedana, pagant 8.363 rals en metàl·lic.
- ROVIRA, Anastasi:
Resident a Lleida.
Ignasi Rovira de Lleida rematava per ell.
El dia 6 de desembre del 1849 adquirí 4 jornals 2 pórques de terra de la partida Rufeia de Lleida, pertanyents als Mercedaris de Lleida, pagant 12.933 rals.
- ROVIRA, Joaquim:
Resident a Cervera. Negociant.
Antoni Bach de Cervera rematava per ell.
El dia 9 de març del 1841 adquirí 7 jornals 10 pórques de terra campa a Cervera, pertanyent als Dominics de Cervera, pagant 25.350 rals.
- RUBIO, Miguel:
Resident a Vilosell.
El dia 16 de desembre del 1846 adquirí casa al carrer Església de Tarròs pertanyent al Monestir de Poblet, pagant 2.000 rals en metàl·lic.
- RUEDA, Julià:
Resident a Lleida.
El dia 4 d'agost del 1841 adquirí casa a la Plaça de Santa Maria 2, de Lleida, pagant 35.200 rals en títols.
- SAFONT I LLUCH, Josep:
Resident a Madrid, tot i que a Barcelona té casa al carrer Flassaders 5, 1^a.
Comerciant. Consta entre els grans propietaris d'Espanya.

Va néixer a Vic el dia 5 de juliol del 1803 i morí a Toledo el 4 de desembre del 1861. Fill de Josep Safont i Casarramona, amic de Mendizàbal i hàbil també en negocis.

Els avis paterns de Josep Safont Lluch eren traginers de Capolat prop de Berga, i els avis materns eren tintorers de Vic. El pare, Josep Safont Casarramona arrendava el "excusado" i el "novenos" de les vuit diòcesis de Catalunya, el delme del corretgiment de Girona entre 1813 i 1814. Participà en la fundació de la societat "Riera, Casals i companyia".

Josep Safont era l'hereu, els seus germans jaume (administrador de béns nacionals de la província de Barcelona), Miquel i Manuel (adquirí béns desamortitzats a Madrid i Toledo per 4 milions de rals) també eren hàbils negociants.

Josep estava vinculat al partit progressista, nomenat administrador dels béns del marquès de Besora, del comte de Navas i del comte de Santa Coloma. A part les seves operacions eren variadíssimes:

-Contractista de vestuaris de l'exèrcit.

-Participà en l'explotació de mines de carbó d'Astúries.

-Assentista del govern liberal.

-Vinculat als negocis del monopoli de la sal a Catalunya.

-Arrendatari del paper segellat.

-Propietari de la fàbrica on es produïen fanal per l'enlluernament públic, canons per a l'exèrcit, ponts de ferro, vies de ferrocarril, grues de ports,...

-Adquirí nombroses i valuoses finques a Santa Perpètua de la Mogoda, Tiana, Vic, Santa Eugènia, a part de Madrid.

-El dia 2 d'abril del 1839 adquirí 54 jornals 3 pórques d'horta a la partida de Granyena de Lleida, dels Agustins Calçats de Lleida, pagant 291.200 rals en títols.

-Adquirí dues cases a Lleida, una al carrer de la Palma i l'altra al carrer Segarra. També una horta de rec a la partida Sant Gil de la ciutat, tenia 3 jornals 7 pórques i valia 49.500 rals. Finalment el dia 16 d'abril del 1845 adquirí una horta a la partida Fontanet de 4 jornals 2 pórques per 100.000 rals de les Clarisses de Lleida.

Sempre pagava en títols i acudien a les subhastes el seu germà petit Manuel Safont i J.A. Morlius. Esmerçà a Lleida la xifra de 685.780 rals, tot en finques de bona qualitat, escollides gairebé.

Sevilla, Girona, Ciutat Real, Avila, Mallorca, Segòvia i Lleida (on ja al Trienni Liberal havia efectuat unes bones adquisicions sota el nom de la societat Riers, Casals, Remisa).

Morí en l'opulència sense deixar successió directa, la premsa sovintejava notícies de la seva greu malaltia. A la seva mort no faltaren ditiràmics elogis dedicats a la memòria de l'Excelentíssim Senyor Josep Safont i Lluch, cavaller de l'ordre de Carles III. Entre les persones que assistiren al seu enterrament s'hi comptava a Pasqual Madoz i Bravo Murillo.

La seva hereva fou la filla del seu germà Manel, Josefa Safont i Quiroga, cap dels altres germans tingué descendència.

-El dia 28 de juliol del 1838 adquirí un hort de 33 jornals 3 pórques a la partida de Vallcalent a Lleida, dels Dominics de Lleida per 170.000 rals.

-SALA, Antoni:

Resident a Balaguer.

Antoni Casals de Balaguer rematava per ell.

El dia 3 d'octubre del 1840 adquirí 1 jornal d'hort dels Franciscans de Balaguer, pagant 21.400 rals.

-SALA I GAY, Jaume:

A l'any 1844 resident a Balaguer.

-El dia 17 de maig del 1844 adquirí hort a Balaguer de 6 pórques, pertanyent als Carmelites Descalços de Balaguer, pagant en metàl·lic 1.700 rals.

-Al 1840 adquirí 8 jornals de terra al terme de Balaguer dels Dominics de Balaguer, pagant 5.900 rals.

-(amb societat amb J. Sala, R. Mestres, Manuel Tubau, J.A. Morlius) El dia 6 d'abril del 1842 adquirí "Torre Sala" de 323 jornals 8 pórques a les Borges pertanyents a Scala Dei, pagant en títols 301.000 rals.

-El dia 7 de maig del 1845 adquirí 3 jornals 1 porca de vinya a Ponts pagant 2.050 rals en metàl·lic.

-SALA I SANGRA, Francesc:

Resident a Ponts.

El dia 3 d'abril del 1844 adquirí 4 jornals 7 pórques de terra campa pagant en metàl·lic 3.786 rals.

-SALA, Ramon:

Resident el 1843 a Balaguer.

Vivia al carrer Teixidors de Balaguer.

Propietari d'un molí d'oli amb un subsidi de 266 rals. Procurador. De l'arrendament de l'entrada de vi pagava 18.200 rals. Domènec Serra rematava per ell. Diputat republicà el 1868 va fer costat al governador militar José Fernández de Terán en l'alçament contra Isabel II.

-El dia 7 de maig del 1847 adquirí 2 pórques de terra de les Carmelites Descalces de Balaguer i hort dels Reramurs de Balaguer, pagant 14.600 rals en metàl·lic.

-Era l'arrendatari de les 24 finques dels Dominics de Balaguer, eren la mateixa peça, però es fracturà i ell n'adquirí 8 i per l'arrendament pagava 4.533 rals.

-El dia 6 de novembre del 1838 adquirí 10 jornals de terra a Balaguer, dels Dominics de Balaguer, pagant en títols 110.445 rals.

-SALVADOR, Josep i Magí:

Residents a l'Atmella.

Pagesos.

El dia 24 d'abril del 1849 adquiriren 14 jornals de terra a l'Ametlla de l'ordre de Sant Joan de Jerusalem per 23.900 rals. Hi havia un molí de farina.

A Josep Salvador el succeí Carme Morros i Salvador, després el vengué a Ramon Revell i Roig fins el 1968.

-SAMPERE o SANTPERE, Marià:

Resident a Cervera.

Botiguer.

Propietari de 15 accions del ferrocarril Barcelona-Saragossa. Arrendatari de les finques de les següents comunitats:

-Comunitat de Solsona.

-Benefici de Sant Esteve i Sant Bertomeu de Vilagrassa.

-Curat de Vilagrassa.

-Curat de la Selva.

-Curat de Montargull.

-Curat d'Oden.

-Curat de Pallerols.

-Curat de Santa Maria de Monlleó.

- Curat de Taradell.
El dia 3 d'abril del 1844 adquirí un hort de 5 pórques dels Dominics de Cervera pagant 15.700 rals en metàl·lic i 8 pagues.
- SAMSO, Antoni:
Resident a La Pobla de Segur.
El dia 7 de maig del 1847 adquirí una casa al carrer Forn de La Pobla de Segur, pertanyent als Benets de Gerri, pagant 18.217 rals en metàl·lic.
- SANCHEZ DE LA CAMPA, Joan:
Resident a Lleida.
Catedràtic de Matemàtiques. Solicità l'entrada a la "Sociedad Médica General de Socorros Mutuos" Companyia Provincial de Barcelona.
El dia 9 de juny del 1844 adquirí casa al carrer Nou del Barri del Pla, 2, a Lleida, pagant 15.300 rals.
- SANGUES, Magí:
Resident a Cervera, "causídico" de professió i prestamista important en l'àmbit cerverí.
-El dia 9 de febrer del 1841 adquiria terra al terme de Cervera pertanyent als Agustins de Cervera, 13 jornals de terra campa i 2 pórques d'horta, tot plegat 46.600 rals, pagats en títols i en 8 pagues. Sotmesa a gravàmen: respectar la parceria.
-El dia 26 de novembre del 1846 adquirí 10 jornals 7 pórques de terra a Castellnou d'Olugues, pertanyent al Curat de Castellnou d'Olugues, pagant 9.250 rals en metàl·lic.
- SANROMA, Pere (amb Josep Vila):
Resident a Lleida.
El dia 31 d'octubre del 1839 adquiriren casa al carrer Segarra, 6 de Lleida, pertanyent a les Monges de l'Ensenyança de Lleida, pagant 34.260 rals en metàl·lic i en 8 pagues.
- SANTESMASES, Josep:
Resident a Gratapolls.
Hisendat i potser el pare del banquer lleidetà J. Santesmases. Tenia terres a Torregrossa, acudí a la reunió a Lleida per a planificar el canal d'Urgell. Adquirí la hisenda "Gratapolls", amb erm, bosc, casa i pleta, dels Mínims de Ponts de 87 jornals, pagant 6.000 rals en títols.
- SEIX I PONTS, Antoni:
Resident a Tremp.
Advocat i diputat. Fabricant d'aiguarent, venedor de planxes de ferro i d'oli. Comercinat de 1ª categoria. El dia 26 d'octubre del 1843 adquiria terra dels Dominics de Tremp, 77 jornals 3 pórques al terme de Talarn, pagat en títols 182.783 rals. Aquesta finca fou comprada en societat amb Francesc Soldevila (resident a Tremp, hisendat, diputat, i botiguer de roba de llana i de lenceria), Joan Dútil (resident a Tremp) i Josep A. López (advocat, diputat i notari de Tremp).
- SERO I CERVELLO, Ramon:
Resident a Albagès.
-El dia 9 de desembre del 1848 adquirí 4 jornals 8 pórques de terra a Albagès pagant 6.215 rals en metàl·lic.
-El dia 9 de desembre del 1848 adquirí un pati a Albagès, pertanyent al Monestir de Poblet, pagant 200 rals en metàl·lic.
- SERRA, Domènec-ARAJOL, Rosa:
Resident a Lleida.

- Distribuidor de fusta per a la construcció d'edificis.
-El dia 30 de setembre del 1840 adquiriren casa del forner al carrer Palma, 6 de Lleida, pertanyent a les Monges de l'Ensenyança de Lleida. Pagarien en títols 58.500 rals.
- SERRA, Miquel:
Resident a Granyena.
El dia 10 de març del 1849 adquirí 7 jornals de terra de l'ordre santjoanista pagant en metàl·lic 13.200 rals.
- SERRA, Ramon:
Resident a Tàrrega.
Secretari de l'Ajuntament de Tàrrega.
El dia 18 de novembre del 1848 adquirí 8 jornals de terra pertanyents als Missionistes de Guissona, pagant en metàl·lic 12.916 rals.
- SERRADELL, Joan:
Resident a La Seu d'Urgell.
Antoni Nivella rematava per ell.
El dia 19 de març del 1841 adquirí 2 jornals 9 pórques de terra dels Dominics de La Seu d'Urgell pagant 4.800 rals en metàl·lic i en 8 pagues.
- SERRAHIMA I SERRA, Pere:
Resident a Lleida.
Agrimensor.
El dia 14 d'agost del 1840 adquirí dues cases al carrer Segarra 7 i 8 de Lleida, pertanyents a les Monges de l'Ensenyança de Lleida, pagant 32.624 rals en títols i en 8 pagues.
- SERRES DE GAUDIER, Ramona:
Resident a Cervera.
Casada amb Tomàs Canosa, intermediari.
El dia 26 de gener del 1841 adquirí 71 jornals de terra dels Missionistes de Guissona per 506.400 rals pagats en títols.
- SOLA, Ramon:
Resident a Tàrrega.
Arrendatari de les finques dels Dominics de Balaguer.
-El dia 7 de juliol del 1844 adquirí casa als afores de Tàrrega, pertanyent als Mercedaris de Tàrrega, pagant 5.480 rals en metàl·lic i en títols.
-El dia 18 de maig del 1843 adquirí també finques dels Carmelites Calçats de Balaguer, un hort de 2 pórques, tot plegat 14.600 rals en metàl·lic i en 8 pagues.
- SOLA, Silvestre:
Resident a La Seu d'Urgell o Coll de Nargó?
Camil Boix rematava per ell.
-El dia 28 de juny del 1839 adquirí 7 jornals 6 pórques de terra de regadiu, al terme de La Seu per 86.500 rals, pagant en títols i 8 pagues, la darrera era abonada el 6 de novembre del 1847.
-El dia 5 d'agost del 1840 adquirí 30 jornals al terme de La Seu pertanyents als Dominics de La Seu, pagant 185.000 rals en títols.
-El dia 8 de desembre del 1843 adquirí vinya al terme de La Seu d'Urgell, pertanyent a les Monges de l'Ensenyança de La Seu. Pagava la xifra de 101.200 rals en metàl·lic i en 8 pagues.
- SOLDEVILA, Josep:

- Resident a Lleida, veí excel·lentíssim.
Diputat liberal.
- El dia 21 de gener del 1842 adquirí 6 jornals 5 pórques de terra horta a Alpicat pertanyent a les Clarisses de Lleida, pagant 30.730 rals en títols
 - El dia 14 de maig del 1849 adquirí un cens irredimible del Monestir de Lavaix, pagant en títols.
- SOLE, Josep:
Resident a Arbeca.
El dia 8 de juliol del 1844 adquirí 3 jornals 10 pórques de terra campa a Arbeca pagant 1.150 rals.
- SOLE, Miquel:
Veí de Balaguer dedicat a "arriendos diversos".
Adquirí 7 jornals 2 pórques de terra a Santa Linya pertanyent als Premonstratessos de les Avellanes, pagant 8.400 rals.
- SOLSONA I VILA, Pau:
Resident a Cervera.
Propietari i "causidico" de professió, casat amb Antònia Granell (filla de militar), el seu fill Ignasi Solsona i Granell vivia el 1896 en aquesta casa amb la senyora Marimon.
Tenia 2 accions del ferrocarril Barcelona-Saragossa. El dia 14 de maig del 1846 adquirí casa al carrer Major dels Franciscans de Cervera, per 14.114 rals en metàl·lic.
- SOSTRES, Tomàs:
Resident a Tàrrega.
El dia 19 de desembre del 1848 adquirí casa al carrer Agoders de Tàrrega i corral al carrer Claret de Tàrrega dels Carmelites Calçats de Tàrrega, pagant 9.225 rals en metàl·lic i en 8 pagues.
- SURROCA, Benet:
Resident a Lleida.
El dia 12 de desembre del 1840 adquirí horta de la partida Fontanet de Lleida, pertanyent a les Monges de l'Ensenyança de Lleida, d'1 jornal 5 pórques, pagant 14.400 rals en títols.
- TICO, Magí:
Resident a Castellldans.
Rematat per Francesc Benet de Lleida.
-El dia 2 d'abril del 1839 adquirí 95 jornals 2 pórques de terra al terme de Borges, dels Carmelites Calçats, pagant 153.458 rals en títols.
-El dia 13 de juny del 1841 adquirí casa al carrer Major de Castellldans pertanyent a Scala Dei pagant 7.000 rals en metàl·lic.
- TOMAS, Josep:
Resident a Albagès.
El dia 9 de desembre del 1848 adquirí terra a Albagès pertanyent al Monestir de Poblet, pagant 4.200 rals en metàl·lic.
- TOMAS, Sebastià:
Resident a Vilagrassa.
El dia 20 de gener del 1843 adquirí 11 pórques de terra campa a Vilagrassa per 4.000 rals pagats en metàl·lic.
- TORRENTS I SERRAMALERA, Jaume:
Resident a Barcelona al carrer Canuda nº 10. Era natural de Moià, fill de Francesc

Torrents i Apolònia Serramalera. Marxà a Cuba on recollí una fortuna en negocis de pells, s'instal·là a Barcelona, on morí el 1854. La seva fortuna era de 505.253 duros al morir, a part de les propietats a la Havana, accions en diferents fàbriques i la hisenda Torre Neral que aviat seria adquirida per Ignasi Girona amb el nom de "El Castell del Remei".

Figurava amb el número 54 a la llista de grans contribuïents de Barcelona, pagava 6.582 rals de subsidi. També adquirí béns a la desamortització de Girona.

Adquirí la hisenda Torre Neral o Torre del Bisbe el 17 d'agost del 1844, per 1.006.000 rals, pagada en títols i en metàl·lic, constava de 759 jornals (Vegeu biografia d'Ignasi Girona).

El seu testament era força curiós, decidí que la família s'ho vengués tot i que visques in de renda, que cap fill o filla monja rebés dot i que fos enterrat sense cap cerimònia religiosa.

-TORRENTS, Josep:

Resident a Agramunt.

Pagès.

El dia 16 de juliol del 1840 adquirí 7 jornals 6 pórques de terra dels Mercedaris d'Agramunt, pagant 2.232 rals en metàl·lic i en 8 pagues.

-TORRENT, Magí:

Resident a Puigvert de Lleida.

Sabater.

El dia 29 d'agost del 1844 adquirí hort d'1 jornal 9 pórques a Juneda, pertanyent a Scala Dei, pagant en metàl·lic 6.000 rals.

-TORRES, Jaume:

Resident a Tarròs.

El dia 1 de maig del 1844 adquirí 7 jornals a Tornabous i pati a Tarròs pagant 8.400 rals en metàl·lic.

-TREPAT I TREPAT, Josep:

Resident a La Sentiu.

El dia 29 de setembre del 1843 adquirí 10 pórques de terra a La Sentiu, pagant en metàl·lic 4.400 rals.

-TREPAT I TREPAT, Francesc:

Resident a La Sentiu.

Intermediari de Marià Agelet en diferents subhastes. Els germans Trepats podrien ser fills de Tomàs Trepats, mercader ambulat de cànem i germans de Nicolau Trepats, venedor de fil, comerciant de vuitena categoria segons les Matricules de Comerç de Balaguer de 1845. El 1896 tenia propietats a La Sentiu i a Alòs. El dia 26 de novembre del 1844 adquirí 7 pórques de terra campa a La Sentiu, pagant 4.000 rals.

-TREPAT I TREPAT, Miquel:

Resident a La Sentiu.

Adquirí 4 jornals 10 pórques de terra al terme de Peramola, pagant 5.350 rals en títols.

-TRILLA, Gil:

Resident a Balaguer.

Tenia una botiga d'aiguardent al carrer Major nº2 de Balaguer i era també venedor de comestibles. Considerat comerciant de sisena categoria pagava un subsidi de 200 rals.

-Al 1842 adquirí 20 pórques d'horta a Balaguer, pertanyents als Trinitaris de Balaguer, pagant 17.800 rals en metàl·lic.

-El dia 6 de novembre del 1843 adquirí 40 jornals 7 pórques de terra pertanyents al

- Monestir de Poblet, pagant 9.800 rals en metàl·lic.
-El dia 6 de novembre del 1843 adquirí 69 jornals 4 pórques a Algerri, pertanyents al Monestir de Poblet, pagant 52.400 rals en metàl·lic.
- TUBAU, Manuel-MESTRES, Ramon-SALA, Jaume:
Veí excel·lentíssim de Lleida.
Escrivà de Lleida.
Accionista del "Canal de Urgel".
-El dia 13 de juny del 1840 adquiriren casa al carrer Cavallers 19, de Lleida, pertanyent a les Monges de l'Ensenyança de Lleida, pagant 43.000 rals en títols.
-El dia 20 de setembre del 1840 adquiriren una horta de 14 jornals 1 porca de la partida Fontanet de Lleida, pertanyent a les Monges de l'Ensenyança de Lleida, pagant 159.854 rals en títols i 8 pagues.
-El dia 14 d'agost del 1840 adquiriren casa al carrer Palma, 3 de Lleida, pertanyent a les Monges de l'Ensenyança de Lleida, pagant 14.500 rals en metàl·lic i en 5 pagues (les 3 anteriors les havia abonat el comprador anterior abans de fallida).
-El dia 10 de febrer del 1849 adquiriren 3 jornals 10 pórques de terra en 3 peces diferents pertanyents als Mercedaris de Lleida, pagant 7.800 rals en títols i en metàl·lic.
-El dia 18 d'octubre del 1835 adquiriren un hort a la partida Fontanet de Lleida, pertanyent als Trinitaris de Lleida, de 4 jornals 4 pórques pagant 116.200 rals en títols.
-(vegeu Sala, Jaume-Scala Dei).
-(sol) El dia 29 de desembre del 1848 adquirí 96 jornals 1 porca de terra al terme de Montalbà, pertanyents als Bernats de Santes Creus, pagant 127.883 rals en títols.
-El dia 7 de novembre del 1839 adquiriren 93 jornals de terra a Menàrguens pertanyents al Monestir de Poblet, pagant 79.500 rals.
-El dia 26 de gener del 1841 adquiriren casa amb premsa d'oli al carrer Major de Menàrguens i 5 jornals 5 pórques de terra, pertanyents al Monestir de Poblet, pagant 34.211 rals en títols.
-El dia 24 de febrer del 1849 adquiriren 5 jornals 4 pórques de terra de regadiu a Rosselló, del Monestir Lavaix, pagant 5.451 rals en títols i en metàl·lic.
-El dia 9 de desembre del 1848 adquiriren 25 jornals de terra a Sant Martí de la Morana, pertanyent als Missionistes de Guissona, pagant 8.260 rals en títols.
-El dia 27 d'octubre del 1849 adquiriren 2 jornals 8 pórques de terra del Curat de Vilagrassa, pagant 3.600 rals en títols.
-El dia 20 d'agost del 1844 adquiriren celler al carrer Carniceries de Lleida, pagant 25.500 rals en metàl·lic.
-El dia 28 desembre del 1844 adquiriren 6 censos dels Dominics de Lleida, pagant 25.940 rals.
Tot plegat la societat Tubau-Mestres-Sala adquiria 251 jornals de terra, pagant 625.759 rals en concepte de béns immobles (amb cases i molins) i 25.940 rals en censals.
- UTRILLO I VIDAL, Miquel:
Resident a Tremp.
Banquer i procurador.
Emparentat amb el pintor Miquel Utrillo i Morlius nascut el 1862 o amb Antoni Utrillo i Viadera.
Eudald Mercader rematava per ell (procurador).

Formava part de la "Sociedad-Casino" de Tremp situada al Saló de la casa del Baró de Sanromà a Tremp. El 1853 era vocal de la junta formada per a la conservació de les joies de l'església de Tremp. El 1886 feia daurar i pintar l'altar de Sant Josep de la mateixa església.

-El dia 31 d'octubre del 1844 adquirí un hort dels Caputxins de Tremp per 2 jornals, pagant 13.900 rals en metàl·lic i en 8 pagues.

-També durant la Desamortització de Madoz adquirí una casa a Tremp el 1853 de la Comunitat Eclesiàstica de Tremp.

-VALLS, Ramon:

Resident a La Guàrdia d'Urgell.

El dia 23 de juny del 1844 adquirí 2 cases al carrer Raval de Tàrrega, dels Mercedaris de Tàrrega, pagant 9.020 rals en metàl·lic i en 8 pagues.

-VALLS I ARMENGOL, Josep:

Veí de Cervera.

El dia 23 de juny del 1849 adquirí una casa més forn dels Dominics de Cervera, pagant 22.443 rals en metàl·lic i en 8 pagues.

-VAMDENBOSSCHE, Lluís (actualment Van den Bossche) i la Societat Civil Belga:

Resident a Brussel·les i Barcelona, el 1870 a Lieja.

Soci de la "Compañía de Aguas de Barcelona. Sociedad Belga" introduïren el contador per a saber la quantitat d'aigua consumida. Francesc Aldomà i Joan Baptista Roca remataven per ell.

-El dia 23 de maig del 1842 adquirí l'heretat Melons, amb past i oliveres, de 1.422 jornals al terme de Castellldans, pertanyent a Scala Dei, pagant 604.000 rals.

-El dia 4 de setembre del 1840 adquirí l'heretat Matxerri amb past i oliveres de 1.718 jornals, al terme de Castellldans, pertanyent a Scala Dei, pagant 116.000 rals en títols.

-El dia 13 d'octubre del 1841 adquirí 178 jornals de terra al terme de Comabella, pertanyent a Scala Dei, pagant 116.000 rals.

-El dia 13 d'octubre del 1841 adquirí 7 jornals de terra, casa, corral al terme de Castellldans, pertanyents a Scala Dei, pagant 2.775 rals en títols.

-El dia 13 d'octubre del 1841 adquirí camí Aspa per 84 jornals al terme de Castellldans, pertanyent a Scala Dei, pagant 13.920 rals en títols.

-El dia 13 d'octubre del 1841 adquirí terra i corrals a Mandanya, terme de Castellldans, pertanyent a Scala Dei, de 73 jornals, pagant 130.000 rals.

-El dia 13 de novembre del 1841 adquirí el "Mas de Antost" de Castellldans per 41 jornals, pertanyent a Scala Dei, pagant en títols.

Tot plegat la societat desemborsà una xifra de 1.899.695 rals i adquirí 3.532 jornals de terra, que aviat revendrien a d'altres.

-VARI I GRAU, Maria:

Veïna de Lleida.

Gaspar Grau rematava per ella.

Propietària d'un molí d'oli d'una biga.

El dia 1 de juliol del 1842 adquirí una casa al carrer Nou, 30 de Lleida, de les Clarisses de Lleida, pagant 8.304 rals en metàl·lic.

-VELTORT I PRATS, Antoni:

Resident a La Seu d'Urgell.

El dia 19 de gener del 1841 adquirí 4 jornals 6 pórques de terra dels Agustins de La Seu pagant 8.800 rals en metàl·lic i en 8 pagues.

-VIADERA, Antoni:

- Nascut a Gerri i veí de Madrid.
Diputat a Corts durant varies legislatures.
Era filàntrop: feia obres caritatives a l'asil municipal de Barcelona. Defensava idees semblants a Jaumeandreu. Francesc Benet de Lleida rematava per ell.
- El dia 16 de juliol del 1840 adquirí 22 jornals 5 pórques de terra al terme de Gerri, pertanyents als Benets de Gerri, pagant 121.700 rals en títols.
 - El dia 12 d'octubre del 1844 adquirí l'heretat Puig a Useu de 94 jornals 6 pórques, pagant 200.000 rals en títols.
 - El dia 16 d'abril del 1846 adquirí un bosc, no consta la grandària, pagant 44.000 rals en títols.
- VICENS, Benet:
Resident a Madrid.
-El dia 10 de febrer del 1840 adquirí 7 jornals 3 pórques de terra i vinya dels Trinitaris d'Anglesola, pagant 14.500 rals en títols.
-El dia 31 d'agost del 1842 adquirí 57 jornals de terra de regadiu a Seròs, dels Trinitaris d'Avinyà, pagant 300.000 rals en títols.
- VILA, Francesc:
Resident a Sanüja.
Propietari d'un molí d'oli amb Ramon Vila potser germà seu, que pagava matrícula de comerç de primera classe. El dia 25 de febrer del 1845 adquirí 11 pórques de terra i vinya a Sanüja pagant 1.500 rals.
- VILA I BERART, Josep:
Resident a Balaguer.
Advocat i diputat pel partit progressista durant el Bienni Liberal. Vivia a la plaça Mercadal nº1 i a l'entressol exercia la seva professió. Pagava 462 rals de contribució i 111 rals 13 mrs. de subsidi. Alcalde de Balaguer al 1880. En total adquirí 349 jornals als termes de Balaguer, Algerri i Alguaire, abonà la xifra de 156.700 rals. Leopold Bellmunt li servia d'intermediari en subhastes i pagaments.
-El dia 23 d'octubre del 1843 adquirí un hort de les Clarisses de Balaguer, per 22.300 rals en títols i una sola paga.
-Adquirí una horta a Balaguer de 2 jornals 6 pórques, dels Dominics de Balaguer, per 30.800 rals.
-Adquirí una horta a Balaguer d'1 jornal 4 pórques, dels Dominics de Balaguer, per 5.400 rals.
-El dia 29 de novembre del 1844 adquirí 11 jornals a Algerri per 6.200 rals del Monestir de Poblet.
-Adquirí 334 jornals a Alguaire de les Monges de Sant J.J. d'Alguaire, per 48.700 rals.
- VILADOT I NORO, Joan:
Resident a Agramunt.
Comerciant, procurador del Marquès de Dos Aguas i fiador de l'arrendament dels béns d'Ignasi Girona. Adquiria béns en societat amb Ignasi Girona i Ramon Macià Lleopart.
- VILAGRASSA, Marià:
Resident a Saragossa.
Comerciant.
Germà de Bentura Vilagrassa Gigó, hisendat de El Palau i resident al carrer Major, 81 de Lleida.
Gregori Ibars de Mequinensa rematava per ell.

El dia 26 de juny del 1847 adquirí 494 jornals de terra erma a Seròs, del Monestir d'Escarp, pagant 362.233 rals 11 mrs. Vegeu a l'Apèndix el gravàmen.

-VILALTA, Francesc:

Resident a Cervera.

El dia 6 d'abril del 1841 adquirí 16 jornals dels Dominics de Cervera, pagant 50.000 rals.

-VILLAGINES, Ermengol:

Resident a Bellcaire.

El dia 17 de novembre del 1843 adquirí una hisenda a Bellcaire de 2.165,50 jornals del Monestir de Poblet, pagant 306.500 rals en títols.

-ZABALA, Gabriel:

Resident a Madrid.

El dia 7 de desembre del 1838 adquirí 2 jornals 10 pórques d'hort a Gardeny, Lleida, dels Mercedaris de Lleida, pagant 30.500 rals.

